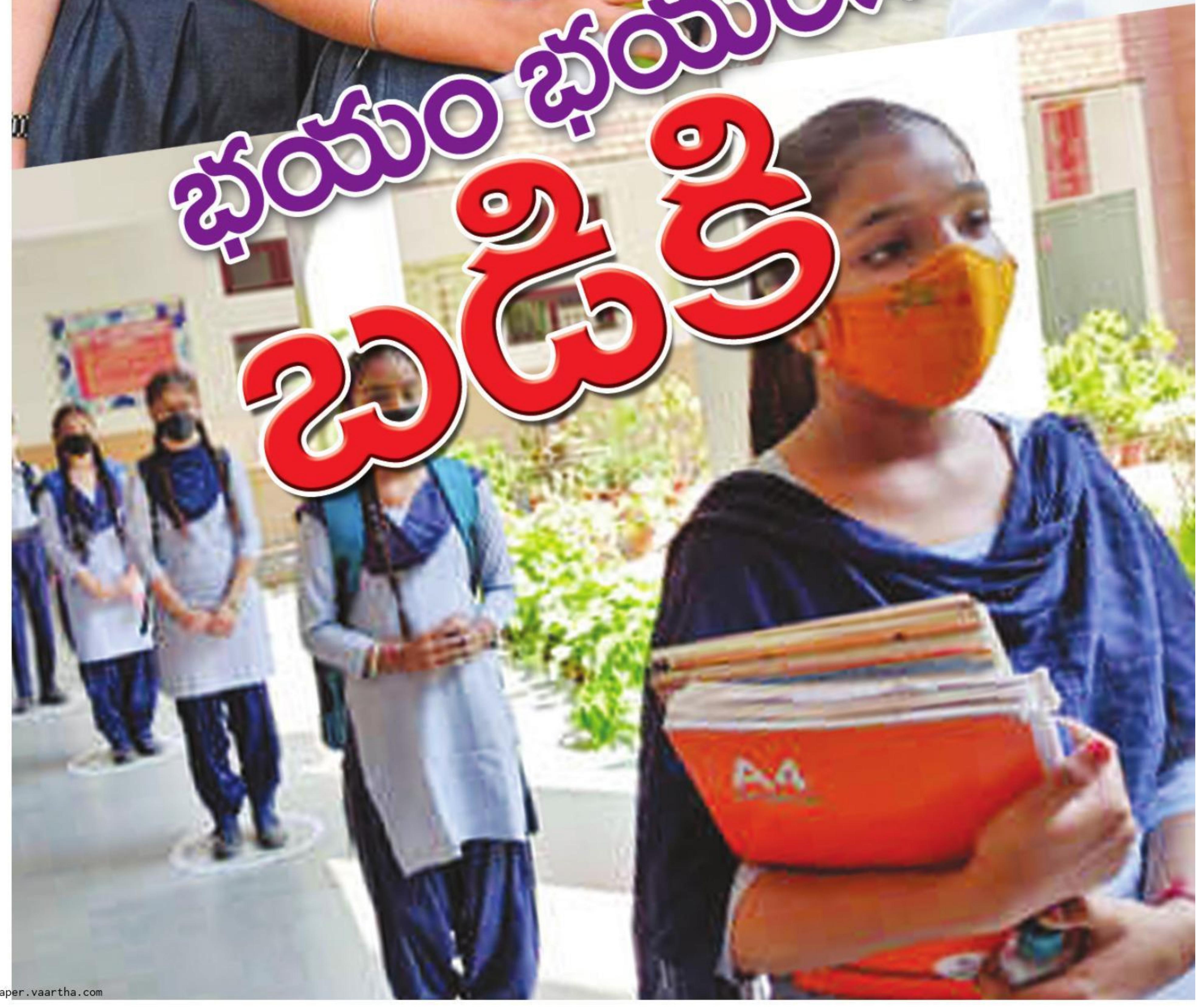

వార్త

ఆదివారం

7 ఫిబ్రవరి, 2021

భయం భయంగానే బుడై

రానా, సాయిపల్లవి
జంటగా వేణు ఊడుగుల
దర్శకత్వంలో రూపొందుతున్న
సినిమా ‘విరాటపర్వం’.

డి.సురేశబాబు సమర్పణలో
ఎస్.ఎల్.వి.సినిమాన్ పతా
కంపై సుధాకర్ చెరుకూరి ఈ
చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు.
‘రివల్యూషన్ ఈజ్ యాన్
యాక్ ఆఫ్ లవ్’ అనేది
ట్యూగ్ లైన్. ప్రస్తుతం పోష్ట్
ప్రొడక్షన్ పనులు జరుపుకుం
టున్న ‘విరాట పర్వం’ను
ఏప్రిల్ 30న విడుదల

చేయడానికి సన్నాహాలు
చేస్తున్నారు.

ఈ యూనిక్ కాస్ట్ ప్టైతో రూపొందుతున్న ఈ చిత్రంలో ఇప్పటివ

రకూ కనిపించని పాత్రల్లో రానా, సాయిప
ల్లవి నటిస్తున్నారు. మిగతా ముఖ్య
పాత్రల్లో ప్రీయమణి, నందితాదాస్,
నివేదా పేతురాజ్, నవీన్ చంద్ర,
జరీనా వాహాబ్,
ఈశ్వరీ

వేసవిలో 'విరాటపర్వం' విడుదల

రావ్,
సాయిచంద్ర
కనిపించను
న్నారు. బెనర్జీ, నాగి
నీడు, రాహుల్ రామ
కృష్ణ, దేవిప్రసాద్,
ఆనంద్ రవి, ఆనంద్
వక్రపాణి ఇతర
తారాగణం. సురేశ
బౌభీలి సంగీతం
సమకూరుస్తోన్న ఈ
చిత్రానికి డానీ సాంచెజ్
లోపెజ్, దివాకర్ మణి
సినిమాటోగ్రఫీ అందించారు.

స్టీఫెన్ రిచర్డ్, పీటర్ హెయిన్ యాక్సన్ కొరియోగ్రఫీ చేశారు. రాజు
సుందరం, ప్రేమ్ రక్షిత్ పాటలకు కొరియోగ్రఫీ అందించారు.

తండ్రి నిర్వహిస్తున్న సినిమాలో

తె లుగులో
పాటమీల్ల
హీరోయిన్గా

పేరు తెచ్చుకుని,
ప్రస్తుతం మహేశబాబు
సరసన ‘సర్గారువారి
పాట’ చిత్రంలో కథానాయి
కగా నటిస్తున్న కీర్తిసురేశ్ తాజాగా మరో
కొత్త చిత్రానికి సంతకం చేసింది. అయితే..
ఇలా కొత్త చిత్రం ఒప్పుకోవడంలో విశేషం
ఏమీ లేకపోయినప్పటికీ ఆ చిత్రాన్ని
నిర్మిస్తోంది వాళ్ల తండ్రె కావడం విశేషం.
అందుకే అమ్మడి ఆనందం రెట్టింపు
అయింది.

కీర్తి తాజాగా మలయాకంలో ‘వాశి’ అనే
చిత్రంలో నటించడానికి ఒక చెప్పింది.
తోవినో ధామన్ హీరోగా నటించే ఈ
చిత్రాన్ని కీర్తి తండ్రి, ప్రముఖ నిర్మాత సురేశ్
కుమార్ నిర్మిస్తున్నారు. దీనికి కీర్తి తల్లి
మాజీ నటి మేనక, ఆమె సోదరి సహా నిర్మా
తలుగా వ్యవహారిస్తున్నారు.

“తండ్రి నిర్మించే సినిమాలో నటించడం
అనేది ఏ అమ్మయికైనా అదొక కల
లాంటిది. ఇలా తండ్రి బ్యాసరలో నటించడం

అన్నది చాలా ఈజీ అని చాలా మంది
అనుకుంటారు. కానీ

ఆ

కీర్తిసురేశ్

అవకాశం అంత సుల
భంగా రాదు.

‘వాశి’ సినిమా
కార్యరూపం
దాల్చాడానికి
ఏడేళ్లు పట్టింది”

అంటూ
కీర్తిసురేశ్ టీవీట్
చేసింది. మరో
విశేషం ఏమి
టంటే.. ఆమె
బాల్య స్నేహి
తుడు విష్ణురా
ఘువ్ ఈ చిత్రా
నికి దర్శకత్వం
వహిస్తున్నారు.

7 ఫిబ్రవరి, 2021

మంచి ముత్కాలు

ఇతరులతో ఏకీభవించలేనప్పుడు వాదించటం
మానుకో. నీది యదార్థం అని తెలిసినప్పుడు కోపగించుకోవలసిన
అవసరం లేదు. - డార్జ

విషయ విశేషం

ఇక ఏటి పాఠిదు..4

‘సంఖీ’భావం....5

వ్యవస్థల మధ్య సమస్యలు లోపం తగదు

సైన్సు వృద్ధిలో ప్రీపాత్ర...6

కవర్ స్టోర్..8

భయం భయంగానే బడికి

సంపూర్ణ జాతక కథలు.. 14

మంచివల్ల పొందే ఘరీతం అనంతం

నెటీజన్‌గా మీ బాధ్యత..18

కథ.. 20

మాతృమూలి

ఈవారం కవిత్వం..22

నిశ్చబ్దం

‘ఛింకారం’ ఓ ప్రశాంత నిలయం..27

చిత్రభారతి.. .30

క్రమశిక్షణకు హర్షిక స్వాగతం

ఇంకా..కృతి,

మొగ్గ,

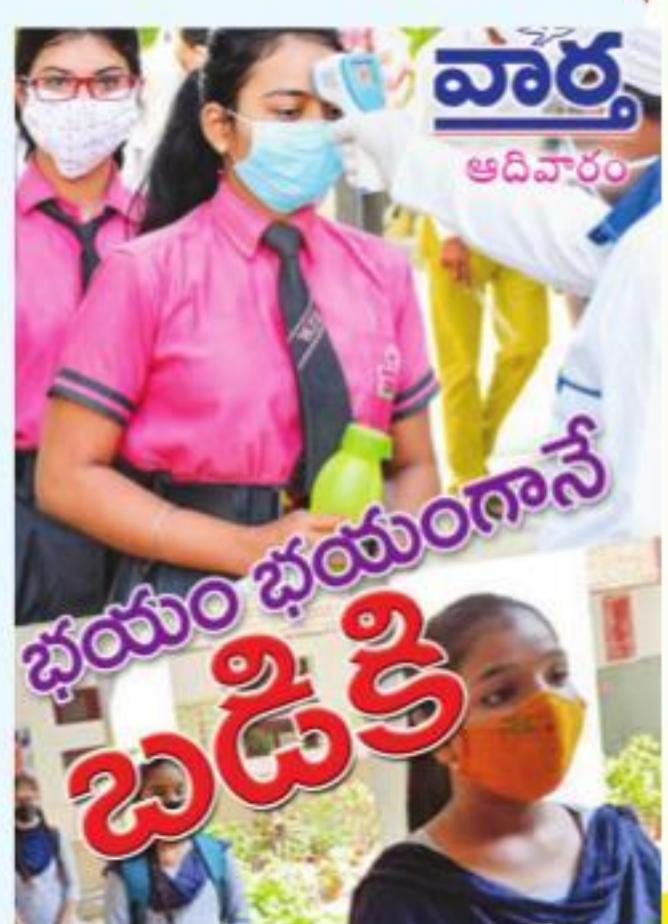
నవ్వుల్..రువ్వుల్,

వాస్తు వార్త,

వారఫలం..

పర్సనల్ పాయింట్

వగైరా..వగైరా.

స్పెషల్ మ్యాన్

మార్కెట్‌కి ట్రోన్ గాడుగులు

మండుటెండలో బయటకు వెళ్లాలన్నా,
వర్రంలో తడవకుండా ఇల్లు చేరాలన్నా
చేతిలో గొడుగు ఉండాల్సిందే! అయితే
ఒకవైపు బ్యాగులూ, వస్తువులూ చేత్తే
మోస్తూనే మరోవైపు గొడుగు పట్టుకోవా

లంటే కాస్త కష్టమైన పనే. ఇక్కొద మీకా బాధ ఉండదుతెంది. ఎందుకంటే
మనం ఏమాత్రం పట్టుకోవాల్సిన అవసరం లేకుండా నీడలా మనతో పాటూ
కదిలే ‘సెల్వ్ ఫ్లయింగ్’ లేదా ‘డ్రోన్ అంబరిల్లా’లు మార్కెట్‌లోకి వస్తున్నాయి
మరి. ప్రత్యేకమైన సెన్సార్లను అమర్చి రూపొందించిన ఈ గొడుగులను ఆఫ్
సహాయంతో మన ఫోన్‌లో నుంచే నచ్చినట్టు ఆవరేట్ చేయొచ్చు. ఏది
ఏమైనా పట్టుకునే అవసరం లేకుండా గొడుగు మనవెంట వస్తే ఆ హాయే
వేరు. మహిళలకు మరింత సాకర్యంగా ఉంటాయి ఈ డ్రోన్ గొడుగులు!
లేజర్ గైడ్ సిజర్స్: దుస్తులనైనా జుట్టునైనా కత్తిరించేటప్పుడు ఎంత చేయి
తిరిగిన వ్యక్తిలైనా అప్పుడప్పుడు గురి కుదరక ఒకింత వంకర టింకరగా
కత్తిరించడం సాధారణమైన విషయమే. అయితే దుస్తులో, కాగితమో అయితే
కాస్త అటూ ఇటూ అయినా పర్మాలేదు కానీ జుట్టు కత్తిరించే విషయంలో
ఎగుడు దిగుడులు ఉంటే చూడ్డానికి అస్సులు బాగోదు. ఇలాంటి సమస్యలకు
చెక్ పెట్టడానికి వస్తున్నా లేజర్ గైడ్ సిజర్స్’. కత్తిర పైభాగంలో అమర్చిన
లేజర్ బల్యు ఆధారంగా మనం కత్తిరించాల్సిన చోట ఈ లైట్ ఒక లైన్‌లా
పడుతుంది. ఆ లైన్ ఆధారంగా కత్తిరించుకుంటూ వెళ్లిపోతే సరి. కొంచెం
కూడా ఎక్కువా తక్కువా కాకుండా కొలతల ప్రకారం ఇట్టే కత్తిరించేయొచ్చు.
నిజంగా గురి తప్పని ఐడియా.. భలే బావుంది కదూ!

ఆకట్టుకున్న కవర్ స్టోర్

లేఖలు

ఆదివారం వార్త అనుబంధం జనవరి 17లో కవర్‌స్టోర్ ‘బిడెన్కు
ఎన్నో సవాళ్లు’ ఆకట్టుకునేలా ఉంది. ఈ స్టోర్ ద్వారా అయిన
జీవిత విశేషాలను తెలుసుకున్నాను. గ్లోబర్ వార్షిక్, వాతావరణంలో చోటు
చేసుకునే ఆవాంఛనీయ మార్పులను అరికట్టాలని ఇచ్చిన వ్యాసం బాగుంది.
మనసుని సేద తీర్చే ప్రకృతి సోయగాల నడువు ఆఫీసు పని చేస్తూ
విహారయాత్ర కూడా కానిచేయడమే ‘వర్గ్వాన్’ అని ‘విహారయాత్రలో
ఆఫీసు పని’ వ్యాసం ఆకట్టుకునేలా రాశారు. ఎల్జిడి ఫేస్‌మాన్స్ ద్వారా
ముఖంపై ముడతలు తగ్గించుకోవచ్చు అనే వ్యాసం బాగుంది.

- షేక్ యాకుబ్‌పాపా, ఖమ్మం

స్క్రోపోన్ చేతిలోకి వచ్చాక అనేక పనులు సులభంగా అయిపోతున్నాయి. సమయం కూడా ఆదా అవుతున్నది. అంతేకాదు విలువైన వాటిని భద్రపరచుకోవడం మరింత తేలికగా మారింది. ఏవైనా దొరక్కపోతే వాటికోసం వెతకాల్చిన అవసరం లేకుండా ఇట్టే వెతికేస్తుంది స్క్రోపోన్. మనదైనందిక జీవితంలో కొన్నిసార్లు తాళాలు, రిమోట్, పోన్.. ఇలా కొన్నింటిని ఎక్కుడో పెట్టేసి తెగ వెతికేస్తుంటాం. వాటికోసం ఎంత వెతికినా దొరకవు. ఈ సమస్యకి బుల్లి ట్రాకర్తో చెక్ చెట్టోచ్చు. ఎంపినటిట్రాక్. లాకెట్లా కనిపించే దీన్ని దేనికైనా ఇట్టే అమర్యకుని వాడుకోవచ్చు. ఇదొక స్క్రోపోన్ ట్రాకర్. మీరు వాడే స్క్రోపోన్తో జతకట్టి పని చేస్తుంది. ఇంట్లో కారు తాళాలు ఎక్కుడున్నాయో కనిపించకుంటే.. పోన్తో ట్రాకర్ని రింగ్ అయ్యెలా చేయుచ్చు. దీంతో గదిలో ఏ

మూలన ఉన్నా క్షణాల్లో వెతికి పట్టేయుచ్చు. అంతేకాదు ఇదొక రిమోట్ కూడా.. ఆఫీసులో మీటింగ్స్ కి పవర్పాయింట్ ప్రజెంటేషన్ రిమోట్గానూ వాడొచ్చు. బయటికొచ్చినపుడు ఫోటోలు, వీడియోలు తీసుకోవాలంటే సింపుల్గా మింట్గా ఉన్న బటన్ నోకిలైట్

ప్రాధాన్యత పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో వెబ్సైట్, మొబైల్ ఆప్లికేషన్లను ఇందులో

ఇక ఏటి వెర్టు

సులభంగా క్రియేట్
చేసుకోవచ్చు. తగిన
టెంప్లెట్స్ ని ఎంచుకుని సైట్స్ ని
ఆకట్టుకునేలా మార్చేయుచ్చు. అలాగే, మీకు
నప్పులా వెబ్సైట్ అడ్డని ‘సబ్డోమైన్’లా
పెట్టుకోవచ్చు. ‘కోర్సు బిల్డర్’తో ఆన్లైన్
కోర్సులు క్రియేట్ చేసుకునే వీలుంది.
విద్యార్థుల నుంచి ఫీజుని ఆన్లైన్లోనే
సెకరించోచ్చు. ఇందుకోసం తగిన పేమెంట్
సిస్టమ్స్ నీ ప్లాటఫ్మార్మ అందిస్తోంది.
ఉపాధ్యాయుల పాతాలకు సంబంధించిన
కంటెంట్స్ ని ఎన్క్రిప్షన్ పడ్డతిలో నురక్షితం
చేసుకునే వీలుంది కూడా.

బోధనకు భలే వేదికలు!

రోజురోజుకి డిజిటలైజేషన్ ప్రాధాన్యత పెరుగుతున్న ఉంది. కరోనా తర్వాత అది ఇంకాస్త పెరిగింది. అన్ని రంగాల్లోనూ విషపూత్తుక మార్పులు వచ్చాయి. ముఖ్యంగా విద్యారంగం గణనీయంగా మారిపోయింది. అటు విద్యార్థులకు, ఇటు ఉపాధ్యాయులకు ఆన్లైన్ తరగతులు, బోధన తప్పనిసరి అయ్యాయి. ఈ నేపథ్యంలో డిజిటల్ మాధ్యమాల సాయంతో ఉపాధ్యాయులు పాతాలు బోధించేందుకు ఆసక్తి చూపుతున్నారు. మరైతే, చేతిలోని స్క్రోపోన్ని వాడుకుని ఉపాధ్యాయులు పాతాలు బోధించేందుకు తగిన సర్వేసులు ఏమన్నాయ్? ఇవిగోండి కొన్ని..

క్రియేట్ చేసుకోవచ్చు..

ఎలాంటి టెక్నాలజీ నాలెడ్జ్ అవసరం లేకుండానే తక్కువ సమయంలో ఆన్లైన్ తరగతుల్ని నిర్వహించేందుకు తగిన సర్వేసు. దేశంలో ఆన్లైన్ తరగతులకు

జీవితాల్లో సాకర్యవంతంగా వంటపని పూర్తికావాలంటే.. ఇలాంటి గాడ్జెట్స్ వంటగదిలో ఉండాల్చిందే. అయితే ఈ గ్రిల్ గ్యాస్ మీద నడుస్తుంది. దీనిమీద దోసలు, రొప్పలు, పాన్కెక్స్, ఆమ్మెట్స్ వంటపన్నీ నిమిషాల్లో రెడీ చేసుకోవచ్చు. చికెన్, మటన్, ఫిల్షపంటి నాన్సెజ్ పటమ్స్ తోపాటు వెజ్ పటమ్స్ ని కూడా దోరగా వేయించుకోవచ్చు. దీనికి అడుగుభాగంలో మూడు ప్లేమ్స్ వస్తాయి.

వాటిని తగించుకోవడానికి, పెంచుకోవడానికి మూడు రెగ్యులేటర్లు ఉంటాయి. పైన్ ఉన్న పాన్లో ఆహారం గ్రిల్ అయిన తర్వాత వచ్చే వ్యర్థాలు, కాగిన నూనె వంటివి బయటికి పోవడానికి పాన్కి కుడివైపు ఒక చిన్న హోల్ ఉంటుంది. దాని ద్వారా కిందనే ఉండే సారుగులోకి ఆ వ్యర్థాలన్నీ చేరుతాయి. ఆ సారుగులోని త్రేసు పక్క నుంచి ఈజీగా బయటికి తీసి కీల్ చేసుకోవచ్చు. దాంతో పైన్ ఉన్న పాన్ కీల్నింగ్ కూడా చాలా సులభం అవుతుంది.

గ్రీల్గ్యాన్తో పుడిరెడ్

ఉ పనికైనా కావాల్చినంత తీరిక, ఇప్పిక దొరకని ఉరుకుల పరుగుల

‘సంఘీ’ భావం

వ్యవస్థల మధ్య సమన్వయ లోపం తగదు

తెలుగు రాష్ట్రాల్లో రాజ్యాంగబడ్డ వ్యవస్థల మధ్య సమన్వయం లోపించింది. ప్రభుత్వం, వ్యవస్థల మధ్య యుద్ధ వాతావరణం కొనసాగుతోంది. ప్రధానంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఈ లోపం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ప్రభుత్వం, న్యాయవ్యవస్థ, ఎన్నికల సంఘాల మధ్య జరుగుతున్న వివాదం ఆందోళనకు గురిచేస్తోంది. రాజ్యాంగం ఏర్పడినప్పుడే ఏమే సంస్థలు ఏ పరిధిలో పనిచేయాలో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. ఏదైనా వ్యవస్థ పరిధి దాటినా, ఏకపక్షంగా వ్యవహారించినా దాని పర్యవసానం సమాజంపై తీవ్రస్థాయిలో చూపిస్తుంది. ప్రజల ఉట్టతో చట్టబడ్డంగా ఎన్నికైనప్పటికీ ప్రజాప్రతినిధులకు, ప్రభుత్వానికి కొన్ని పరిధిలు ఉంటాయి. అవి రాజ్యాంగానికి లోపించి ఉండాలి. ఏదైనా లోపం జరిగితే దానిని న్యాయవ్యవస్థ చక్కదిద్దాల్సి ఉంటుంది. ఎపిలో న్యాయవ్యవస్థపై కూడా ఆరోపణలు రావడంతో ఆయోమయ పరిస్థితి ఏర్పడింది. న్యాయవ్యవస్థ సమర్థవంతంగా చట్టనిబంధనలు, న్యాయపరమైన అంశాలకు లోపించి వ్యవహరిస్తుంది.

న్యాయవ్యవస్థ మిగిలిన అన్ని వ్యవస్థలపైనా చర్యలు తీసుకునే అవకాశం ఉన్నా కొన్ని పరిమితులు విధించారు. ఉడాహరణకు అసెంబ్లీ సమావేశంలో జరిగే కొన్ని అంశాలపై చర్యలు తీసుకునే అవకాశం ఉండదు. అయితే తప్పిదం జరిగితే పొచ్చరించే అవకాశం లేకపోలేదు. అన్ని వ్యవస్థల్లో లోపాలు ఉన్నట్టే న్యాయవ్యవస్థలో కూడా కొందరు వ్యక్తుల వ్యవహారం వల్ల సమస్యలు తలెతుతున్నాయి. దీనిపై కూడా న్యాయస్థానాలు దృష్టి సారించి న్యాయమూర్తులను శిక్షించే అవకాశం ఉంది. ఇలాంటి ఘటనలు మన దేశంలో కొన్ని చోటు చేసుకున్నాయి. ఉడాహరణకు ప్రైండరాబాద్ లో సిబిప కేసు దర్యాపు చేస్తున్న ఒబులాపురం కేసులో జరిగిన అవినీతి. ఈ కేసులో ప్రధాన ముద్దాయిగా ఉన్న గాలి జనార్థన్ రెడ్డికి బెయిల్ ఇచ్చే విషయంలో న్యాయమూర్తితో పాటు కొందరు న్యాయాదీకారులు, మాజీ న్యాయమూర్తులు అవినీతిలో భాగస్వాములుగా ఉన్నట్లు తెలింది. ఏకంగా వంద కోట్ల మేర లంచాలు ఇవ్వడానికి నిందితులు సిద్ధపడ్డారని సిబిప ఆధారాలతో కేసు నమోదు చేసింది. అనంతరం ఈ కేసును సిబిప న్యాయస్థానం నుంచి ఎసిబి కోర్టుకు అప్పగించారు. అవినీతి ఆరోపణలు ఎదుర్కొన్న న్యాయమూర్తితో పాటు మరికొందరు జైలుకు వెళ్లపలసి వచ్చింది. ఎక్కడో ఏదో ఘటన జరిగిందని మొత్తం న్యాయవ్యవస్థను తప్పు పట్టడం కూడా సరికాదు. అన్ని వ్యవస్థలో ఇలాంటి వారు కొందరు ఉంటారు. అయితే ఏరిని ఆధారాలతో పట్టుకుని న్యాయస్థానం ముందు ఉంచడం వల్ల ఆయా వ్యవస్థలను ప్రక్కాశనం చేసే అవకాశం ఉంటుంది. దేశంలో కీలకమైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థ, అధికార వ్యవస్థలు సమర్థవంతంగా పనిచేసినప్పుడే సత్కరితాలు వస్తాయి. ఏదో ఒక లోపం

పట్టుకుని ఒకరిపై మరొకరు అధిపత్యం చలాయించాలని ప్రయత్నిస్తే భంగపాటు తప్పదు. పైగా సమాజానికి తప్పుడు సందేశం ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. పెద్దాల్ ప్రకారం ఎన్నికలను ప్రకటించడం, పారదర్శకంగా నిర్వహించడం ఎన్నికల సంఘాలు, కమిషన్ల విధులు. ఈ విషయంలో ఆ అధికారులకు ప్రభుత్వాలు పూర్తిగా సహకరించాల్సి ఉంటుంది. లేకపోతే సమస్యలు తప్పవు. తాము అధికారం చేపట్టడానికి ఈ వ్యవస్థ నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహారించడమేనన్న విషయం మరిచిపోకూడదు. ఎన్నికల సంఘం పనితీరును తప్పుపడితే తమ ఎన్నికపై అనుమానాలు చెలరేగుతాయన్న విషయం గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలి. ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న నిర్ణయాల్లో పాలు అనేకం ఉంటాయి. దీనిని మరో వ్యవస్థ ప్రశ్నించే అవకాశం ఉంటుంది. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకుని బాధ్యతగా వ్యవహారించాల్సిన అవసరం అన్ని వ్యవస్థల అధిపతులకు ఉంటుంది. ఒక వ్యవస్థను ఆరోపణలతో భ్రమ పట్టించడానికి ప్రయత్నిస్తే సమాజంలో గందరగోళం ఏర్పడుతుంది. ప్రస్తుతం న్యాయవ్యవస్థపై కూడా వదేవదే ఆరోపణలు వస్తున్నాయి. ఏటిలో కొన్ని వాస్తవాలు కూడా ఉండవచ్చు, ఇలాంటి పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం మరింత బాధ్యతతో వ్యవహారించాల్సి ఉంటుంది. తప్పిదం ఎక్కడ జరిగిందో గుర్తించి ఉన్నతస్థాయికి ఫిర్యాదు చేయడం ద్వారా ఆ లోపాన్ని సరిద్దే అవకాశం ఉంటుంది. అలా కాకుండా దీనిని రాజకీయ రంగుపులిమి ప్రచారం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తే సమస్య పరిష్కారం కాకపోగా కొత్త చిక్కులు వచ్చి పడతాయి. ఈ విషయాన్ని గ్రహించాలి. ఒక తప్పిదాన్ని మొత్తం వ్యవస్థకు రుద్దడానికి ప్రయత్నిస్తే ఆ వ్యవస్థలో న్యాయబడ్డంగా పనిచేస్తున్న కొందరి మనోభావాలు దెబ్బతినే పరిస్థితి వస్తుంది. దీనివల్ల ఆ వ్యవస్థ మరింత దెబ్బతినే ప్రమాదం ఉంది. రెండు వ్యవస్థల మధ్య యుద్ధ వాతావరణం నెలకొంటే సామాన్యప్రజలకు తీవ్ర నష్టం కలుగుతుంది.

ఒక వ్యవస్థపై మరో వ్యవస్థ ఆరోపణలు చేయడం ఇప్పుడిప్పుడే ప్రారంభం అయినది కాదు, ఎప్పటి నుంచో ఇలాంటి ఘటనలు తరచూ చోటు చేసుకున్నాయి. అయితే ఆ సమయంలో ఇరు పక్కలు ఎంతో హూండాగా వ్యవహారించాయి. ప్రస్తుతం ఆ పులాండాతనం లోపించింది. వ్యవస్థలు చిన్నపాటి యుద్ధవాతావరణానికి దిగడంలో ఆ రెండింటిపై ప్రజలు భిన్నాభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేసే పరిస్థితి వస్తుంది దీనివల్ల ఆ రెండు సంస్థలకు చెడ్డపేరు వస్తుంది. పది మందికి ఆదర్శంగా నిలవాల్సిన సంస్థలు ఈ విధంగా గల్లీ పోరాటాలకు దిగడం వల్ల సమస్యలు పెరుగుతాయే కాని చక్కబడవు. ఈ విషయాన్ని సమాజంలో ఉన్నత స్థాయిలో ఉన్న అన్ని వ్యవస్థల అధిపతులు లోతుగా అలోచించాల్సి ఉంటుంది.

- డాక్టర్ గిరీష్ కుమార్ సంఘీ

కొన్ని వందల సంవత్సరాలుగా భారత దేశంలో మహిళల పొత అనేక గొప్ప మార్పులకు లోనపుతూ వచ్చింది. ప్రాచీనకాలంలో పురుషులతో సమానస్థాయి కలిగిపున్న భారతీయ మహిళలు మధ్యయుగంలో అధమస్థాయికి అణచబడటం, అనేకమంది సంఘ సంస్కర్తలు తిరిగి వారికి సమానహక్కుల కల్పన కోసం కృషి చేయడం, ఇలా భారతదేశంలో మహిళల చరిత్ర అనేక సంఘటనల సమాపోరంగా ఉంది. ప్రకృతి రహస్యాలను చేదించి మానవ ప్రగతికి మూలకారణమైన సైన్స్ సమాజంలోని ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ రంగాల్లో విఫ్లవాత్మకమైన మార్పు తీసుకొన్న మానవ

ప్రగతికి బాటలు వేయడం జరుగుతోంది. కావున సైన్స్ కు అభివృద్ధికి మధ్య విడదీయరాని సంబంధం ఉంది. పురుషులతో పోల్చి చూస్తే విద్య, సామాజిక, ఆర్థిక రంగాల్లో స్థ్రీలస్థాయి ప్రపంచవ్యాప్తంగా తక్కువగా ఉన్నదన్నది ఎవరూ కొట్టివేయలేని ఒక నిజం. భారతీయాలటి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లో ఈ అసమానతలు మరీ ఎక్కువ. విద్యాభ్యాస స్థాయిలోనే కాలేజీల్లో బాలికల ప్రవేశాలు ముఖ్యంగా సైన్సు టెక్నాలజీ, ఇంజినీరింగ్, వైద్యకోర్సుల్లో తగినంత ఉండటంలేదు. ఒకవేళ సైన్సులో పట్టభద్రులైనా, డాక్టర్టులు చేసినా సైన్సును వృత్తిగా కొనసాగిం చటం దుర్దభంగా ఉంది. ప్రభుత్వాలు తీసుకుంటున్న చర్యల వల్ల ప్రాథమిక స్థాయిలో, కొంతవరకు సెకండరీ విద్యలో కూడా లింగవివక్ష సమసిపోయిం దని ఈ మధ్య వెలువరించిన గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. పోస్ట్గ్రాడ్యూమేటు స్థాయి

అందరం కృషి చేయాల్సిందే. విజ్ఞానశాస్త్రరంగంలో స్త్రీలు, ఆడమీల్లల అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తూ పక్ష్యరాజ్యసమితి వారికోసం ప్రత్యేక దినోత్సవాన్ని ప్రతీ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 11న జరుపుకోవడానికి నిర్దించింది. 2016 నుంచి దీనిని జరుపుకొంటున్నాము. 2030 నాటికి ప్రపంచవ్యాప్త ‘సుస్థిర ప్రగతి కార్బూకమం’ లో భాగంగానే విజ్ఞానశాస్త్రవరంగా వారిని ప్రాత్మాహించవలసిన ఆవశ్యకతను ఈ దినోత్సవం నొక్కిచెబుతున్నది. మహిళల పట్ల కొనసాగుతున్న వివక్ష ప్రపంచమం తటా వున్నా కులాలు, మతాలు, భిన్న ఆచారాలు, సాంప్రదాయాలు ఉన్న భారతదేశం వంటి దేశాల్లో మరీ ఎక్కువ. మనదేశంలోని శాస్త్రవేత్తలు, టెక్నాలజిస్టులు, ఇంజినీర్లలో మహిళలు కేవలం 14 శాతావీ. ప్రపంచ సరాసరి 28.4 శాతంతో పోలీస్టే చాలాతక్కువ. ఇప్పో వంటి ప్రతిష్టాత్మక అంతరిక్ష పరిశోధనా సంస్థ సిబ్బందిలో కూడా మహిళలు 8 శాతావీకి మించి లేరు. ఇక అటువంటి సంస్థలకు నేతృత్వం వహించే డైరెక్టర్లుగా మహిళలను ఉపహారించగలమా? పురస్కారాలు, ప్రాత్మాహించాల విషయంలో కూడా

సైన్సువుద్దిలో శ్రీపాత్ర

వరకు
మహిళల శాతం ఒకింత
మెరుగ్గానే వున్న ఆపై
పరిశోధనపరమైన
చదువుల్లో వారి నిప్పుత్తి

బాగా పడిపోతున్నది. ఉపాధి ఉద్యోగాల్లో వీరికి తగిన ప్రాత్మాహం లేకపోవడం, కులమతపరమైన కట్టుబాట్లు కొంత, అలాగే చాలా కుటుంబాల్లో ఉండే పరిస్థితులు చాలావరకు కారణం. వైజ్ఞానికి పరిశోధనా రంగంలో ప్రపంచ వ్యాపితంగా మహిళలు 30 శాతం కంటే తక్కువగా ఉన్నారన్నది చేదునిజం. ఐసిటీ, నేచురల్ సైన్స్, గణితం, స్టోటిస్టిక్స్, ఇంజినీరింగ్, ఉత్పాదక, నిర్మాణ రంగాలను ఎంచుకునే వారి సంఖ్య చాలాస్వల్పం. ఆయాసైన్సు రంగాలలో వీరి భాగస్వామ్యాన్ని మరింతగా పెంచవలసి అవసరం ఎంతో ఉందని శాస్త్రవేత్తలు అంటున్నారు. 2030 కల్గా లింగవివక్షతకు అతీతంగా సైన్సు రంగాలన్నింటిలోనూ వారి ప్రాధాన్యాన్ని విస్తృత పరచుకోవడానికి

మహిళలపట్ల చిన్నచూపే. ప్రతిష్టాత్మకమైన సైన్సు అకాడమీ ఫెలోషిప్పుల్లో కూడా సైన్సును వృత్తిగా ఎంచుకుని ధీపైన పరిశోధనలు చేసున్న మహిళా శాస్త్రవేత్తలు ఎందరో ఉన్నారు కానీ వారిని గుర్తించడం లో వైఫల్యం చెందుతున్నాం అనేది నిర్వాదాంశం. వైజ్ఞానిక అభివృద్ధిలో లింగ వివక్షతోపాటు అనేక ఇతర అంశాలు తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి. ముఖ్యంగా శాస్త్రీయ ఆలోచనా విధానాన్ని దెబ్బతీసే విధంగా సైన్సు అండ్ టెక్నాలజీ రంగానికి ఒడ్డుటీలో నిధుల కేటాయింపు, ఈ రంగానికి కేటాయిస్తున్న నిధులు స్కూల జాతీయ ఉత్పత్తిలో కేవలం 1 శాతం లోపు మాత్రమే ఉండడం కూడా ప్రభావాన్ని చూపిస్తున్నాయి. దానికితోడు ఈ కేటాయింపులు రోజురోజుకూ తగ్గిపోతూ ఉండడం మరింత విచారకం. జెండర్ ఆధారంగా శక్తియుక్తిల్ని అంచనావేయటం సరికాదని ఇది మహిళల సేవలను అవమానించినట్టే అన్నది కొంతమంది అభిప్రాయం.

శాస్త్రసాంకేతిక రంగంలో లింగవివక్ష కూడా తోలగించాల్సిన అవసరం ఉంది. చదువులో, వృత్తిలో ఎన్ని ఒడుముకులు ఎదురైనా ముందుకు నడిచి విజయాలు సాధించిన మహిళా శాస్త్రవేత్తల జీవితాలు మనకేం చెబుతున్నాయి? అవకాశం ఇవ్వాలేగాని తాము ఎవ్వరికీ తీసిపోమని, కృషిలోగాని, మేధస్సులోగాని అగ్రగాములుగా నిలుస్తామని మరీమరీ విశదం చేస్తున్నాయి. స్త్రీలకు వైజ్ఞానిక రంగ అవసరం ఎంత వుందో అంతకంటే ఎక్కువగా వైజ్ఞానిక రంగానికి మహిళల అవసరం ఉంది. ప్రపంచంలో సగభాగం వున్న మహిళల సమాన ప్రాతినిధ్యం లేకుండా సైన్స్ కాదు ఏ రంగమూ పురోగమించలేదు. స్త్రీ పురుష సమానవత్వం ఒక మానవ హక్కు. దీన్ని నిజం చేయడానికి సైన్స్ లో మహిళలకు సముచిత స్థానం కల్పించవలసిన వుంది. బాలికలను సైన్స్ పట్లు ఆకర్షించడానికి ఇప్పటికే డాక్టరేట్లు పొందిన మహిళలకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించి, వారి స్పృజనాత్మక పరిశోధనలను దేశ ప్రగతికి వినియోగించుకోవడం ఎంతైన అవసరం. అదేవిధంగా వివిధ రంగాల్లో మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల పరిపోర్చునికి మహిళా భాగస్వామ్యం ఎంతైనా అవసరమని గుర్తించాలి. ఆధునికులమని, అంతరిక్ష యుగం, కంప్యూటర్ యుగమని గొప్పలు చెప్పుకొనే మనం స్త్రీలపై కొనసాగుతున్న వివక్షకు ఏం సమాధానం చెబుతాం, ఇదేదో సగటు మనిషిలో ఉన్న దురభీప్రాయం మాత్రమే కాదు. పాలకులు ప్రభుత్వాలే స్త్రీ, పురుష సమానత్వాన్ని నిరాకరిస్తుంటే రాజ్యాంగం ఏమవుతున్నట్లు, దేశం ఎటు పోతున్నట్లు, మహిళల పట్ల వివక్ష ఏ స్థాయిలో వేళ్ళానుకుని ఉందో ఈ సందర్భం చెప్పక చెబుతున్నది. పురుషాధిక్య భావజాలం, ఆలోచనలు ఊడలుదిగి అన్ని రంగాలనూ శాసిస్తున్నాయంటే అతిశయోక్తికాదు.

ఇటీవల కాలంలో ఎందరో మహిళలు వైజ్ఞానిక పరిశోధనా రంగంలో విశేష కృషి చేస్తున్నారు. ఇస్తో రాకెట్ శాస్త్రవేత్త నందిని హరినాథ్ తన ఇరవై సంవత్సరాల సర్వీసులో 14 మిషన్లో పనిజేశారు. మంగళయానకు డిప్యూటీ అవరేషన్ డైరెక్టర్ కాంగ్రెస్ ను ఉన్నారు. రక్షణ రంగ పరిశోధనల్లో పరిశోధనలు చేసి అగ్ని, క్షిపణి ప్రాజెక్టులకు నేతృత్వం వహించిన మహిళ టేస్టిధామన్. క్షిపణి ప్రయోగాలను విజయవంతం చేయటంలో కీలకపూర్త వహించిన టేస్టిని క్షిపణి మహిళ, అగ్నిపుత్రిగా పిలుస్తారు. జీవరసాయన శాస్త్రవేత్త అయిన ఇమ్మాన్యుయల్ చార్పెంటీయర్ అలాగే మాక్స్ ప్లాంక్ ఇస్టిట్యూట్లో పరిశోధకురాలైన జెస్సిఫర్ ఎడోడ్యూర్లు ఈ ఏడాది అక్షోబర్లో కెమిస్ట్ విభాగానికిగాను నోబెల్ బహుమతిని సాంతం చేసుకున్నారు. జన్మ కత్తెరను అభివృద్ధి చేసినందుకు

టేస్టిధామన్

మహిళా శాస్త్రవేత్తలు

వీరిద్దరు ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు. ఇది జన్మ సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో జరుగుతున్న విశేషమైన కృషిలో ఒకటిగా పరిగణించబడుతుంది. ఇటువంటి వారిని ఆదర్శంగా తీసుకొని మనదేశంలో స్త్రీలు కూడా తమ సత్తా చూపించారు. అయితే స్త్రీలు సైన్స్ రంగంలో ముందడుగు వేయడానికి ఇతరుల లాగా జ్ఞానం ఒక్కటే ఉంటే సరిపోదు. సామాజిక దురాచారాలను, కట్టుబాట్లను, వివక్షను ఎదిరించినప్పుడే ముందంజ వేయడం, విజయం సాధించడం జరుగుతుంది. దానికి ప్రభుత్వం నుంచి, సమాజం నుంచి చివరకు కుటుంబం నుంచి కూడా చేతనైన సహాయం అందించడం మన బాధ్యత. ఇవేవి చేయకున్నా వారి దారికి అడ్డు తగలకుండా ఉండడం అయినా చేయాలి. ఇప్పుడిప్పుడే చేయుత అందించడం నేర్చుకున్న మన సమాజంలో పురుషులతో సమానంగా విజ్ఞానశాస్త్ర అభివృద్ధిలో వారు కూడా చేయుత అందించే రోజులు అతి తొందరలోనే పస్తాయని మనస్సుర్చిగా ఆశిద్ధాం.

- కాళంరాజు వేణుగోపాల్

విద్యుత్ విమానం

ఇది సాదాసీదా విమానం కాదు. పూర్తిస్థాయి విద్యుత్ విమానం. ఎలక్ట్రిక్ కార్లు, బైక్లు మాదిరిగానే ఇది కూడా రీచార్జబుల్ బ్యాటులీ సాయంతో ప్రయాణిస్తుంది. అమెరికన్ సంస్ మాగ్నీస్ రూపొందించింది. ఈ విద్యుత్ విమానం తొలిసారిగా నింగిలో చక్కర్లు కొట్టింది. ఇటీవల వాషింగ్టన్లోని మోసెన్ సరన్సు మీదుగా దాదాపు అరగంట సేవ చక్కర్లు కొట్టి, విజయవంతంగా రన్వేకు చేరుకుంది. ఇందులో ఏకకాలంలో తొమ్మిది మంది ప్రయాణించేందుకు వీలవుతుంది. మరింత అభివృద్ధి చేసిన దీని నమూనా వాణిజ్యపరంగా వచ్చే ఏడాది అందుబాటులోకి రానుంది.

వందవైష్ణ దూరం
వరకు నిరంత
రాయంగా ప్రయాణించే
సామర్థ్యం ఉండటంతో
డౌమెస్టిక్ పైట్
మార్కెట్ టోలో ఇది తన
ఉనికి చాటుకోగలదని
నిపు ణుల అంచనా.

భయం భయంగానే బడికి

ప్రతీ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల ప్రారంభం నాటికి సిలబస్ పూర్తి అయ్యి రిపిజన్ చేసే స్టాయిలో స్కూళ్లు ఉండేవి. అంతేగాక విద్యార్థులు తమ సిలబస్ పూర్తి చేసుకొని వారిక పరీక్షలకు సిద్ధమవుతూ ఉండేవారు. కానీ ప్రస్తుతం కొవిడ్-19 నేపథ్యంలో స్కూళ్లలో రెగ్యులర్ తరగతులు ప్రారంభం కాని పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ఇప్పటివరకు విద్యార్థులకు ఆన్‌లైన్ క్లాసులే నడుస్తున్నాయి. కరోనా కేసులు తగ్గముఖం పట్టడం, వేక్సినేషన్ ప్రక్రియ మొదలైన నేపథ్యంలో కనీసం రాబోయే రెండు, మూడునెలలైనా ప్రత్యక్షంగా తరగతులు నిర్వహించాలని ప్రభుత్వం చూస్తోంది. సెప్టెంబర్ ఒకటి నుంచి ఆన్‌లైన్ తరగతులు నిర్వహించినప్పటికి పెద్దగా ప్రయోజనం కలగలేదు. ప్రత్యక్ష తరగతులు నిర్వహించడానికి, అందుకు అనుగుణంగా కొన్ని కలిసమైన నిబంధనలు మధ్య ఫిబ్రవరి ఒకటి నుంచి పాఠశాలలు తెరవాలని తెలంగాణ రాష్ట్ర విద్యాశాఖ నిర్ణయించింది. ప్రస్తుతం తొమ్మిది, పది తరగతులోపాటు, ఇంటర్, డిగ్రీ, పిజీ కాలేజీలన్నీ తెరవాలని నిర్ణయించింది. ఫిబ్రవరి ఒకటి నుంచి ప్రారంభమై మే ఇరవై ఆరు వరకు తరగతులు జరుగుతాయని, మే 27 నుంచి జూన్ 13 వరకు వేసవి సెలవులు ఇస్టరని సమాచారం. మే నెలలో తరగతులు నిర్వహిస్తే, తీవ్రమైన వేసవి తాపం విద్యార్థుల ఆరోగ్యంపై ప్రభావం చూపవచ్చు. స్కూళ్లు ప్రారంభిస్తున్న నేపథ్యంలో పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు యాజమాన్యం తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలపై దృష్టి కేంద్రీకరించాలి. చేతులు శుభ్రం చేసుకొనుటకు శానిటైజేషన్ సామాగ్రిని సమకూర్చడం, పాఠశాల పరిసరాలు పరిశుభ్రంగా ఉండేలా చూసుకోవడం, శానిటైజేషన్ చేయడం లాంటివి నిర్వహించడం, పాఠశాలను విద్యార్థులకు ప్రత్యామ్నాయ రోజులలో నిర్వహించడం, తల్లిదండ్రులకు, ఉపాధ్యాయులకు కొవిడ్-19 గురించి అవగాహన కల్గించడం చేయాలి. పాఠశాలలో విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు భౌతిక దూరం పాటించేలా చర్యలు చేపట్టాలి. పాఠశాల పరిసరాల్లో ఎలాంటి సమావేశాలు నిర్వహించకుండా చూసుకోవాలి. పాఠశాలలో అష్టదకరమైన

‘నాన్నా బడులు ఎప్పుడు తెరుస్తారు? నాకు మా స్నేహితులని ఉంది. మా టీచర్లు చెప్పి పాఠాలు త్రద్ధగా వినాలని ఉంది. రోజుా బడికిపోతూ స్నేహితులని కబుర్లు చెప్పాలని ఉంది. నాన్నా నన్ను బడికి పంపించు’ ఇది కరీనా కారణంగా స్కూళ్లు మూతపడడంతో ఆటలకు, చదువులకు దూరమైన చిన్నారుల వేదన. చదువులకు దూరమైన విద్యార్థులందరూ స్కూళ్లు ఎప్పుడు తెరుస్తారా అని ఆశగా ఎదురు చూశారు.

కవక్కువ్వు

- వాసిలి సురేష్

తరగతి గది
రూపకల్పన
చేయాలి. విద్యార్థులకు కొవిడ్-19
జాగ్రత్తల గురించి
తరచుగా

అవగాహన కల్పించాలి. విద్యార్థులు తరగతి గదిలో, తరగతి వెలుపల భౌతిక దూరం పాటించేలా చూడాలి. విద్యార్థుల కార్యాచరణ ప్రణాళిక ఎలా ఉండాలంటే? విద్యార్థులు భౌతిక దూరం పాటిస్తూ శానిటైజేషన్ చేసుకోవాలి. తరచుగా చేతులు సబ్బుతో కడుగుకోవాలి. ముఖానికి మాస్కు తప్పనిసరిగా ధరిస్తూ తరగతి గదిలోకి ప్రవేశించాలి. విద్యార్థులు స్థిరంగా ఉండగలగాలి. ఆన్‌లైన్ విద్యకు ప్రాధాన్యం సంతరించుకున్న నేపథ్యంలో విద్యార్థులు సైబర్ రక్షణకు తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. విద్యార్థులు వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతను విధిగా పాటించాలి. విద్యార్థులు ఉపయోగించే పెన్సులు, పెన్సిల్లు, పుస్తకాలు లాంటివి ఎవరి వస్తువులు వారే వాడుకోవాలి. విద్యార్థులు తమ మానసిక ఆరోగ్యం కొరకు యోగ, మెడిటేషన్ సాధన చేయాలి. అయితే విద్యార్థులు శానిటైజర్, హ్యాండ్ వాష్ లాంటివి ఇంటి నుంచి తెచ్చుకోని వినియోగించడం కష్టతరం. కాబట్టి శానిటైజర్, హ్యాండ్ వాష్ లాంటి సొకర్యాలు ప్రభుత్వమే విద్యాసంస్థల్లో ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ సందర్భంగా సమాజంలో నుంచి ఎటువంటి సహకారం అవసరమంటే? కొవిడ్ లక్షణాల పట్ల అవగాహన కలిగి వుండాలి. పాఠశాలలో పరిశుభ్ర మైన, ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణం పట్ల జాగ్రత్త వహించాలి. విద్యార్థులందరికి వ్యక్తిగత రవాణా సదుపాయం కల్పించగలగాలి. ఇంటివద్ద ఆష్టదకరమైన వాతావరణం కల్పించగలగాలి. ఈ బాధ్యతను విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు, ప్రభుత్వం, సమాజం ప్రముఖంగా తీసుకోవాలి. ప్రతి స్కూలు, కాలేజీలు ప్రతి రోజు శానిటేషన్ చేయాలి. స్కూల్స్, కాలేజీలు ప్రతి రోజు శానిటేషన్ చేయాలి.

టాయ్లెట్లు, వాటర్ ట్యాంక్స్, డ్రింకింగ్ వాటర్ ప్రాంతాలు కచ్చితంగా శానిటేషన్ చేయాలి. స్వాల్ఫ ఫర్మిచర్స్, స్టోర్జ్ ప్రాంతాలను, కిచెన్లను, ల్యాబ్లెస్టర్లను భద్రపరచాలి.

వైద్యశాఖ సూచించిన మేరకు ప్రతి విద్యార్థి ఆరు అడుగుల దూరంలో కూర్చునే విధంగా మార్గింగ్ చేయాలి. తల్లిదండ్రుల నుంచి లిఫిత పూర్వకంగా హామీ తీసుకున్న విద్యార్థులను మాత్రమే క్లాసులకు అనుమతించాలి. పరీక్షలు రానే వారికి హాజరుశాతం కచ్చితంగా ఉండాలని నిబంధన పెట్టుకూడదు. పారశాలలో, కాలేజీలో ఎలాంటి రాజకీయ సమావేశాలు నిర్వహించకూడదు.

ఇంతకు ముందున్న స్వాలు టైమింగ్స్ పాటించాలి. విద్యార్థులతో పాటు సిబ్బంది కూడా తప్పనిసరిగా మాసుకులు ధరించాలి.

విద్యార్థులకు జ్యరం, జలుబు, దగ్గ లాంటివి ఉంటే పారశాలకు అనుమతించకూడదు. మధ్యాహ్నం భోజనం అందుబాటులో ఉంచాలి. తరగతి గదిలో 20మంది విద్యార్థులు మాత్రమే ఉండేలా చూసుకోవాలి. కరోనా వ్యాపి చెందకుండా చేపట్టాల్సిన సాధారణ నివారణ చర్యలు ఏమిటంటే? సాధ్యమైనంత వరకు బహిరంగ ప్రదేశాల్లో కనీసం ఆరు అడుగుల దూరం పాటించాలి. ఫేస్ కవర్లు లేదా మాసుకులు తప్పనిసరిగా ఉపయోగించాలి. సబ్బుతో (కనీసం 40-50సెస్మెట్టపాటు) తరచూ చేతులను శుభ్రం చేసుకోవాలి. చేతులు మురికిగా కనిపించకపోయినా శుభ్రం చేసుకోవాలి. ఆల్గోఫోల్ ఆధారిత హ్యాండ్ శానిటైజర్ ఉపయోగించి కనీసం 20 సెకన్లు శుభ్రం చేసుకోవాలి. దగ్గ, తుమ్ములు వచ్చినపుడు తప్పనిసరిగా మొచేతులను అడ్డుపెట్టుకోవడం లేదా కర్పువ్, టిప్పు పేపర్ ఉపయోగించాలి. టిప్పు పేపర్లను పారపేసేటప్పుడు తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

ఆరోగ్యపరిస్థితులను ఎప్పటికప్పుడూ గమనిస్తూ ఉండాలి. ఒకవేళ ఏదైనా అనారోగ్యకర లక్షణాలు కనిపిస్తే వెంటనే ఉన్నతాధికారుల దృష్టికి తీసుకువెళ్లాలి. తగిన వైద్యశాఖలో అందించాలి. పారశాలల పరిసరాల్లో, డస్ట్బిన్లో, వాష్రూమ్లలో ఉమ్మివేయడం చేయకూడదు. పారశాలలను తిరిగి

తెరవడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. విద్యాసంస్కలు తమ కార్యకలాపాలను తిరిగి ప్రారంభించడానికి ముందుగానే హస్టష్టులు, ల్యాబోరేటరీలు, అందరూ కలిసి ఉపయోగించే సాధారణ స్థలాలు, అక్కడ తరచూ తాకే వస్తువులు, ప్రాంతాలను ఒక్కశాతం సోడియం ప్రోపోలోర్టెంట్ ద్రావణంతో శుభ్రపరచాలి. పారశాలలను క్యారంట్ కేంద్రాలుగా ఉపయోగించి ఉన్నట్లయితే వాటిని తగినవిధంగా శుభ్రం చేయాలి. ఇందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇదివరకు ఇచ్చిన మార్గదర్శకాలను పాటించాలి. విద్యాసంస్కల ప్రాంగణం లోపల, వెలుపల ఆరు అడుగుల దూరంతో నిర్దష్టమైన గుర్తులను చేయాలి. అందుకు తగిన విధంగా సీటింగ్, ఇతర కార్యకలాపాలు ఉండేలా చూసుకోవాలి. చేతులను శుభ్రం చేసుకోవడానికి శానిటైజర్తోపాటు సబ్బులను, సీటివసతి కూడా విద్యార్థులకు అందుబాటులో ఉంచాలి. అదేవిధంగా స్టాఫ్ రూములలో, రిసెప్షన్లలో, మెన్స్, లైబ్రేరీలాంటి ప్రదేశాల్లో కూడా భౌతికదూరం పాటించాలి. ఆటలు, ఇతర కార్యకలాపాలు నిర్వహించేటప్పుడు ఎక్కువమంది ఉండకుండా

జాగ్రత్తలు

తీసుకోవాలి.

అత్యవసరమైతే టీచర్లు, విద్యార్థులు ఇతర సిబ్బంది సంప్రదించ దానికి వీలుగా రాష్ట్ర హెల్ప్‌లైన్ నంబర్లను, స్టోనిక ఆరోగ్య అధికారుల నంబర్లను ఇతర సిబ్బంది సంప్రదించడానికి వీలుగా రాష్ట్ర హెల్ప్‌లైన్ నంబర్లను, స్టోనిక ఆరోగ్య అధికారుల నంబర్లను అక్కడ ప్రదర్శించాలి. ఎయిర్ కండిషనింగ్ పరికరాల ఉపోగ్రథ

24-30 డిగ్రీలు, తేమశాతం

40-70 శాతం పరిధిలో ఉండాలి.

స్వచ్ఛమైన గాలి తీసుకోవడం కోసం అవసరమైన వెంటిలేపన్

సదుపాయాలు ఉండాలి. విద్యార్థుల లాకర్లను భౌతిక దూరం పాటిస్తూ, ఎప్పటికప్పుడు క్రిమిసంహారకం చేస్తూ వినియోగించాలి. పర్సనల్ ప్రాటెక్షన్ కిట్లు, ఫేస్ కవర్లు, మాసుకులు, హ్యాండ్ శానిటైజర్లను నిల్వ ఉంచుకోవాలి. ధర్మలగ్న్య, ఆల్గోఫోల్ వైపర్సులు, సబ్బులు, పల్స్ ఆక్సీ మీటర్లు అందుబాటులో ఉంచుకోవాలి. వాడిని పిపిఇ కిట్లు, చెత్తను కేంద్ర కాలుప్య నియంత్రణ

మండలి మార్గదర్శకాల ప్రకారం తరలించాలి. వ్యాధాల సేకరణ, నిర్వహణపై పారిశుద్ధ కార్బూకులకు (హాసెకీపింగ్) శిక్షణివ్యాలి. స్వాళ్ళ తెరిచిన తర్వాత తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు ఏమిటంటే? ప్రతి ప్రవేశమార్గంలో తప్పనిసరిగా చేతులు శుభ్రం చేసుకొనేందుకు శానిటైజర్తోపాటు ధర్మల స్ట్రీనింగ్ ఏర్పాటు చేయాలి. వీలైట్ లోపలికి వెళ్లడానికి ఒకమార్గం, బయటకు మరో మార్గం ఉండేలా ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలి. సాధారణ టెంపరేచర్, ఎలాంటి లక్షణాలు కనిపించని ఉద్దేశులు, విద్యార్థులు, ఇతర సిబ్బందిని మాత్రమే లోపలికి అనుమతించాలి. ఒకవేళ ఎవరైనా లక్షణాలున్నట్లు గుర్తిస్తే దగ్గర్లోని ఆరోగ్య కేంద్రాలకు పంపించాలి. పోషప్పర్, స్టోండ్స్ నందు కోవిడ్-19 రాకుండా తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలను తప్పకుండా ప్రదర్శించాలి. పార్కింగ్ ప్రదేశాలు, లిఫ్టుల దగ్గర రద్దిగా ఉండకుండా భౌతికదూరం పాటిస్తూ వెళ్లేలా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. రోజువారీగా వచ్చే సందర్శకులను నియంత్రించాలి. తాత్కాలికంగా విజిటర్స్ ను నిలిపివేయాలి.

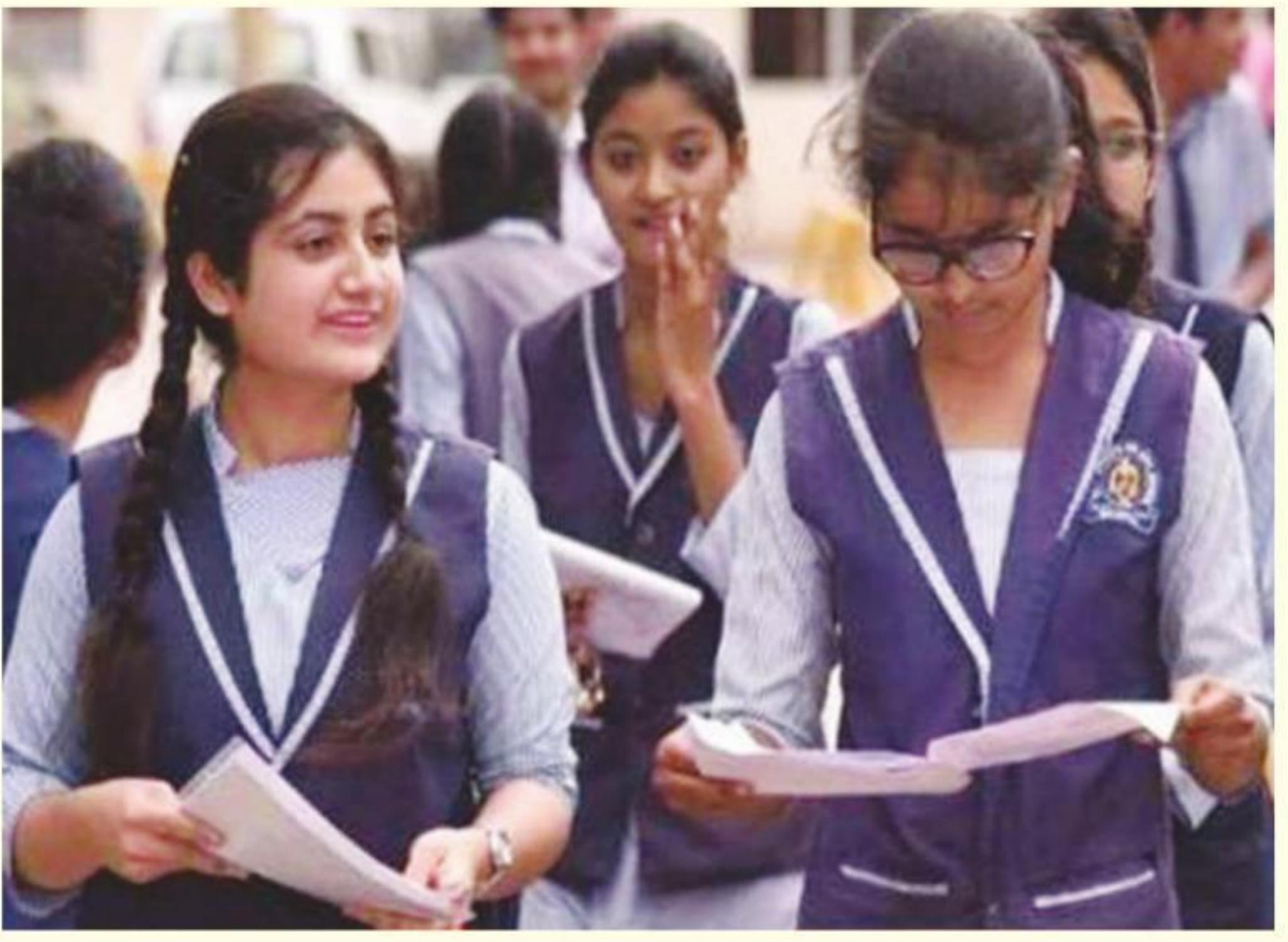
క్లాస్‌రూమ్‌లో బోధించే సమయంలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు

క్లాస్‌రూమ్‌లో కూర్చునే చోట కుర్చులు, డెస్కుల మధ్య 6 అడుగుల దూరం ఉండేలా చూడాలి. తరగతి గదుల్లో బోధన సమయాలు కూడా వేర్పేరుగా ఉండాలి. వీలైనంత మేరకు క్లాస్ రూములను క్రిమిసంహారం చేయడంతో పాటు విద్యార్థులు భౌతిక దూరం పాటించేలా చూడాలి. క్లాసులు జరుగుతున్నంతసేపు విద్యార్థులు, అధ్యాపకులు తప్పనిసరిగా మాసుకును ధరించేలా ఉండాలి. ల్యాప్‌టాప్స్, నోట్‌బుక్స్, పెన్సిల్స్, పెన్సులు, వాటర్ బాటిష్టు తదితర వస్తువులను ఇతరులతో పంచుకోకుండా చూడాలి. వర్క్‌షాప్‌లు/ ల్యాబోరేటరీల్లో శిక్షణ ఇవ్వడానికి తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు ఏమిటంటే, వర్క్‌షాప్‌లు/ ల్యాబోరేటరీల్లో తరచూ ఉపయోగించే, తాకే పరికరాలను ఎప్పటికప్పుడు శుభ్రపరచాలి. పరికరాలు, వర్క్‌షైఫ్ట్‌లో పనిచేయడానికి ఒక వ్యక్తికి 4 మీటర్ల చొప్పున నేల విస్తరం ఉండేలా చూసుకోవాలి. ప్రాక్టికల్ సామాగ్రిని ఉపయోగించే ముందు, తరువాత తప్పనిసరిగా చేతులను శుభ్రంగా కడుకోవాలి. ఇందుకోసం వర్క్‌షైఫ్ట్‌ను, స్టిములేషన్ ప్రదేశాల్లో భౌతిక దూరం కనీసం 6 అడుగులు ఉండేలా చూసుకోవాలి. లైబ్రరీ, క్యాంటీన్, వ్యాయామశాలలు, ఇతర సాధారణ ప్రదేశాల్లో ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా మాసుకును ధరించాలి. క్యాంటీస్లు మూసి వేసి ఉండాలి. సాధ్యమైనంత వరకు నగదు చెల్లింపులకు బదులు ఆన్‌లైన్ చెల్లింపులు చేయాలి. సూక్ల రవాణా సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నట్టయే ప్రతిరోజు బస్సులు, ఇతర రవాణా సాధనాలను ఎప్పటికప్పుడు శానిటైజ్ చేయడంతో పాటు భౌతిక దూరం పాటించేలా చూడాలి. పరిశుభ్రత, శానిటేషన్ ఏవిధంగా ఉండాలంటే?

ప్రతిరోజు అన్ని పోర్ట్‌ను తప్పనిసరిగా శుభ్రం చేయించాలి. టాయిలెట్లు ఇతర కామన్ ప్రదేశాల్లోనూ తగినంత స్థాయిలో సబ్బు, శానిటైజర్లను అందుబాటులో ఉంచాలి. తరచూ తాకే ప్రదేశాలైన (డోర్ నాట్స్, లిప్పు బట్స్), కుర్చులు, బెంచీలు, వాష్‌రూమ్ ఫిక్స్‌ర్స్) తదితరాలను 1శాతం సోడియం ప్లైపోక్లెట్ ద్రావణంతో కలిసి తరచూ క్రిమిసంహారం చేయాలి. అంతేకుండా క్లాసురూములు, ల్యాబోరేటరీలు, లాకర్లు, పారిగ్రంగ్ ప్రదేశాలు ఇతర సాధారణ ప్రదేశాల్లో క్లాసులు ప్రారంభించానికి ముందు, అయిపోయాక క్రిమిసంహారకం చేయాలి. టీచింగ్ మెటీరియల్స్, కంప్యూటర్లు, ల్యాప్‌టాప్స్, ప్రింటర్లను 70శాతం ఆల్గాఫాల్ ద్రావణంతో క్రమం తప్పకుండా శుభ్రం చేయాలి. వాష్‌రూమ్స్, మరుగుదొడ్లు, వాషింగ్ స్టేషన్లను కూడా ప్రతిరోజు శుభ్రం చేసుకోవాలి.

ఉపయోగించిన మాసుకులు, చేతికవర్లను వేర్పేరు డబ్బుల్లో పారవేయాలని విద్యార్థులు, సిబ్బందికి సూచించాలి. తరగతి గదులు, ఇతర ప్రదేశాల్లోనూ డస్ట్బిన్లు అందుబాటులో ఉంచాలి. అందులో పారవేసిన మాసుకులను మూడురోజుల తర్వాత సాధారణ వ్యర్థపదార్థాలతో కలిపి పారవేయాలి. నివాస భవనాలు ఏవైనా ఉంటే వాటిని కూడా క్రమం తప్పకుండా శానిటైజ్ చేయాలి. సూక్ల నుంచి బయటకు వెళ్లేటప్పుడు, ఖాళీ సమయాల్లో గుంపులుగా ఉండడం వంటి చేయకుండా అవగాహన కల్పించాలి. అంతేకుండా సాధారణ రక్షణ చర్యలైన తరచూ చేతులను శుభ్రం చేసుకోవడం, శ్యాస సంబంధిత జాగ్రత్తలు, భౌతికదూరం, మాసుకు ధరించడంపైనా అవగాహన కల్పించాలి. అందోళన, మానసిక ఒత్తిడికి గురవుతున్న వారికి రెగ్యులర్ కౌస్టింగ్ ఇచ్చేలా ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఒకవేళ విద్యార్థి లేదా అధ్యాపకులు అనారోగ్యానికి గురైతే వారు ఇన్స్ట్రిట్యూట్‌కి రాకుండా అవసరమైన ప్రాటోకాల్ పాటిస్తూ ఇంట్లోనే ఉండాలి. మానసికంగా, సామాజికపరంగా మంచిగా ఉండడం జరగాలి. విద్యార్థులుగానీ, ఉపాధ్యాయులుగానీ ఆందోళన, నిరాశకు గురైనట్టుగానీ, మానసిక ఆరోగ్యపరమైన సమస్యలను తెలిపేవారి కోసం రెగ్యులర్గా కౌస్టింగ్ ఉండేలా చూడాలి. ఉపాధ్యాయులు, పారశాలలోని అప్ప్రెజర్లు, హాల్‌వర్కర్లు అందరూ విద్యార్థుల భద్రత నేపథ్యంలో కలిసికట్టగా పనిచేయాలి. విద్యార్థులు, అధ్యాపకులు, సిబ్బందిలో కౌవిడ్ లక్షణాలు కనిపించినట్టుయైతే తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు ఏమిటంటే? కౌవిడ్ లక్షణాలు కనిపించిన వారిని వెంటనే ప్రత్యేకగదిలో ఉంచాలి. అవసరమైతే వారి తల్లిదండ్రులకు లేదా సంరక్షణకులకు తెలియజేయాలి.

డాక్టర్ వచ్చి పరిశీలించే వరకు మాసుకు లేదా ఫేస్‌కవర్ ధరించి ఐసోలేషన్లోనే ఉండాలి. వెంటనే దగ్గరల్లో ఉన్న ఆస్పత్రి లేదా క్లినిక్‌గానీ, రాష్ట్రం లేదా జిల్లాస్థాయి హాల్ప్‌లైన్‌కి కాల్ చేయాలి. ఒకవేళ ఆ వ్యక్తి పాజిటివ్ అని నిర్ధారణ అయితే ఆ ప్రదేశాన్నంతా క్రిమిసంహారకం చేయాలి. ఇప్పటివరకూ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రైవెట్, కార్బోరేట్ సూక్ష్మ ఆన్‌లైన్ విద్యకు సంబంధించిన అనేక విధాలుగా తరగతులు విజయవంతంగా నిర్వహించారు. విద్యార్థులు విద్యకు దూరం కాకుండా ఎటువంటి అవరోదాలు లేకుండా ఆన్‌లైన్ ఉపయోగించారు. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల నుంచి కూడా ఆన్‌లైన్ విద్యకు సహకారం లభించింది.

పేద, మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు చెందిన విద్యార్థులు ప్రభావంగా చదివే ప్రభుత్వ సూక్ష్మ ఆన్‌లైన్ విద్యను అందించేందుకు చర్యలు చేపట్టినప్పటికీ అంతగా విజయవంతం కాలేదు. ఉపాధ్యాయులు రికార్డు చేసిన లెసన్స్ వాట్స్ ప్రొపుల ద్వారా విద్యార్థులకు అందించారు. వర్గోషీట్స్, ప్రశ్నాపత్రాలు లాంటివి వాట్స్ ప్రొపుల ద్వారా విద్యార్థులకు అందుబాటులోకి తెచ్చారు. ప్రభుత్వం యాదగిరి ఛానల్ ద్వారా వీడియో లెసన్స్ అందుబాటులోకి తెచ్చింది. ఇప్పుడు రెగ్యులర్ తరగతులు ప్రారంభమవుతున్న సందర్భంగా కొన్ని సమస్యలు కూడా ప్రభుత్వ సూక్ష్మలో గమనించవచ్చు. అనేక వేల ఉపాధ్యాయ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. చాలా చోట్ల ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయులు లేక అకడమిక్ ఇన్సెప్టర్ చేత సూక్ష్మ నడుస్తున్నాయి. ఉపాధ్యాయులకు చాలాకాలంగా ప్రమోషన్లు లేకపోవటంతో ఉన్నత పాతశాలలో ఖాళీలు ఏర్పడి ఉన్నాయి. అంతేకాక కొవిడ్-19 నేపథ్యంలో సూక్ష్మలో పారిశుద్ధానికి అధిక ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. సూక్ష్మలో పారిశుద్ధ బాధ్యతలను స్థానిక సంస్థలైన గ్రామ పంచాయితీలలో పనిచేసే పారిశుద్ధ కార్యకులకు అప్పగించారు. కానీ ఎటువంటి అదనపు నిధులు కేటాయించలేదు. ఈ నేపథ్యంలో సూక్ష్మ పారిశుద్ధం ఎంతవరకు విజయవంతంగా నడవగలరన్నది ప్రశ్నార్థకమే. కాబట్టి ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం ఖాళీగా ఉన్న ఉపాధ్యాయ పోస్టులను భర్త చేయాలి. సూక్ష్మ పారిశుద్ధానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చి అందుకు అవసరమైన నిధులు కేటాయించాలి. ప్రతీ సూక్ష్మలో శాసిటరీ వర్కర్స్ ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రతీ సూక్ష్మ రన్నింగ్ వాటర్, డ్రైంకింగ్ వాటర్ అందుబాటులో ఉంచాలి. సిలబస్ సాధ్యమైనంత వరకు తగ్గించాలి. వీలైట్ యాభైశాతం సిలబస్ తగ్గింపు మంచిది. చాలామంది విద్యార్థులు ప్రాథమిక అంశాలు మరిచిపోయిన పరిస్థితిలో ఉన్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం సిలబస్ కొరకు అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా ప్రాథమిక అంశాలపై పట్టు సాధించేందుకు వీలైట్ విద్యార్థుల ఆరోగ్యంపై కూడా ప్రభావం చూపుతుంది. కాబట్టి వేసవి కాలంలో సూక్ష్మకు సెలవులు ఇవ్వకుండా తరగతులు నిర్వహించకూడదు. కనీసం ముప్పోజులు వేసవి సెలవులు ఉండేలా చూస్తా, ప్రాథమిక అంశాలపై పట్టు సాధించేందుకు వీలైట్ విద్యాప్రణాళికలు రూపొందించి అమలుపరిస్తే ప్రస్తుతం ఉన్న తక్కువ సమయాన్ని సద్యానియోగం చేసుకోవచ్చు. □

‘వందమంది శాస్త్రవులను చంపితే వీరుడం టారు.. కానీ ఒక్క ప్రాణాన్నికాపాడినా దేవుడంటారు’ ఒకటి కాదు రెండు కాదు.. వందలూ వేలూ కాదు.. ఎకంగా 24లక్షల మందికి రక్తదానంతో పునర్జన్మ ప్రసాదించి మహాప్రాణదాతగా నిలిచారు ఆస్ట్రోలియాకు చెందిన జేమ్స్ హ్యారిసన్. హ్యారిసన్ 1936లో జన్మించారు. 14ఎళ్ళ వయస్సులో తీవ్ర అనారోగ్యం బారినపడ్డాడు. ఆపరేషన్ చేస్తే కానీ బతికే పరిస్థితి లేదు. మరోవైపు అతనిలో కావల్సినంత మేర రక్తం లేదు. వెంటనే వైద్యులు బాలుడి పరిస్థితి వివరిస్తూ స్వచ్ఛందంగా రక్తదానం చేయాల్సిందిగా విజ్ఞప్తి చేశారు. కొందరు అజ్ఞాతవ్యక్తులు స్వచ్ఛందంగా రక్తదానం చేశారు. హ్యారిసన్ ప్రాణాలతో బయటపడ్డాడు. అప్పుడే ఆ చిన్నారి ఒక భీకర ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. ఇక్కెం ఎవరికి రక్తం అవసరం వచ్చినా ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. అయితే 18 ఎళ్ళ వచ్చేవరకు రక్తం ఇచ్చేందుకు ఆస్ట్రోలియా చట్టాలు అంగీకరించవు. అందువల్ల ఆ వయసు వచ్చేంతవరకు ఆగి అనంతరం రక్తదానం చేయడం ప్రారంభించాడు. ఒసారి రీసన్ అనే వ్యాధితో బాధపడుతున్న గర్భిణికి హరిసన్ రక్తం ఎక్కించారు. రీసన్ వ్యాధి అంటే తల్లి రక్తంలో ఆరోపాచ్ నెగిటివ్ ఉండి, కడుపులోని బిడ్డలో ఆరోపాచ్ పాజిటివ్ ఉండడం. ఫలితంగా ఈ రెండింటి మధ్య పోరు జరిగి శిశువులు రకరకాల వ్యాధులతో పుట్టేవాళ్లు, మరికొందరు గర్భంలోనే చనిపోయేవారు. అంతేకాదు తల్లికి సైతం ప్రాణగండమే. యాంటీ-డి. ఇంజెక్షన్ అందుబాటులో లేనికాలంలో ఈ వ్యాధితో వేలాది శిశువులు, తల్లులు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. అయితే, హ్యారిసన్ రక్తం ఎక్కించిన గర్భిణికి ఆరోగ్యవంతమైన బిడ్డ పుట్టడం, తల్లి కూడా ఆరోగ్యం

రక్తదాన

ఉండటం వైద్యులను ఆశ్చర్యపరచింది. హరిసన్ రక్తంలో ఆరుడైన డిఎస్ఎ ఉండవచ్చేయోనే అనుమానం వచ్చింది. హ్యారిసన్ అనుమతితో అతని రక్తంపై ప్రయోగాలు చేసి తమ అనుమానం నిజమని తేల్చారు. రీసన్ వ్యాధిని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనే యాంటీ-డి ప్రతిబంధకం హ్యారిసన్ రక్తంలో ఉన్నట్లు గుర్తించారు. అంతే..ఆ తర్వాత రీసన్ వ్యాధిగ్రస్తులకు హరిసన్ రక్తంలోని ప్లైస్టాను ఇవ్వడం ప్రారంభించారు. ఎన్నో ఎళ్ళపాటు తన రక్తాన్ని దానం చేసిన హ్యారిసన్ సుమారు 24 లక్షలమంది చిన్నారుల ప్రాణాలను కాపాడి, ‘మ్యాన్ విట్గోలైన్ ఆర్గ్యుల్గా, ఆస్ట్రోలియా జాతీయ హీరోగానూ భ్యాతికెక్కాడు. ఇన్ని లక్షలమంది ప్రాణదానం చేసిన హరిసన్ సుమారు 24 లక్షల మంది చిన్నారుల ప్రాణాలను కాపాడి, ‘మ్యాన్ విట్ గోలైన్ ఆర్గ్యుల్గా, ఆస్ట్రోలియా జాతీయ హీరోగానూ భ్యాతికెక్కాడు. ఇప్పుడు ఈయనకు 81ఎళ్ళ వయస్సులో రక్తదానానికి స్వస్తిపలికాడు. □

తెలుగుజాతి పురాతనం..! తెలుగు నేల ఇతిహసమయం..! తెలుగుబాష బహుసుందరం..! సుమధురం..! రుగ్సేదంలోని పతోయ బ్రాహ్మణంలో ‘ఆంధ్ర’పదం జాతిపరంగా మొదలు ప్రయుక్తమైంది. భరతుడి నాట్యశాస్త్రంలోనూ, భాషపరంగా ‘ఆంధ్ర’ ప్రస్తి ఉంది. నాటి అమరావతి సూప్తం మిాద ఉన్న ‘నాగబు’ను తొలి తెలుగుపదంగా పండిత పరిశోధకులు భావించారు. విశాఖిల్లా యలమంచిలి సమిపంలోని కొత్తారుగ్రామం వద్ద క్రీస్తుపూర్వం నాటి ప్రాకృతశాసనంలో ‘తమ్ముయదానం’ అనే తెలుగు మాట ఉంది. క్రీస్తుశకం నాటి ‘హోలుడి’ గాధాసప్తశతిలో తెలుగు మాటలనేకం కనిపిస్తాయి. అంతెందుకు ఆదికవి నన్నయ్య సువ్యవస్థితమైన భాషలో కావ్యరచన చేశాడంటే ఆప్పటికి కొన్ని

సాహితీవనం

సౌదిలోకి రాకుండాపోయాయి. అందులో కొన్ని మాత్రమే, తమ మరికొన్ని మాత్రమే, తమ ఉనికిని చరిత్ర పుట్టల్లో దాచుకొని చాటుకుంటున్నాయి. మరికొన్ని మాత్రమే చరిత్రపుట్టలు దాటి, మనుషుల హృదయాల్లో సుస్థిర స్థానాన్ని ఏర్పరచుకొని, అపుడపుడూ

గుర్తుకొస్తున్నాయి.

శాతవాహనులు, విష్ణుకుండినులు, చాళుక్యులు పల్లవులు, తెలుగు చోదులు, కాకతీయులు, రెడ్డిరాజులు, విజయనగర రాజీయులు, కులీకుతుబ్సాహీలు, మరి కొందరు తమ ప్రాభవంతో పాలనాపటిమతో తెలుగు భాషాపోషణ విధానంతో మన మనస్సుల్లో నిలచిపోయారు. తెలుగువాడి వేడిని దశదిశల చాటిన విజయ శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గురించి, ఎంత చెప్పుకున్న తక్కువే.

మంత్రభాషపై మరింత మహకథంతో..

శతాబ్దాలకు ముందే తెలుగు భాష జన వ్యవహరంలో ఉండేదని భావించవచ్చు. సకలభాషలకూ మాతృక అయిన సంవత్సరం నుంచే తెలుగుసైతం ఆవిర్భవించినా, ఇతర భాషలకు లేని సాగసు, సొంపు తెలుగు భాషకు అబ్బడం, తెలుగువాడు చేసుకొన్న పూర్వపుణ్య సుకృతం. క్రీస్తుపూర్వం 3500 సంవత్సరంలో మూలద్రావిడం నుంచి తెలుగు భాష ఏర్పడి ప్రపంచవ్యాప్తమై తెలుగు భాష పరివ్యాప్తమై పరఫిల్లుతుంది.

క్రీ.పూ. 200 క్రీస్తు 500-క్రీ.శ 1100: ఈ దశలో కావ్యభాషవైపు,

సామాన్యవాడుకలో రాసిన శాసనాల్లో కనిపిస్తుంది. ఈ కాలంలో ఎన్నో రకాల ధ్వని పరిణామాలు తెలుగులో ఏర్పడ్డాయి. ఈ మార్పులన్నీ 7,9 శతాబ్దాల మధ్య మొదలై 11-12 శతాబ్దాలతానికి స్థిరపడ్డాయి.

క్రీ.శ 1100-1499: ఈ దశలో ప్రమాణీకృతమైన కావ్యభాష, సాహిత్యపయోగానికి ఒరవడి అయింది. 11వ శతాబ్దికి చెందిన ఆదికవి నన్నయ విరచిన ‘మహాభారతం’ తెలుగులో లభించిన మొట్టమొదటి సాహిత్యగ్రంథం.

క్రీ.శ.1400-1900: వ్యవహరిక భాషారూపాలు, కావ్య, సాహిత్యంలో చోటు చేసుకోవడం ఈ దశలో వచ్చిన మార్పు. 1885 సంవత్సరంలో చిన్నయసూరి బాలవ్యాకరణం వచ్చేవరకూ వచన రచన తక్కువగా జరిగినా, శిష్టవ్యాపహరంలోనే ఉండేది. ఆధునిక భాషకు గురజాడ మెరుగులుదిద్దారు. సంఘసంస్కర్త, సాహితీప్రయోక్త వీరశలింగం పంతులు తెలుగులో వివిధసాహిత్య ప్రక్రియలను ప్రవేశపెట్టి, తెలుగుభాషను సుసంపన్నం చేయడం జరిగిందని చెప్పుడం సత్యదూరం కానేకాదు. తెలుగుసీమలో సుమారు కొన్ని శతాబ్దాలుగా అనేక సామూజ్యాలు వెలసి, కాలాను గుణంగా రూపుమాపి, ఓ వెలుగువెల్లి, ఆపై క్షీరదశకు చేరి,

తెలుగుభాష సుమధు రం..! రుగ్సేదంలోని పతోయ బ్రాహ్మణంలో ‘ఆంధ్ర’పదం జాతిపరంగా మొదలు ప్రయుక్తమైంది. భరతుడి నాట్యశాస్త్రంలోనూ, భాషపరంగా ‘ఆంధ్ర’ ప్రస్తి ఉంది. నాటి అమరావతి సూప్తం మిాద ఉన్న ‘నాగబు’ ను తొలి తెలుగుపదంగా పండిత పరిశోధకులు భావించారు.

అలనాటి ఆ వైభవాన్ని కళ్లారచుసిన పోర్చుగ్రెసు యాత్రికులిద్దరు డామింగ్ పెయిస్, ఫెర్నావో స్వానిజ్ కొన్ని విశేషాల్ని గ్రంథస్తం చేశారు. వాటి ఆధారంగా తొలిసారి విజయనగరం గొప్పతనాన్ని

ప్రపంచానికి చాటి చెప్పిన గ్రంథం ‘ఏ ఫరగాటన్ ఎంపైర్’

ఎమెస్క్రూసంస్ ఈ పుస్తక అనువాదాన్ని ‘విస్తృత సామాజ్యం విజయనగరం’ పేరట ప్రచరించి,

తెలుగు భాషాభిమానులకు ఆనందాన్ని కలిగించింది. జననిభాష అయిన సంస్కృతానికి, జన్మతః ఆంధ్రులు అనేకానేక విధాలుగా అనేకం పండిత ప్రకాండులు అపూర్వసేవలు అందించిన సందర్భాలు అనేకం ఉదాహరణలు గా చూపించవచ్చు. జగద్విభ్యాతి గాంచిన ఆంధ్రత్తాత్మికులు- ముఖ్యంగా వారు వేదాంతానికి బోధాన్ని

కి, సమసమాజ వికాసానికి చేసిన గురుతు సేవల్ని గురించి కొన్ని ఇప్పుడు ప్రస్తావించుకుండాం. ఆపస్థంచుడు (ధర్మశాస్త్రకర్త, శృతి, స్వాతి, పురాణ, శాస్త్రకర్త) ఆచార్యనాగార్భునుడు (మహాయాన బోధుమతకర్త, శున్యనాద ప్రవక్త) ఆర్యదేవుడు (గొప్ప బోధు తాత్త్విక యాత్రికుడు) శాయనాచార్యుడు (వేదాంతభాస్వకర్త- యాసున్ని

తర్వాత అంతే ప్రామాణికత కల వ్యక్తి) కుమారిల భట్టు కర్కూండ ను పునరుద్ధరించిన వాడు, బోధాన్ని, నాస్తికవాదాన్ని పొర్ట్రోర ప్రయత్నించిన గొప్ప వ్యక్తి) విద్యారణ్యుడు (అద్వైతాన్ని ఆంధ్రలో పటిష్ఠపరచిన వ్యక్తి) అప్పుయ్య దీక్షితులు (అద్వైతవాది) వల్లభచార్య (మధురభక్తి వేదాంతి) చిత్పుకాచార్యులు (విజయనగర వాసి అద్వైత వేదాంతి) కుండకుండాచార్యులు (గొప్పవేదాంతి, నింబార్గుచార్య, మహావేదాంతి, అన్నంబట్టు (తాత్త్వికవేదంతి) వీరుక మరెందరో ఆంధ్రకవి, పండితులు వేదాంత వికాసానికి విశేషకృషి చేశారు.

తియ్యని తెలుగు భాషలో వెనుతియ్యని కవిత్వాన్ని సృజిస్తూ పురాణాల్ని అనువాదం చేసికొందరు. నీతి శతకాల్ని రచియించి కొందరు తెలుగు భాషాభివృద్ధికి కృషి చేసి తమ జన్మలు చరితార్థం చేసుకొన్నారని చెప్పకప్పు.

- ఎన్.ఆర్.భల్లం

సామాజికాంశాల్ని తెలిపే రుబాయలు

ఉర్దూ గజిష్లు, ఉర్దూ (పార్సీ) రుబాయలు అనువాదాల ద్వారానే తొలుత తెలుగువారికి పరిచయమైనాయి. ఉమర్ ఖయాం రుబాయిలకు ఎడ్వర్డ్ ఫిట్జెగర్ల్ చేసిన ఆంగ్ల నువాదం భావకవుల్ని ఆకర్షించింది. ఇది 1866నాటి మాట. నాలుగు అనే అర్థం కలిగిన ‘అర్వ’ అనే అరబీపదం నుంచి ‘రుబాయా’ అనేపదం ఏర్పడింది. రుబాయికి ‘రుబాయాయాత్’ బహువచనం.. ఇదోక పార్సీ చందస్సు పేరు. దీనిలో 4 పాదాలుంటాయి. 1, 2, 4, పాదాలకు, రద్దు, కాఫీయాల నియమముంటుంది. మూడో పాదానికి ఈ నియమాలేవీ ఉండవు. రుబాయిలోని తొలిరెండు పాదాల మధ్య భాలైక్సుం ఉండాలన్న నియమం లేదు. (గజలోని మత్తాకు అనివార్యం) వేరువేరు అంశాల ప్రస్తావనను సార్థకం చేసేవి మరి రెండు పాదాలు రుబాయాలూ డా॥ తిరుమల శ్రీనివాసాచార్యులు ఎక్కువగా రాసారు. తెలుగులో తొలిగజళ్లను తొలి రుబాయిల్ని రాసిన వారు డా॥ దాశరథి. ఏనుగు నరసింహరద్ది తెలంగాణ ఉద్యమ వేడిని భాషానుడికారాలను సామాన్యాని ఘోషను సామాజిక అంశాల్ని. సున్నిత అధిక్షేపంతో ఈ రుబాయాలను రాసారు. సరళరేఖా పనికిరాదు/ తాటినీడా పనికిరాదు/ ఒంపులో సౌందర్యముంది/ ఒంగని విల్లు పనికిరాదు. పుట్టిన ఊరును వదలిపోతం/ పెరిగిన పట్టుము వదలిపోతం/ ముందు వెనకల ముఖ్యేకాని/ నడిచిన నేలను వదలిపోతం. (155. రుబాయి పేజి.99) అంటారు. గొప్ప తాత్మికత కనిపిస్తుంది కదా! గద్వాల చీరకట్టులోన ఉంది నీటుకం/ ఇందూరుభావ బొట్టులోన ఉంది నీటుకం. (తెలంగాణ రుబాయలు, రచయిత: ఏనుగు నరసింహరద్ది, వెల: 200 రూ, ప్రచురణ: పాలపిట్ట, ప్రతులకు: నవతెలంగాణ, నవోదయ పుస్తకశాలలు)

- తంగిరాల చక్రవర్తి

బుతుకు పంజరం-స్వేచ్ఛావివాంగం

రచన అనేది కొండరిని మాత్రమే వరించేకథ. కొందరు ఆ కళలో మొదటి మొట్టమీదే ఆగిపోతారు. మరికొందరు చకవక్క మెట్లన్నీ ఎక్కి పైమెట్లుకు చేరుకుంటారు. అర్థశతాబ్దం నుండి రాస్తోన్న స్వాతీ శ్రీపాద 5 కవితా సంపుటాలు 5కథా సంకలనాలు 4 నవలలు 32కు పైగా అనువాదాలతో తెలుగు సాహిత్యంలో తనకంటూ ఓ సుస్థిర స్థానాన్ని పదిలపరుచుకున్నారు. తన చుట్టూ ఉన్న సమాజాన్ని, తీరుతెన్నులని పరికిస్తూ, పరిశీలిస్తూ, మమేకమై అనుభూతించి ప్రథమ పురుషలో రాస్తారు. కనుకనే కథలన్నీ మనసుకు హత్తుకుపోయేలా పాతకుడు/ పారకురాలు తనను తాను పాతల్లో ‘పడెంటిపై’ అయ్యేలా ఉంటాయి ఈ కథలు. వాట్టుప్పలు, పేస్సబుక్కులు, సహజీవనాలు, సమకాలీన జీవన ప్రతిఫలనాలు కథల్లో కనిపిస్తాయి. సంకలనంలోని కథలన్నీ, స్త్రీ నేపద్యం తో వారికంటూ ప్రత్యేకంగా ఉంటున్న సంఘటనలు, సమస్యలు పరిపూర్వ మార్గాలు కథా పస్తువుగా కనిపిస్తాయి. స్త్రీ పురుషులిడ్దరూ సమానమేనని సచ్చిన విధంగా బ్రతకాలని ‘బుతుకు బతకనిప్పు’లో చెప్పబడింది. వెయ్య ఉద్వేగాలున్నా పెదవి దాటనీయని విశాలాది తన బ్రతకు ఎలా మార్చు కుండో ‘ఆలోచించండి’ చెబుతుంది. మనం ఎంత అభివృద్ధి సాధించినా, ఇంకా కీచకులున్నారని, వారిని పంజరాన్ని విడిపిస్తేనే, స్వేచ్ఛాస్వాంత ఎత్తాలు అని చెబుతుందే కథ. ముసలి భ్రమరి జిహ్వానందం (పే 27)లాంటి పద ప్రయోగాలు. (పెంపకం పే50)లాంటి జీవిత సత్యాలు, సాయంకాలపు వెలుగులో టెంక్బండ్ వర్షానలు వెరసి గొప్ప కథలు అనిపిస్తుంది ఈ సంకలనం.

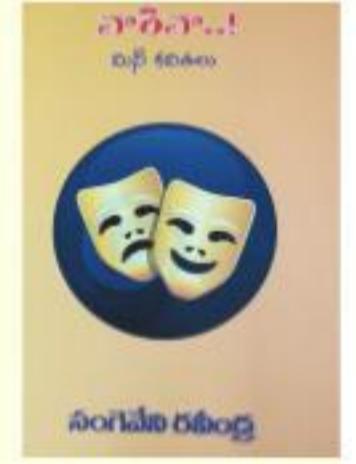
(పంజరం విడిచి, రచయిత: స్వాతీశ్రీపాద, వెల: 100రూ, ప్రతులకు జ్యోతిపలబోజు, ఇతర ప్రముఖ పుస్తకశాలలు) - కూర చిదంబరం

కృతి

ఎంకటి కతలు - బడిపిల్లల విజయాలు

బడిపిల్లల కతలు, కవితలు బాలల సాహితీవికాసం, తెలంగాణ పల్లెలలో గుబాశిస్తోంది. ఎందరో బాలబాలి కలను భవిష్యత్తులో రచయితలుగా తీర్చిదిద్దే కృషి కొనసాగిస్తున్న గరిపెల్లి అశోక్ రచన ‘ఎంకటి కతలు’, పల్లెలలో పాలశాల వాతావరణం, విద్యార్థుల మనోభావలు, ఆటపాటలు, ఇష్టాలు, కష్టాలు, లేత హృదయాల కన్నీళ్లు ఆవిష్కరిస్తోంది. పుస్తకంలోని 13, కతలు కావు. ఆవి ఎంకటి ఎతలు. జానెడు కొంప, వేలెడంత బతుకులు ఎంకటి, గడిసెలలో, గుదారాలలో, గూన ఇళ్లల్లో వుండే పిల్లలకు నిరుపేదల ప్రతినిధి. ఎంకటి కతలు చదువరుల హృదయాలను కదిలిస్తాయి. ప్రతీకథలో సున్నిత మానవతాస్పర్శ, అందరూ మంచిగుండాలే అన్నభావన, విలువలు ఎంకటి పొత్త పెద్దలకు కూడా బుద్ధి చెప్పగల ప్రత్యేకతతో రచయిత అశోక్ రూపొందించారు. పేదరికంతో చిత్రికిపోతున్న ఒక బాలుడు, తాను బతుకుతున్న స్థితిగతులలో గుడిసెలో అమ్మతో, సూక్షులలో తోటి పిల్లలతో, సార్థతో ప్రవర్తిస్తున్న తీరుతెన్నులు వాస్తవిక సంఘటనలు కథలుగా హృదయాన్ని బయవెక్కిస్తాయి. తేలు, సైకిలు, మార్గులగ్గేడ్డు, పెన్నులు, సకినాలు, పొప్పడిపండ్లు, రూపాయలు, నిమ్మకాయ బిళ్ల, అమ్మ, ఆటలు, జాంపండ్లు, కరివేపలు, చిత్రాలు దేనికదే ప్రత్యేకమైన విలువలు నేర్చిస్తాయి. మానేరు రచయితల సంఘం ఎంకటి కతలు ప్రచరించింది. (ఎంకటి కతలు, రచయిత: గరిపెల్లి అశోక్, ప్రచురణ: మానేరు రచయితల సంఘం, ప్రతులకు: గరిపెల్లి సరోజన, 404, బిఎల్ఆర్ రెసిడెన్సీ, శ్రీనివాసనగర్, సిద్ధిపేట-03)

- జయసూర్య

‘వారెవా’ అనిపించుకుంటున్న సంగేవేని

ముంబయికర్ సంగేవేని రపీంద్ర ఇప్పటికి వివిధ ప్రక్రియల్లో పదిహేను పుస్తకాలు వెలువరించి ‘వారెవా’ అనిపించుకుంటున్న కవి. ‘బాపును గుర్తుపట్టే వయసులో/ వలస మమ్మల్ని విడిపేసింది’ చిన్న తనంలోనే తెలంగాణ నుండి ముంబయి వలస వెళ్లిన రపీంద్ర ముంబయి జీవితాన్ని ఉపోసన పట్టడమే కాదు. అక్కడి తెలుగువాడి జీవసైలిని, తెలుగుసంఘాల తీరు తెన్నున్న లోతుగా అధ్యాయనం చేశాడు. ‘సంఘాలంటే ముంబై తెలుగోడి పురోగతి ప్రముఖుల ఇగోల గోల చేస్తోంది వారిని అధోగతి..’ యింతేనా! అక్కడి తెలుగు మహాసభల గురించి ఏమంటున్నాడో చూడండి. ‘ప్యానెల్లు ప్యానెల్లు ప్రాంగణంలో తన్నుకుంటే.. నా పాపం ఏందని బోరుమంది మహాసభ..!! నిర్వాహకుల తీరు గురించి ఎంత తీవ్రంగా స్వందిస్తున్నాడో గమనించండి. ఆ ‘సభాలో గొప్పవేడుక. ఇలా ముంబై సంఘాలమీద ముంబై తెలుగువారికి సంబంధించిన అనేక అంశాలమీద, వ్యవస్థల మీద మాత్రమే గుచ్ఛుకునే కవితలు రాశాడు. అన్ని మినీ కవితలే. ఆలోచనలు రేకెత్తించేవే. సి.పెచ్.విద్యాసాగరరావుని ఉద్దేశించి రాస్తూ ‘తెలుగు గవర్నర్ వచ్చారు.. ఆనందాల వరద../బెగానే కీ పొద్ద మే అబ్బుల్లా దీవానా../సన్నానాల దురద..ఇదేం సరదా!’ అనే చురక అంటించాడు రపీంద్ర. మరి ఈ దురద గవర్నర్దా? లేక సంఘాలదా? అన్న నర్సగర్జుంగా వుంది. ‘వాడు బతుకుతూ ‘కాలినా’ బావుకునేదేం లేదు.. చిత

(గత వారం తరువాయి)

“ఒక వ్యక్తిని విద్యావంతుడిని చేయటం అంటే ఏమిటి?” ఆలోచించాడు గురువుగారు. ‘మందబుద్ధి’ అన్న పదం

క్షిని, ఆసక్తిని గమనించి దానికి చక్కని ఉపమానాలు జోడించి, కారణాలు వివరించటం ద్వారా అతనికి ఒక దృష్టిని, ఆలోచనలకు దిశను ఇవ్వవచ్చన్నది గురువు ఆలోచన.

అలా అతడు బయటకు వెళ్లినప్పుడుల్లా ఏమేం చూశాడో అడగటం, అతడు చెప్పిన దాని ఆధారంగా అతడి మానసిక, అంత రంగ స్థితిని అంచనా వేయాలని ప్రయత్నించటం చేశాడు గురువు.

ఒకరోజు వాడు ఇతర శిష్యులతో కలసి అడవికి వెళ్లినప్పుడు ఒక చచ్చిన పాము దారిలో కనబడింది.

గురువుగారిని కలవగానే అదే చెప్పాడు.

సర్దిచెప్పుకున్నాడు గురువు.

ఇంకోరోజు చెరకు తిని వచ్చాడు శిష్యుడు. గురువుతో అదే చెప్పాడు.

“చెరుకు గడ ఎలా ఉంటుంది?” అడిగాడు గురువు.

“నాగలి కర్మలాగా”

గురువు ఆలోచనలో పడ్డాడు.

“అన్నటికీ ‘నాగలికర్మ’ అన్న ఒక్క సమాధానమే వస్తోంది. సమాధానాలను నేనే అన్య యించుకుని సంతృప్తి చెందుతున్నాను. కానీ వీడి సమాధానంలో మార్పు ఉండటం లేదు. ఈ పోలిక ఏ రకంగానూ కుదరటం లేదు”

మంచి పని వల్ల పొందే ఘరీతం అనంతం

అర్థంలేనిది. ప్రతి వ్యక్తికి బుద్ధి ఉంటుంది. కానీ తన బుద్ధిని వ్యక్తి ప్రసరింపజేసే అంశాల ఆధారంగా అతడి ‘తెలివి’ నిర్ణయమవుతుంది. దీనికితోడు ప్రతి వ్యక్తికి తనదైన ప్రత్యేక ఆలోచన విధానం ఉంటుంది. అతడిని విద్యావంతుడిని చేయాలంటే అతడి బుద్ధి ప్రసరించే అంశాలను గమనించాలి. అతడి బుద్ధి ఏ రకంగా పని చేస్తుందో గమనించాలి. వాటి ఆధారంగా అతడికి విద్య కల్పించాలి. బుద్ధిని నియంత్రించటం నేర్చాలి.

ఆలోచించి గురువుగారు మందబుద్ధి అయిన శిష్యుడిని పిలిచారు.

“బయటకు వెళ్లి సమిధలు తీసుకుని రా” అన్నారు.

తల ఊపి శిష్యుడు వెళ్లాడు.

కాన్ని పటికి శిష్యుడు సమిధలు తెచ్చాడు, గురువుగారికి అందించాడు.

“సమిధలు తెచ్చేటప్పుడు నువ్వేం చూశావు? ఏం చేసావు?” అడిగాడు.

దానికి అతడు చెప్పే సమాధానం ఆధారంగా అతను గమనించే పద్ధతిని, జ్ఞాపకశ

“ఆచార్య, దారిలో నేనొక పామును చూశాను”

“అది ఎలా ఉంది?”

“అది నాగలి కర్మలాగా ఉంది”

గురువు ఆలోచించి అన్నాడు “చక్కని పోలిక చెప్పావు. పాములు పొడవుగా కర్మలాగా ఉంటాయి”

అన్నాడు. కానీ ఆరోజు ఇతడికి

చదువు అబ్బుతుం దన్న ఆశ కలిగింది

గురువుకు.

ఇంకోరోజు మందబుద్ధి శిష్యుడు అడవిలో ఏనుగును చూశాడు.

“ఏనుగు ఎలా ఉంటుంది?”

‘నాగలి కర్మలాగా ఉంటుంది’ సమాధానం ఇచ్చాడు శిష్యుడు.

“ఏనుగు తొండం నాగలి కర్మలాగే ఉంటుంది. దంతాలతో చూస్తే అలాగే కనిపిస్తుంది. ఇతడి ఆలోచన, దృష్టి సమగ్రంగా లేకపోవడం వల్ల మొత్తం ఏనుగు ఆకారాన్ని ఉపహారించి, పోలిక చెప్పలేక కేవలం తొండం గురించే చెప్పి ఉంటాడు” అని

అని ఆలోచించుకున్నాడు. ఇంకోరోజు ఎవరో బెల్లం, పాలు, పెరుగు కలిపి ఇచ్చారు తినటానికి. అదే విషయం గురువుతో చెప్పాడు, మందబుద్ధి శిష్యుడు.

“అవి ఎలా ఉన్నాయి?”

“నాగలికర్మలాగా”.

ఆ సమాధానం విని గురువు హతాశుదుయ్యాడు.

ఇతడు ఆలోచించటం లేదు, విశేషించటం లేదు. అన్ని ఒకే రకంగా కనిపిస్తున్నాయి.

కస్తూరి మురళీకృష్ణ

వాటిని ఇతరులతో పోల్చి సరైన రీతిలో పోలిక చెప్పటం కూడా రావటం లేదు. ఇతడు మెదడును అంత శ్రమ పెట్టడలచు కోలేదు. ఇతడికి చదువు చెప్పటం కష్టం. రాయినయినా అదేపనిగా మోదుతూంటే విరుగుతుంది.. కానీ గాలిని ఎంత కొట్టి ఏం లాభం?

ఆలోచించి గురువు అతడికి విద్యాబుద్ధులు నేర్చాలన్న ప్రయత్నం మానేశాడు. ఎలాంటి తెలివి అవసరం లేని యాంత్రిక పనులకు నియమించాడు. “అనాటి మూర్ఖ విద్యార్థి వాళుదాయి. ప్రసిద్ధాచార్యుడిని నేనే” అన్నాడు కథ ముగిస్తూ బుద్ధుడు.

* * *

అది గౌతమ బుద్ధుడు జేత వనంలో విహారిస్తున్న కాలం. ఆ కాలంలో శ్రావస్త్రికి చెందిన ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు బుద్ధుడి సిద్ధాంతాల వైపు ఆకర్షితుడుయ్యాడు. ప్రవజించాడు.

బుద్ధుడి సిద్ధాంతాలను నిష్టగా పాటించే వాడు. కర్తవ్య పరాయణిగా మంచి పేరు తెచ్చుకున్నాడు. అన్ని విషయాలలో బుద్ధుడు నియమించిన సూత్రాలను చక్కగా పాటించే వాడు. నీరు తాగే విషయంలో, వంటకాలను, తినుబండారాలను సిద్ధం చేయటంలో, సేవా కార్యక్రమాలలో; అగ్నిశాలను, ఇతర గదులను శుభ్రం చేయటంలో చక్కగా పని చేసేవాడు.

విహారాన్ని శుభ్రంగా ఉండ్చేవాడు. పథ్మాలుగు మహా కర్తవ్యాలు, ఎనిమిది చిన్న చిన్న కర్తవ్యాలను సంపూర్ణంగా నిర్వహించేవాడు.

విహారంలో అతడు శుభ్రం చేయని ప్రదేశం లేదు.

అంగణాన్ని, అందరూ పచార్లు చేసే ప్రదేశాన్ని, విహారానికి వచ్చిపోయే మార్గాలను అన్నిటినీ శుభ్రం చేసేవాడు. దారిలో వేళ్లా రందరికి ప్రేమతో స్వచ్ఛందంగా తాగునీరు అందించేవాడు.

అతని చిత్తశుద్ధికి, కర్తవ్య పరాయణతకు ప్రజలంతా ముగ్గులయ్యారు. అతడిని విశేషంగా గౌరవించి, బహుమతులిచ్చేవారు. సత్కరించేవారు. ఎవరయినా ధనం ఇచ్చినా, ఇతర బహుమతులు ఇచ్చినా వాటిని మళ్లీ ప్రజలకు సౌఖ్యం కలిగించేందుకే వాడేవాడు. దీనివల్ల అందరికి ఎంతో లాభం కలిగేది.

బోధ భిక్షువులు సమావేశమయినప్పుడల్లా అతడిని గురించి చర్చ వచ్చేది. అతని గుణాలను గురించి మాట్లాడుకునేవారు.

“ఇతడు ఒక్కడు.. ఎంతో మందికి సుఖ సంతోషాలను కలిగిస్తున్నాడు. ఇతడు సైతం తన కర్తవ్య నిష్టవల్ల అందరి ఆదరాభిమానాలు పొందుతున్నాడు. లాభం అందుకుంటున్నాడు. సత్కారాలు లభిస్తున్నాయి. మన ఆరామానికి కూడా చక్కటి పేరు సంపాదించి పెడుతున్నాడు” అని అతడిని పొగడుతూ మాట్లాడుకుంటున్నారు.

ఆదే సమయానికి గౌతమ బుద్ధుడు అక్కడికి వచ్చాడు.

“ఎమిటి, అందరూ ఏదో చర్చించుకుంటున్నారు?” అనడిగాడు.

వారు తాము చర్చిస్తున్న అంశం గురించి చెప్పారు.

అది విని బుద్ధుడు మంద హసం చేశాడు.

“భిక్షువులారా, ఇప్పుడు కాదు పూర్వ జన్మలో కూడా ఈ భిక్షువు ఇలాగే కర్తవ్య నిష్టతో ఉండేవాడు. అందరికి సహాయం చేసేవాడు. అందరి ప్రశంసలు

అందుకునేవాడు” అన్నాడు.

అందరికి పూర్వజన్మ కథ వినాలన్న కుతూహలం కలిగింది.

“పూర్వజన్మ గాథ వినిపించండి” బుద్ధుడిని బోధ భిక్షువులు అభ్యర్థించారు.

మందహసంతో వారి అభ్యర్థనను మన్నించి బుద్ధుడు గత జన్మ గాథ వినిపించటం ప్రారంభించాడు.

* * *

అది వారణాసిలో బ్రహ్మాదత్తుడు రాజ్యం చేస్తున్న కాలం.

ఆ కాలంలో బోధిసత్యుడు బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో పుట్టాడు. పెరిగి, పెద్దవాడయి, సకల శాస్త్ర పారంగతుడయ్యాడు. యవ్వ నంలో పరిప్రజించి, అయిదు వందల రుములతో పర్వపాదం వద్ద నివసించేవాడు.

ఒక కాలంలో హిమవంతం ప్రాంతంలో ఎండలు భయంకరంగా పెరిగిపోయాయి.

ఆ వేడికి ప్రాణులన్నీ అల్లల్లాడిపోయాయి. వేడిమిని తాళ్లేకపోయాయి. అన్ని చోట్లా నీరెండిపోయింది. దాంతో దస్మికతో శరీరం తపిస్తూంటే, తాగటానికి నీరు లేక అప్పక ప్పోలు పడ్డాయి జీవులన్నీ.

జంతువులు, ఇతర ప్రాణులు నీరు లేక అల్లల్లాడటం చూడలేకపోయాడు అక్కడ ఉన్న తాపసులలో ఒకడు.

అతడు చెట్టును నరికి దానిలో చిన్న దొన్నెలాగా చేసి, వెతికి వెతికి నీరు తెచ్చి పక్కలకు, జంతువులకు అందించేవాడు.

జంతువులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి నీళ్లు తాగుతుందేవి. దాంతో నీరు అయిపో కముందే మళ్లీ నీళ్లు నింపేవాడు. ఇలా నీరు తెచ్చి నింపటంతోపే అతని సమయం అయిపోయేది. స్వయం ఆహారంకోసం పట్ల వెతికి తెచ్చుకునే తీరిక అతనికి దొరికేది కాదు.

నీరు తాగటానికి వచ్చే జంతువులన్నీ ఈ విషయం గమనించాయి. దాంతో అవి సమావేశమై, తమలో తాము చర్చించుకున్నాయి.

“ఇతడు మనకు నీరు అందించటానికి

సమయం అంతా వెచ్చిస్తున్నాడు. తన కోసం ఆహారాన్ని సంపాదించుకునే సమయం లేక అభుక్తంగా ఉండిపోతున్నాడు. నీరసిస్తున్నాడు. నిరాహారుడై ఉంటున్నాడు. ఇది మంచిది కాదు. మనం అతడికి సహాయం చేయాలి. కాబట్టి నీరు తాగటానికి వచ్చే ప్రతి జంతువు అతడికోసం ఏదో చేతనయిన రీతిలో పట్ల, ఆహారం తెచ్చివ్యాలి. అప్పుడు అతడు శక్తిమంతుడుగా ఉంటాడు. నిరంతరం మనకోసం ఆహారం గురించి ఆలోచన లేకుండా శ్రమించగలుగుతాడు” అని నిర్ణయం తీసుకున్నాయి.

“తన కోసం శ్రమించేవాడి బాగోగులు పట్టించుకోకుండా ఉదాసీనంగా ఉండేవాడు ధూర్ఘదేకాదు, మూర్ఖుడు కూడా. ఎందుకంటే అతడు ఆరోగ్యంగా ఉన్నంతవరకే సేవ చేయగలుగుతాడు. కాబట్టి అతడిని కాపాడుకున్న వాడు తనని తాను కాపాడుకున్నట్టే” అనుకున్నాయి.

ఆరోజు నుంచి నీరు తాగటానికి వచ్చే ప్రతి జంతువూ తన శక్తిని అనుసరించి ఏదో ఒకటి అతడి కోసం తెచ్చి ఇచ్చేవి.

అలా జంతువులు తెచ్చిచ్చిన ఆహారంతో అడవి నిండిపోయింది. ఎళ్ల తరబడి తిన్నా తరగని ఆహారగని ఏర్పడింది.

మిగతా పసులు కూడా శ్రమ పడకుండా జంతువులు తెచ్చి, పేర్చిన ఆహారాన్ని స్వీకరించి సంతోషించేవారు.

ఆ ఒక్క మంచి పని చేసే తాపసి వల్ల అక్కడ ఉన్న తాపసులంతా సుఖంగా జీవించటం ప్రారంభించారు.

అది చూసి అక్కడే ఉన్న బోధిసత్యుడు అన్నాడు.. “ఒక్కడి మంచి పని వల్ల సమస్త సంఘం సుఖిస్తుంది. విడవక చేసే మంచి పని వల్ల పొందే ఫలితం అందరికి లాభదాయకం. విపరీతమైన కరువులో కూడా అందరం సుఖంగా ఆహారాన్ని పొందగలగడం, ఒక్క తాపసి జంతువుల బాధను గ్రహించి వాటికి ఉపశమనం కలిగించటం వల్లనే సాధ్యమైంది. కాబట్టి మనిషి తన స్వార్థం గురించి కాక తన చుట్టూ ఉన్న జీవజాలాల బాగోగులను సైతం పట్టించుకోవాలి. ఆ జీవజాలాలు సుఖంగా ఉంటేనే తానూ సుఖవంతంగా ఉండగలడని గ్రహించాలి. ఇతరులకు చేస్తున్న సేవ తమ పుణ్య ఫలాన్ని సంపాదించటం అని అర్థం చేసుకోవాలి” అని అక్కడ ఉన్న తాపసులందరికి బోధించాడు బోధిసత్యుడు.

కథ ముగించి భిక్షువులతో బుద్ధుడు.. “అప్పుడు జీవజాలాలకు నీరు అందించిన తాపసి ఇప్పటి పరిప్రాజకుడు. అందరికి బోధించిన తాపసిని నేనే” అన్నాడు.

సాగర్ మంచి స్వర్ణకారుడిగా గుర్తింపు తెచ్చుకున్నాడు.

ఆతను ముక్కే అనే యజమాని వద్ద పాతిక సంపత్సు రాలుగా పనిచేస్తున్నాడు. సాగర్ బంగారంతో అద్భుతమైన ఆభరణాలు చేయడంలో దిట్ట. ముక్కే వ్యాపారం పెరగడానికి ఆతని ఆభరణాల పనితనం ఎంతగానో దోహదపడింది. స్వర్ణకారుడు సాగర్ చాలా నిజాయితీపరుడు. తన శ్రమానే నమ్ముకుని పనిచేస్తాడు. అవినీతి అంటే ఏమిటో ఆతనికి తెలియదు. తన జీవిత మంతా ముక్కే వద్ద అంకితభావంతో పనిచేస్తూ అందరి ప్రశంసలందుకున్నాడు. అయితే ముక్కే మాత్రం ఈ ప్రత్యేకతను గుర్తించనట్లు నటిస్తుంటాడు. తన వద్ద పని చేసేవాడి ప్రతిభను ఎక్కువగా మెచ్చుకుంటే జీతం ఎక్కుడ పెంచవలసి వస్తుందో అని భయపడుతుంటాడు. దాంతో చాలీచాలని జీతంతో సాగర్ సంపారసాగరాన్ని ఈదేవాడు. స్వర్ణకారుడు సాగర్కు ఒక కుమార్తె ఉంది. ఆమెకు వివాహం నిశ్చయమైంది. అతడు డబ్బు వెనుక వేసిందేమీ లేదు. కుమార్తె పెళ్లి ఎలా చేయాలనే ఆలోచనలో పడ్డాడు సాగర్. ఒకరోజు సాగర్ భార్య మాటల్లాడుతూ ‘ఏమంది! మీరు పాతికేళ్లుగా మీ యజమాని ముక్కే వద్ద పనిచేస్తున్నారు కదా? అమ్మాయి పెళ్లికి ఆయన సాయం కోరంది’ అన్నది. ఆత్మాఖిమాసం కల సాగర్ సాయం అడగడానికి నిరాకరించడాడు.

‘ఒక పని చేయంది. సాయంగా కాకుండా అప్పు ఇచ్చి సాయపడమనంది. నెలకు ఇంత అని జీతంలో జమ వేసు కోమనంది’ అని సూచించి సాగర్ భార్య. ఈ సలహ సాగర్కు నచ్చింది. వెంటనే యజమాని ముక్కే వద్దకు వెళ్లాడు. ‘అయ్యా! నా కుమార్తె వివాహం నిశ్చయమైంది. మీరు అప్పగా అయిదు లక్షలు ఇచ్చి నెలకు ఇంత అని నా జీతంలో జమచేసుకోండి, నన్న ఆదుకోండి’ అని సాగర్ యజమానిని వేడుకున్నాడు. అందుకు యజమాని ముక్కే నిరాకరించడాడు.

‘ఎటువంటి హామీ లేకుండా ఇంత పెద్ద మొత్తంలో నీకు డబ్బు ఇవ్వడం కుదరదు సాగర్. నీ వద్ద ఏదైనా విలువైన వస్తువు ఉంటే దాన్ని తాకట్టు పెట్టి, నువ్వు అడిగిన డబ్బు తీసుకొని వెళ్లమన్నాడు ముక్కే. ఈ మాటలకు సాగర్ ఎంతగానో భాద్ధపడ్డాడు.

‘నా పాతికేళ్ల శ్రమకు యజమాని ఇచ్చిన గౌరవం ఇదా?’ అని మనసులోనే భాద్ధపడి ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు సాగర్. మరుసటిరోజు సాగర్ తన యజమాని వద్దకు వెళ్లాడు.

స్వర్ణకారుడి నిజాయితీ

కథ

సాగర్ను చూస్తూనే యజమాని ముక్కే మాటల్లాడుతూ ‘ఏదో ఒకటి తాకట్టు పెట్టండే డబ్బు ఇవ్వడం కుదరదని చెప్పాను కదా?’ అన్నాడు. స్వర్ణకారుడు సాగర్ ఒక చేతిలో పట్టే అందమైన చిన్న పెట్టె తెచ్చాడు. అందులో వెలకట్టలేని వజం ఉంది. ‘అయ్యా! ఇది మా వంశపారంపర్యంగా మాకు సంక్రమించిన అపురూపమైన, ఖీర్దైన వజం. దీన్ని మీ వద్ద హమీగా ఉంచుకుని అయిదు లక్షలు ఇవ్వండి. నేను మీ వద్ద అప్పు తీసుకున్న డబ్బును తీర్చిన తరవాతే ఈ వజాన్ని తిరిగి తీసుకుంటాను’ అన్నాడు సాగర్.

వెంటనే ముక్కే అయిదు లక్షల ఇచ్చాడు. సాగర్ కుమార్తె వివాహం వైభవంగా జరిగింది. రెండేళ్లల్లో సాగర్ తన యజమాని అయితే ముక్కే వద్ద తీసుకున్న అప్పును తీర్చేసి తన వజాన్ని తిరిగి ఇవ్వమన్నాడు. ముక్కే తన వద్ద దాచిన సాగర్ వజాన్ని తిరిగి ఇచ్చాడు. వెంటనే అందరూ చూస్తుండగానే ఆ వజాన్ని సాగర్ అక్కడే నీళల్లో కరగడం ఏమిటి సాగర్?’ అని ప్రశ్నించాడు ముక్కే. ‘అయ్యా! నేను మీకు పాతికేళ్లపాటు సేవలు చేశాను. మీరు ఎంత జీతం ఇచ్చినా నేను మారు మాటల్లాడకుండా తీసుకున్నాను. నా నిజాయితీని మీరు గుర్తించకుండా నా కుమార్తె వివాహానికి మీరు సహాయం చేయడానికి నిరాకరించారు. అందుకే మీకు కనుపిపు కలిగించాలని నేనే ఈ నాటకం ఆడాను. తాకట్టు పెట్టుకొమ్మని నేను మీకు ఇచ్చింది అసలైన వజం కాదు. నేను కొన్ని రసాయనాలను కలిపి నిజమైన వజంగా భావించే విధంగా నకిలీ వజాన్ని తయారు చేసి మీ వద్ద అప్పు తీసుకున్నాను. మీ అప్పు తీర్చిన అనంతరమే నేను ఈ వజం నకిలీదని మీకు చెప్పాలను కున్నాను. మీఅప్పు తీర్చి నా నిజాయితీ నిరూపించుకోవాలనేది నా కోరిక. అందువల్ల అప్పు తీర్చిన తర్వాతే మీకు ఈ నిజం చెప్పాను. మీరు నా నిజాయితీని గుర్తించలేదు. ఆ కారణంగా ఈరోజు నుండి నేను మీ వద్ద పని మానేస్తున్నాను’ అని ముక్కేకు నమస్కరించి సాగర్ వెళ్లిపోయి మరోచోటు పనిలో కుదిరాడు. సగం జీవితం తన సేవలోనే గడిపిన సాగర్కు తాను అన్యాయం చేశానని ముక్కే తెలుసుకున్నాడు. ఇంతలోనే జరగవలసిన నష్టం జరిగిపోయింది. ముక్కేకు సరైన స్వర్ణకారుడు దొరకక తన దుకాణాన్ని మూనేశాడు. స్వర్ణకారుడు సాగర్ మరో యజమాని వద్ద పనిలో చేరి తన ప్రతిభను, నిజాయితీని నిరూపించుకుని మంచి స్థాయికి చేరుకున్నాడు.

- పీఎం అబ్బల్ హకీం జాని

కుస్కయిందిల్లు

వార్త ఆమారం

బాలగేయం

రైలుబండి

రైయ్ రైయ్ మంటు
రైలు బండి
చక్కచక్కమంటూ పోతుంది
ఆ ఊరి వారిని ఈ ఊరికి
ఈ ఊరి వారిని ఆ ఊరికి
బేధంలేక పంపిస్తుంది
వాదాలను పట్టనంటుంది
జాతి మతం కులం

ప్రాంతం
మనుషులు మరచిన
మానవత్వం
పద్ధతంటూ
కలిసుండామంటుంది
సమానత్వమే నా
ధ్వేయమంటుంది
రైయ్ రైయ్ మంటూ
వెళ్లింది రైలు బండి.
- తిరుమల వెంకటస్వామి

హలీస్ ప్రైండ్...

చిన్నారుల ప్రశ్నలకు

వార్త సిఎండి, మేనేజింగ్ ఎడిటర్

గిరీష్ అంకుల్ సమాధానాలు

- ఎస్.నారాయణి, మంథని

ప్రశ్న: గిరీష్ సంఖీ అంకుల్ గాలికి నమస్తే. ఐటీకి జీజం వేసించి ఎవరు?

జవాబు: నారాయణి! కంప్యూటర్కు ఒక సమస్య ఇచ్చి, దానికి సమాధానం కనుకోమంటే సమస్యతో పాటుగా సమాధానం ఎలా కనుకోవాలో దానికి చెప్పాలి. ఎన్ని మార్గాలు ఉన్నాయో కూడా వివరించాలి. ఏది సులువో విశ్లేషించి అందించాలి. అప్పుడే అది సమస్యను పరిపూరిస్తుంది. దీనికి గణితంలో ‘కాంబినటోరిక్స్’ అనే విభాగం ఉపయోగపడుతుంది. కంప్యూటర్ రంగంలో విశేషంగా ఉపయోగిస్తున్న ఈ విభాగానికి దాదాపు రెండు వేల రెండు వందల ఏళ్ల క్రితం ప్రముఖ గణిత శాస్త్రవేత్త అర్థమెడిస్ బీజం వేశాడని నిపుణులు కనుక్కున్నారు. అర్థమెడిస్ సుమరు 2200 ఏళ్ల క్రితం ‘స్టోమాక్ యాన్’ అనే సిద్ధాంత గ్రంథం రచించారు. ఈ గ్రంథం ఒక రకంగా కాలగర్భంలో కలిసిపోయింది. గ్రంథానికి సంబంధించిన కొన్ని అధ్యాయాలు మినహా మరే ఇతర కాగితాలు (తోలుతో రూపొందించినవి) లభించలేదు. ఈ గ్రంథంలో ‘స్టోమాక్ యాన్’ అనే సమస్య ఉంది. ఒక కాగితాన్ని ముక్కలుగా కత్తిరించి, వాటిని వేర్చేరు ఆకారాల్లో పేర్చటమేలా? అనే సమస్య వుంది. ఇది పిల్లల పజిల్స్ కు సంబంధించింది కాదని నిపుణులు భావించారు. క్రీ.స. 975 నాటి ఈ ప్రతిని స్టోన్ఫోర్డ్ యూనివర్సిటీకి చెందిన గణిత శాస్త్రకారులు పరిశోధించారు. ఆ తర్వాత ఇది అనేకమంది చేతులు మారి, 1998లో బాల్ట్మోర్లోని వాల్స్ మ్యూజియంకు చేరింది. తిరిగి నిపుణులు అధ్యయనం చేసి భూతడ్డం సాయంతో లిప్యంతరీ కరణం (transcribe) చేసారు. పథ్ఫ్యూలుగు కాగితం ముక్కలతో కచ్చితమైన చతురస్రాన్ని నిర్మించటం అర్థమెనిస్ ప్రధాన లక్ష్యం కాదు. ఎన్ని అవకాశాలు ఉన్నాయో లెక్కించడం అతని ఉద్దేశమని తేలింది. ఆధునిక కంప్యూటర్ నిపుణులు ‘కాంబినటోరిక్స్’ ద్వారా ఇదే పని చేస్తుంటారు. అంటే దాదాపు రెండు వేల ఏళ్ల క్రితమే అర్థమెడిస్ ఈ విభాగంలో పరిశోధనలు చేసినట్టు నిర్దారణ అయింది.

7 ఫిబ్రవరి 2021

ఆదివారం వార్త 17

సోఫ్ట్ మీడియాలో అనాలోచితంగా కామెంట్లు పెట్టి అరెస్టు అయినవారు చాలామందే ఉన్నారు. అసబ్యకర కామెంట్లు చేసి, కటకటలపాలైన వారు మనమధ్యే ఉన్నారు. ‘సోఫ్ట్’ మీడియా వేడికలపై అమానవీయ మాన్స్క తొడుక్కుంటున్నారు.

ముసుగేసుకుని మృగంలా టీనేజర్లే సోఫ్ట్లో మీడియాను తమకు అనుకూలంగా వాడుకుంటున్నారు. కానీ సైబర్పోలీసుల నుంచి వీరు తప్పించుకోలేరు. అయితే కొంతమంది ఆకతాయితనంతో బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తిస్తూ తమ బంగారు భవిష్యత్తుని చేజేతులారా అంధకారం చేసుకుంటున్నారు. నేను క్రిమేట్ చేసుకున్నా..నేను పేరు పేట్టుకున్నా. తేడా వస్తే చిటికెలో అకొంట్ డిలీట్ చేసేస్తా! అనుకుంటే..పొరపాటే. ప్రపంచంలో జనాభా

నెట్జిస్ట్ గా మీ బాధ్యత!

కంటే..సోఫ్ట్ మీడియాలో ఉన్న జనాభా సంఖ్య రోజురోజుకీ పెరుగుతోంది. అక్కడ పొరపాటున లైక్ కొట్టినా కామెంట్ జారినా క్లాల్లో నెట్జిస్ట్ దరికీ తెలిసిపోతుంది. మీరు డిలీట్ చేసేలోపే వైరల్ అయిపోతుంది. తోలగించేలోపే మీ వ్యక్తిత్వం సోఫ్ట్ మీడియా వేదికగా మంట కలిసిపోతుంది. అప్పుడు మీరేం చేసినా పోయిన పరువని తిరిగి తెచ్చుకోలేరు.

కెరీర్ని పాడుచేసుకోవద్దు: కాలేజీ, ఆఫీసుల్లో మీతో ఎప్పుడు ముఖాముఖీ మాట్లాడని వారు కూడా మీ సోఫ్ట్ మీడియా సర్కుల్లో ఉంటారు. ఉదాహరణకు మీ ఆఫీసులో పని చేస్తున్న వాళ్లు మీతో ఎప్పుడూ ఎదురుపడి మాట్లాడి ఉండరు. పెద్దగా పరిచయం కూడా ఉండదు. అయినపుటికీ మా ఆఫీసే కదా అని ప్రైండ్ రిక్వెస్ట్ పంపుతారు. మీ అప్పేడ్ట్ అన్నీ ఎప్పుటికప్పుడు ఫాలో అవుతునే ఉంటారు. లైక్..కామెంటో చేస్తునే ఉంటారు. అలాంటప్పుడు ఆకతాయిగా అవగాహనలేమీతో మీరు చేసే పోస్ట్సింగ్లు, కామెంట్లు మీ కెరీర్కి అవరోధంగా మారతాయి. ఉద్యోగులైతే పింక్ స్లిప్లు అందుకోవాల్సి వస్తుంది. విద్యార్థులైతే టిసితో గుట్టుచుప్పుడుకాకుండా మరో క్యాంపస్కి వెళ్లాల్సి వస్తుంది. మరీ హద్దు మీరు నడుచుకుంటే కొన్నిసార్లు జైలుకీ వెళ్లాల్సి రావచ్చు. మనం చేసే నెట్టింట్లోనే కదా..చిక్కుముఖ్లు ఎక్కువ ఉంటాయ్. పైగా..లెక్కకు మిక్కిలి అప్పేడ్ట్ లో మనం పెట్టేవి ఎవరు

పట్టించుకుంటారు? అనుకుంటే ఆర్గ్యూట్ జమానాలోనే మీరు ఆగిపోయినట్టు. సైబర్ సెక్యూరిటీస్ పోలీసు యంత్రాంగం నిత్యం నిఘ్నా వేస్తోంది. ఎకొంట్ క్రిమేట్ చేసేటప్పుడు మీరు ఎంటర్ చేసిన వ్యక్తిగత వివరాలతో క్లాల్లో మీరు ఎవరో? ఎక్కడున్నారో కనిపెట్టేస్తారు. మీరున్న చోట వాలిపోతారు. చేసిన తప్పుకి శిక్ష అనుభవించాల్సింది.

ఫేస్ బుక్, టైటర్, ఇన్స్టాగ్రామ..ఇలా నెట్టింట్లో అందుబాటులో ఉన్న సోఫ్ట్ మీడియా వేదికల్లో చురుకుగా ఉండడం తప్పేం కాదు. అయితే, అక్కడ స్పూహతో వ్యవహరించాలి. ఎందుకంటే స్కూలు, కాలేజీల్లో ఇచ్చే కాండాష్ సర్టిఫికేట్ మాదిరిగానే మీ సోఫ్ట్ లైఫ్ ని అంచనా వేసేందుకు మీ ఫేస్ బుక్, టైటర్ వాల్సిని కాండాష్ సర్టిఫికేట్లా

చూస్తున్నాయి అని కంపెనీలు. దీన్ని ‘పబ్లిక్ సోఫ్ట్ ఆడిట్ అని పిలుస్తున్నారు. మీరు చేస్తున్న పోస్ట్సింగ్లు, రాస్తున్న కామెంట్లు ఆధారంగానే మీ

ప్రవర్తనపై ఓ అంచనాకి వస్తున్నాయి. ఇంకా పలు రకాలుగా జల్లెడపడుతున్నాయి. చేతిలో ఫోన్ ఉండనో..దండిగా దేటా ఉండనో అనిపించిందల్లా పోస్ట్ చేయెద్దు. కామెంట్లు, లైక్లు చేయెద్దు ఓ మాట జారితే అదే మనకు యజమానై కూర్చుంటుంది. దాన్ని కచ్చితంగా నెరవేర్చి తీరాలి. ఇదే మాదిరిగా ఓ చెడు మాట జారితే అదే విలన్ అవుతుంది. వెంటాడుతుంది. అందుకే వాల్సి జారిన కామెంట్ మీకు విలన్ అవ్యకుండా మాసుకోవాలి.

- వాల్సి గాసిప్పుని పేర్ చేయడం మానుకోండి.
- లింగ భేదాన్ని చూపేలా పోస్ట్సింగ్లు చేయడం మంచిది కాదు.
- ఏదైనా విషయాన్ని పేపర్సిపై రాసేటప్పుడు ఎంత జాగ్రత్త పడతామో..ఫేస్ బుక్ వాల్సి కామెంట్ పెట్టేటప్పుడూ అంతే జాగ్రత్త వహించాలి. వ్యక్తిగత అభిప్రాయాల్సి మీరు పని చేస్తున్న సంస్క అభిప్రాయంగా చూపాద్దు. తల్లిదండ్రులతో సరైన సత్సంబంధాలు లేకపోవడం సమాజానికి దూరమై, చెడు అలవాట్లకు దగ్గరైన వారే ఎక్కువగా చెడు కామెంట్లు చేస్తుంటారు. కొండరికి కొండరు నచ్చరు. అంతే కాదు అమ్మాయిల పట్ల వీరికో చులకన భావం ఉంటుంది. వారినో ఆట బోమ్మలా చూస్తారు. అందుకు వీరి గత జీవితంలో ఎదురైన సంఘటనలు బలాన్ని ఇస్తాయి. ఎలాగంటే మీరో అమ్మాయికి ఆకర్షితులు ఆవుతారు. దాన్ని ప్రేమ అనుకుని ప్రపోజ్ చేస్తారు. తిరస్కరిస్తే తట్టుకోలేక వారిపై ద్వేషం పెంచుకుంటారు. దాన్ని అవకాశం చికిత్సప్పుడల్లా ప్రదర్శిస్తారు. అందుకు సోఫ్ట్ మీడియాని వేదిక చేసుకుని మారు పేర్లతో గ్రూప్ ఎర్పాపు విషయాన్ని నిర్ణయించాలి. ఏదిప్పెన్నా సమాజంలో మనం జాధ్యతగా మెలగాలి. ఇతరులకు ఆదర్శంగా ఉండేలా ప్రయత్నం చేయడం ప్రతివారి కర్తవ్యం. □

ఆలూ తో అటిరే సాక్సెస్

హనీ చిల్కీ పొట్టాట్

కావలసినవి: బంగాళాదుంపలు: రెండు పెద్దవి, (పొడుగాటి ముక్కల్లా కోయాలి), ఉప్పు:

తగినంత,

మొక్కజొన్న పిండి: రెండు టేబుల్ స్వాన్లు, మిరియాల పొడి: అరచెంచా, నూనె: వేయించేందుకు సరిపడా.

మసాలా కోసం: వెల్లుల్లి తరుగు: చెంచా, అల్లం తరుగు: చెంచా, పచ్చిమిర్చి: రెండు, ఉల్లికాడల తరుగు: నాలుగు టేబుల్స్వాన్లు, ఉల్లిపాయ ముక్కలు: పావుకప్పు), క్యాప్సికం: ఒకటి, చిల్కిసాస్: చెంచా, టోమాటోసాస్: రెండు టేబుల్స్వాన్లు, సోయాసాస్: రెండు చెంచాలు, వెనిగర్: చెంచా, మొక్కజొన్న పిండి: రెండు టేబుల్స్వాన్లు, తేనె: రెండు చెంచాలు, వేయించిన నువ్వులు: చెంచా,

తయారీ విధానం: బంగాళాదుంప

ముక్కలుపైనా చెంచా ఉప్పు, మొక్కజొన్నపిండి, మిరియాలపొడి వేసి బాగా కలపాలి. వీటిని కాగుతున్న నూనెలో వేసి ఎర్గా వేయించుకుని

తీసుకోవాలి. స్టోమీద కడాయ పెట్టి రెండు చెంచాల నూనె వేయాలి.

అది వేడయ్యాక అల్లం, వెల్లుల్లి తరుగు, పచ్చివిర్చి ముక్కలు, ఉల్లిపాయముక్కలు, సగం ఉల్లికాడల తరుగు, క్యాప్సికం ముక్కలు వేయాలి. అన్నీ వేగాక సాస్లు, వెనిగర్, పావుచెంచా ఉప్పు, పావుకప్పు నీళల్లో కలిపిన మొక్కజొన్న

మిశ్రమం, తేనె వేయాలి. రెండు నిమిషాలయ్యాక వేయించుకున్న బంగాళాదుంప ముక్కలు, మిగిలిన ఉల్లికాడల తరుగు, నువ్వులు వేసి బాగా కలిపి దింపేయాలి.

చెట్టినాడ్ అలూ ప్పె: కావలసినవి: దనియాలు, చెంచా, జీలకర్ర: చెంచా, సోంపు: చెంచా, వాము: చెంచా, ఆవాలు: అరచెంచా, మిరియాలు: అరచెంచా,

ఎండుమిర్చి:

నాలుగు,

ఉడికించిన

బంగాళాదుంపలు:

మూడు (పెద్దవి), ఉప్పు:

తగినంత, నూనె: పావుకప్పు), కారం: చెంచా.

తాలింపుకోసం: జీలకర్ర: చెంచా, మినప్పుప్పు):

అరచెంచా, సెనగపప్పు: అరచెంచా, కరివేపాకు

రెబ్బులు: రెండు, ఎండుమిర్చి: రెండు

తయారీవిధానం: స్టోమీద బాణలిపెట్టి

దనయాలు, జీలకర్ర, సోంపు, వాము,

ఆవాలు, మిరియాలు, దాల్చిన

చెక్కు, అనాసపుప్పు,

యాలకులు, గసగసాలు,

ఎండుమిర్చి వేసి

వేయించుకుని తరువాత

మెత్తగా పొడిచేసి

పెట్టుకోవాలి. స్టోమీద

మళ్ళీ బాణలి పెట్టి

నూనెవేయాలి. అది

వేడయ్యాక జీలకర్ర, మినప్పుప్పు), సెనగపప్పు, ఎండుమిర్చి, కరివేపాకు వేయించి ఉడికించిన బంగాళాదుంప ముక్కలు వేయాలి. అయిదు నిమిషాలయ్యాక తగినంత ఉప్పు, ముందుగా చేసుకున్న మసాలా, కారం వేసి బాగా కలిపి దింపేయాలి.

అలూ దహ్ని: కావలసినవి

బంగాళాదుంపలు: నాలుగు, పెరుగు:

ఒకటిన్నర కప్పు, సెనగపిండి: రెండు

టేబుల్స్వాన్లు, జీలకర్ర: చెంచా, కరివేపాకు:

ఒక రెబ్బు, ఉల్లిపాయ: ఒకటి, అల్లం తరుగు: చెంచా, వెల్లుల్లి తరుగు: అరచెంచా, పచ్చివిర్చి:

ఎండు, కారం: చంచా, దనియాలపొడి:

ఒకటిన్నర చెంచా, పసుపు: అరచెంచా, ఉప్పు:

తగినంత, నూనె: నాలుగు టేబుల్స్వాన్లు,

కొత్తమీర: కట్ట

తయారీవిధానం: బంగాళాదుంపల్ని ఉడికించు కుని కాస్త పెద్ద ముక్కల్లా కోసుకోవాలి. ఒక గిన్నెలో పెరుగు, సెనగపిండి తీసుకుని బాగా కలిపి పెట్టుకోవాలి. స్టోమీద బాణలి పెట్టి నూనె వేసి జీలకర్ర వేయించి ఉల్లిపాయ ముక్కలు వేయాలి. అవి వేగాక.

అల్లం- వెల్లుల్లి తరుగు, పచ్చివిర్చి

ముక్కలు, కరివేపాకు వేయాలి.

నిమిషమయ్యాక కారం,

దనియాలపొడి, పసుపు, కప్పు

సీళ్ళు, బంగాళాదుంప

ముక్కలు వేసి కలపాలి. ఆ

వెంటనే పెరుగు, తగినంత ఉప్పు వేసి

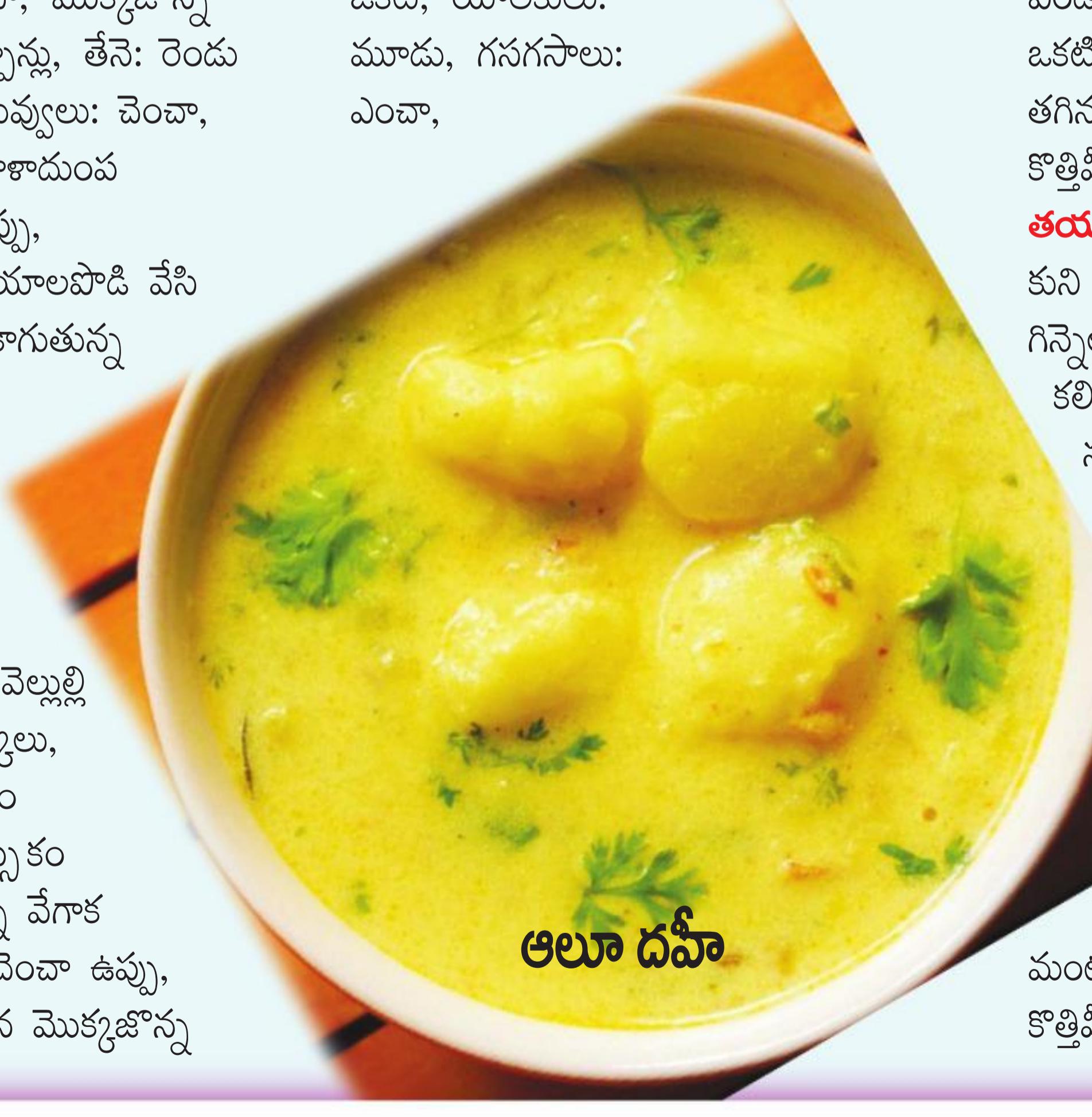
మంటును సిమ్లో పెట్టాలి. కూర ఉడికాక

కొత్తమీర తరుగు వేసి దింపేయాలి.

చెట్టినాడ్ అలూ ప్పె

అలూ దహ్ని

రోజు ఆదివారం. ఉదయం
ఎ తొమ్మిది గంటలవుతోంది. సెలవు
దినం కావడంతో రామారావు
తీరికగా ఆరోజు దినపత్రికను చదువుతూ
కూర్చున్నాడు.

ఇంతలో అతని ఇంటి ముందు తెల్లని
కారోకటి వచ్చి ఆగింది.

అందులో నుండి ఇద్దరు దిగి రామారావు
ఇంటి గేటు తీసికొని
లోపలికి

మాతృమార్తి

ప్రవేశించారు. ఆ వచ్చిన
వాళ్లలో ఒకరు రామారావు స్వంత మేనత్త
కొడుకు సూర్యారావు. తెల్లని సూటుతో
నల్లని కళ్లదాటి హుందాగా వున్నాడు.
ఇంకొకరు దీప, సూర్యారావు భార్య.
పసిమిఘాయతో మెడలో బంగారు
ఆభరణాలతో, ముఖంపై చిరునవ్వుతో
అందంగా ఉంది.

వాళ్లను చూడగానే, రామారావు ఒక్క
ఉదుటున లేచి-

“బావా!” అంటూ సూర్యారావును
అలింగనం చేసుకున్నాడు.

“బావే రాము!” అంతే ఉద్యోగంతో
రామారావును హృదయానికి హత్తుకున్నాడు
సూర్యారావు.

“నమస్తే అన్నయ్యగారూ! దీప రామా
రావుకు చేతులు జోడిస్తూ పలకరించింది.

“అందరు బాగున్నారా అమ్మా?”
అంటూ రామారావు ఆమెకు ప్రతి
నమస్కారం చేస్తూ అడిగాడు.

దీప చిరునవ్వుతో తల
ఉపింది.

రామారావు వ్యాఘ్రానిని
కుర్చీల్లో కూర్చోమని
సంజ్ఞ చేశాడు.

ఈ అలికిడికి
కిచెన్ రూంలో
నుండి రామా
రావు భార్య
పద్మజ చీరకొం
గుకు చేతులు
తుడుచు
కుంటూ వాళ్ల
దగ్గరికి
వచ్చింది.

రామారావు ఇద్దరు కొడుకులు కిశోర,
రఘు బెడ్ రూంలో నుండి వచ్చి వీళ్లందరి
చెంతకు చేరారు.

పద్మజ సూర్యారావును చూడగానే “నమ
స్కారం అన్నయ్య!” అంటూ పలకరించి,
దీప పద్మ కూర్చోని మాటల్లోకి దిగింది.

కొద్దిసేపటి తర్వాత పద్మజ లేచి అందరికి
కాఫీలు తేవడానికి లేచింది.

వెంటనే సూర్యారావు, పద్మజ “అమ్మా!

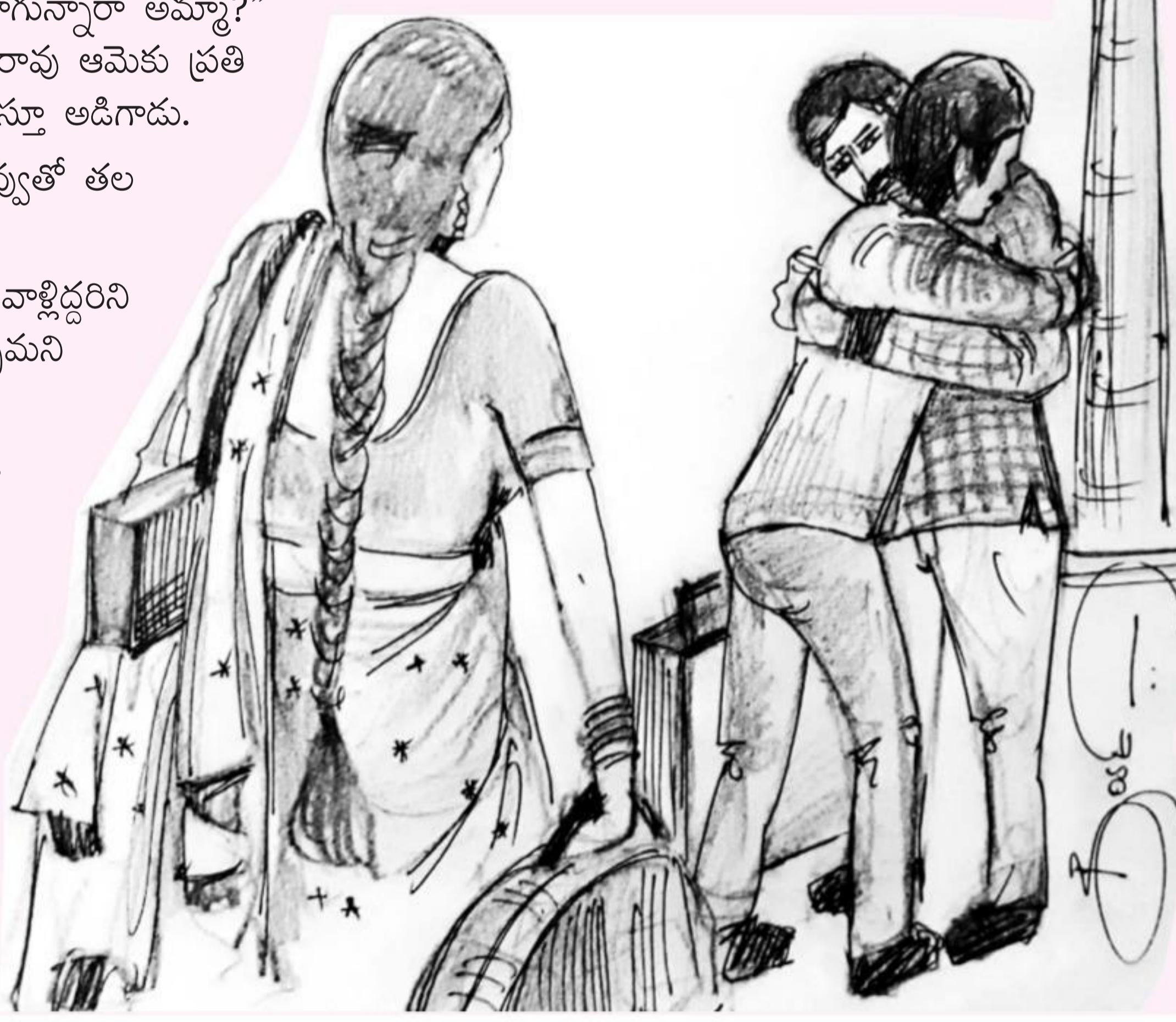
ఇప్పుడే ఇంట్లో కాఫీ తాగి
బయలుదేరాం, పద్మమ్మా
పీళ్లి!” అంటూ తిరిగి
రామారావు వైపు తిరిగి-

“బావే రాము! అను
కోకుండా అమ్మాయి బిందు
పెళ్లి సెటిలయ్యందిరా, నీకు

ఉష్ణమార్తి కిచెన్

తెలుసు కదా పాప అమెరికాలో డాక్టరు
కోర్సులో పి.జి. చేస్తోందని, అక్కడే పని
చేస్తున్న ప్రోఫెసర్ తో పరిచయం ప్రేమగా
మారి, పెళ్లికి దారితీసింది. అల్లుడిది కూడా
ప్రోఫెసర్ దారితీసింది. వాళ్లకు ఎక్కువ సమయం
లేనందువల్ల వచ్చే ఆదివారం రాత్రి ఎనిమిది
గంటలకు పెళ్లి ముహూర్తం నిశ్చయించాం.
రెండు రోజుల్లో అమ్మాయి, అల్లుడు ఇండి
యాకు వస్తున్నారు” అని రామారావును
పద్మజను పక్క పక్కగా కూర్చోమని చెప్పి,
సూర్యారావు, దీప కలిసి శుభ పత్రికను వాళ్ల
చేతిలో పెట్టారు.

“అందరు తప్పనిసరిగా రావాలి” సూర్యా
రావు అందరిని ఉద్ధేశించి చెప్పా, “రాము!

ఇక వెళ్లిస్తాంరా, ఈ రోజు సిటీలో చాలా
చోట్లకు వెళ్లి శుభ పత్రికలు పంచాలి”
అంటూ సూర్యారావు, దీప లేచి
నిలబడ్డారు.

రామారావు సూర్యారావు
చేయిని పట్టుకొని “బావా,
అత్తయ్య ఆరోగ్యం ఎలా
పుంది?” ఆదుర్దాగా అడిగాడు.

“రామూ! అమ్మ పరిస్థితి ఏం
బాగాలేదురా, వయోభారంతో పూర్తిగా
మంచానికి అతుక్కుపోతోందిరా, ఆమె కళ్ల
ముందే బిందు వివాహం జరిపితే మాకు,
అమ్మకు తృప్తి. అన్నట్లు అమ్మ నిన్ననే
నిన్ను, పిల్లలను గుర్తు చేసిందిరా. మా
రామన్న ఇంటికి ఎప్పుడు వెళ్తున్నారని
అడిగింది. ఇంటికి వెళ్లినాక మిమ్మల్ని
కలిసానని చెప్పాలి”

సూర్యారావు మరోకసారి అందరికి అభి
వాదం చేసి, దీపతో కలిసి బయటకు నడిచి
కారులో వెళ్లిపోయారు.

వాళ్ల వెళ్లిపోగానే పద్మజ కిచెన్
రూంలోకి, పిల్లలు బెడ్ రూంలోకి దూరారు.

రామారావు ఆ దినపత్రికను అలాగే
ముఖం మీద పరచుకొని కుర్చీలో జారగిల
కూర్చోని, కళ్ల మూసుకొని పాత రోజుల
జ్ఞాపకాలలోకి వెళ్లాడు.

అత్తయ్య.. నాన్నకు స్వయాన సోదరి.
నిజంగా తమ కుటుంబానికి అమ్మ తర్వాత
మరో అమ్మ స్వభావంగల మూర్తిస్వరూపిణి.

నాన్న గోపాలరావు తన చిన్నతనంలోనే
ఏదో వ్యాధి సోకి, అకాల మృత్యువాత
పడటంతో అమ్మ, తనతో పాటు ఇద్దరు
అక్కయ్యలు దిక్కులేనివారమయ్య పరిస్థితి
వచ్చింది.

నాన్న చనిపోయేవరకు ఇద్దరు అక్క
య్యలు, తను కనీసం ఊహా కూడా
తెలియని వయస్సులో ఉన్నాం.

అమ్మ పుట్టెడు
దుఃఖాన్ని

దిగమింగుకుంటూ మా ముగ్గరి
భారాన్ని తన భుజం మీద వేసు
కుంది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఒక
పెద్ద జమీందారింట్లో కోడలిగా ఉన్న
అత్తయ్య తను ఊరు నుండి మా
ఇంటికి వచ్చి, అమ్మను ఓదార్చింది.
ధైర్యం చెప్పింది.

మెల్ల మెల్లగా మా ఇంటి వ్యవహరాలను చక్కదిద్దుసాగింది. నాన్న మిగిల్చిపోయిన కొద్ది పాటి పొలాన్ని పరుల వశం కాకుండా స్వంతంగా వ్యవసాయం చేయించే పద్ధతి నేర్చింది. నాకు, అక్కయ్యలకు చదువులకు ఆర్థిక సహాయం చేసింది. ముఖ్యంగా నేను మా నాన్నలాగా అంటే ఆచ్చం వాళ్ల అన్న య్యలాగా వుంటానని రామన్నా, రామన్నా అంటూ నోట్లో నుండి నా పేరు తీసివేసేది కాదు. అత్తయ్య మా ఇంట్లో వ్యవహరాల్లో తలదూర్చి, పట్టించుకోవడాన్ని మామయ్య అభ్యంతరం చెప్పేవాడు కాదు. మనిషి చూడటానికి గంభీరంగా కనిపించేవాడు. మా పెద్ద కృయను సూర్యరావు బావకిచ్చి పెళ్లి చేసి తన ఇంటి కోడలిగా తెచ్చుకుండామని బాగా ప్రయత్నం చేసింది.

కానీ మామయ్య మొదటి నుండి ఉబ్బు, హోదా, చదువు, పరపతి లాంటి మనస్తత్వం కలవాడు కావడంతో అత్తయ్య కోరికను ఒప్పు కోలేదు సరికదా, ఒక్కగానొక్క కొడుకు సూర్యరావును డాక్టరు కోర్సులో మాస్టరు డిగ్రీ చదివించి, సిటిలో పెద్ద హస్పిటల్ కట్టించి, అతనికి అప్పచెప్పాడు. ఒక ధనవంతుల కుటుంబంలో డాక్టరు కోర్సు చదివిన దీపను చూసి సూర్యరావుకిచ్చి ఘనంగా పెళ్లి జరిపించాడు. భార్యాభర్తలు కలిసి హస్పిటల్ను స్వంతంగా నడిపిస్తున్నారు. సూర్యరావు బావకు ఇద్దరు సంతానం. పెద్దవాడు ధీరజ్ అమెరికాలో ఎం.ఎస్. చదివి, ఉద్యోగం చేస్తూ అక్కడి అమ్మాయినే వివాహం చేసుకొని బాగా సెటిలయ్యాడు. రెండో సంతానం కూతురు బిందు. ఇప్పుడు ఆ అమ్మాయి వివాహం జరగబోతోంది.

అత్తయ్య నా ఇద్దరు అక్కయ్యలకు కూడా మంచి సంబంధాలు చూసి, బాగా ఉబ్బు సహాయం చేసి దగ్గరుండి పెళ్లిట్లు జరిపించింది. ఇద్దరు అక్కయ్యల పెళ్లిట్లు జరిగిపోవడంతో అమ్మకు గుండె మీద భారం దిగిపోయింది. తరువాత అక్కయ్యల ప్రోద్ధులంతో తను ఒక మధ్య తరగతి కుటుంబం నుండి వచ్చిన పద్మను పెళ్లి చేసుకున్నాడు. కుటుంబ పరిస్థితుల వల్ల తను డిగ్రీని మించి

చదవలేకపోయాడు. కానీ కష్టపడి గవర్నరు మెంటు ఉద్యోగం సంపాదించుకున్నాను. తనకు ఇద్దరు మగపిల్లలు.

ఈ కాలచక్ర భ్రమణంలో మా కుటుంబంలో అమ్మ, అటు సూర్యరావు బావ ఇంట్లో మామయ్య పరమపదించడం ఇరు కుటుంబాలు తీవ్ర శోకానికి గురి అయి నాయి. ఇప్పుడు రెండు కుటుంబాల్లో జ్ఞాపక చిహ్నంగా అత్తయ్య ఒక సజీవ దేవత లాగా మిగిలింది. ఆమెను ఈ మధ్యన చూడక చాలా రోజులైంది. ఈ వివాహానికి వెళితే అటు అత్తయ్యను చూసినట్టవుతుంది.

“టిఫిన్ రెడీ అయింది, లోపలికి వస్తారా?” అన్న పద్మజ పిలుపుకు ఈ లోకం లోకి వచ్చాడు, రామారావు. అతని కట్ట చెమ్మగిల్లినట్లయినాయి. భాత రూంలోకి పెళ్లి నీటితో కట్టను తుడుచుకొని, పద్మజ పెట్టిన టిఫిన్ తిన్నాడు. కానేపు పెళ్లికి వెళ్లాల్సిన విషయం, సూర్యరావు కుటుంబానికి పెట్టవ లసిన కట్టం తాలూకు వివరాల గురించి పద్మజతో మాట్లాడి ఒక నిర్దియానికి వచ్చాడు రామారావు.

వారం రోజులు గడిచాయి. ఆ ఆదివారమే సూర్యరావు కూతురు బిందు వివాహం జరిగే రోజు. ఆ రోజు సాయంత్రం రామారావు, భార్య, పిల్లలు బాగా తయార్యారు. తాము వెళ్లేది ఒక గౌరవప్రదమైన, సిటిలోనే పెద్ద పేరుగాంచిన ఒక డాక్టరు కూతురి పెళ్లికి కాబట్టి, అందరం కారులోనే వెళ్లాలి అనుకొని రామారావు తాము వెళ్లే ఫంక్షన్ హాలుకు క్యాబ్ బుక్ చేశాడు. కానే పట్లో క్యాబ్ రాగానే అందులో ఎక్కి కూర్చు న్నారు. రాత్రివేళ కావడంతో ఆ క్యాబ్ రంగు రంగుల విద్యుత్ కాంతుల మధ్య మెరుస్తున్న అందమైన రహదారులపై వెళ్తుండటంతో రామారావు పిల్లలు ఆ ప్రయాణాన్ని కానేపు ఎంజాయ్ చేశారు.

ఒక గంట ప్రయాణం తర్వాత కారు ఆ మ్యారేజ్ ఫంక్షన్ హాలుకు చేరుకొంది. అది సిటిలోనే అత్యంత విలాసమైన ఫంక్షన్ హాలు అక్కడి సెక్యూరిటీ, పోలీసు సిబ్బంది విజీల్ శబ్దాలతో హాదావిడిగా వుంది. ఎందుకంటే ఆ

పెళ్లికి ఎంతోమంది వి.ప.పి.లు వస్తున్నారు. రామారావు, భార్య, పిల్లలు కారు దిగి ఆ ఫంక్షన్ హాలులోకి ప్రవేశించారు.

హోలంతా సువాసనలతో గుబాళిస్తోంది. వాళ్ల లోపలికి వెళ్లగానే అక్కడ రామారావు అక్కయ్యలు, బావయ్యలు, వాళ్ల పిల్లలు కలిసారు. అందరూ సరదాగా పలకరించుకున్నారు, మాట్లాడుకున్నారు. వివాహ వేదికపై పెళ్లి తంతు ప్రారంభమైంది. ఒకవైపు పురోహితుల వేద మంత్రాల్సారణలు, మరొకవైపు సన్మాయి వాయిద్యం వినపడుతోంది.

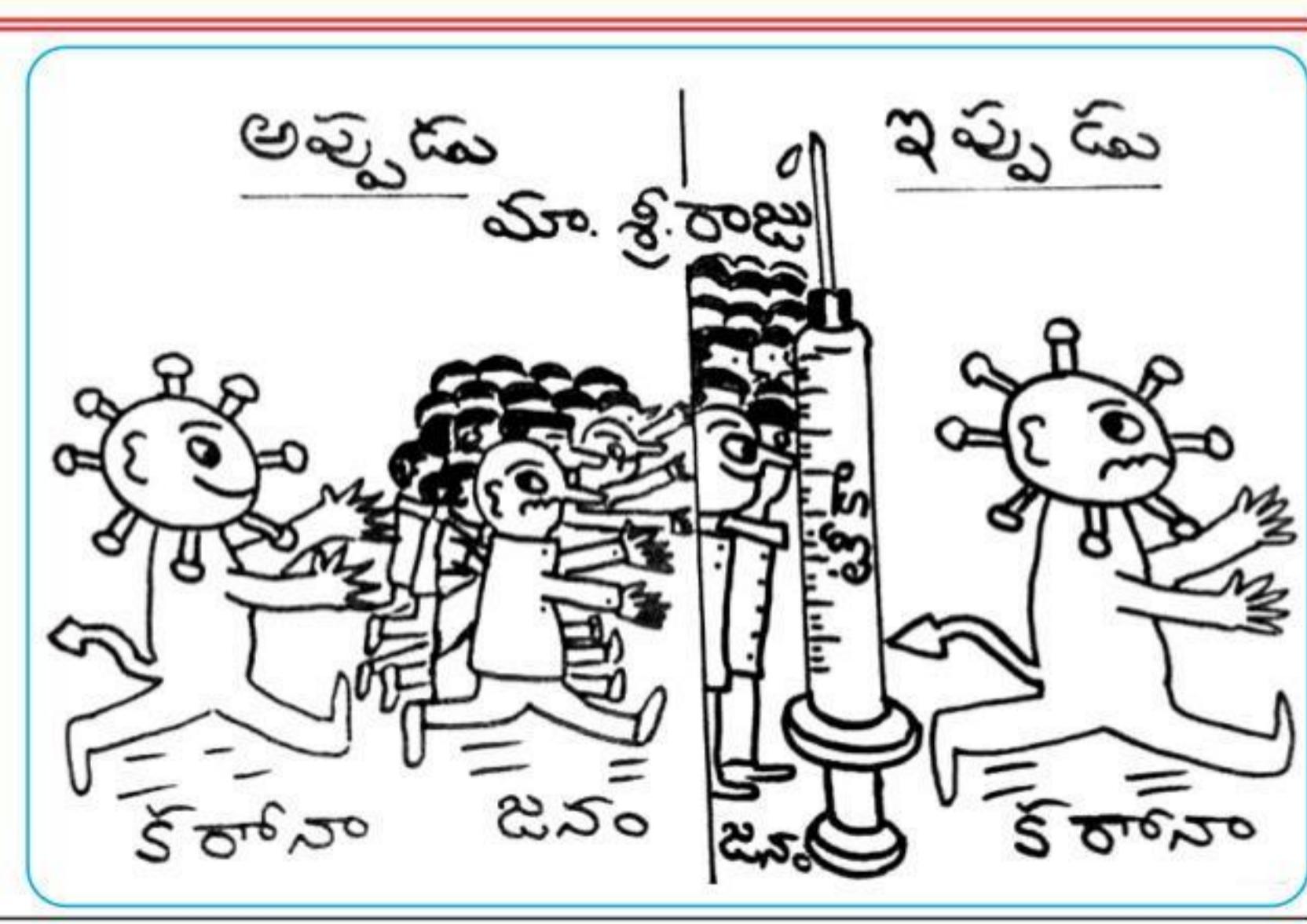
ఈ హాదావిడిలో రామారావు ఒకసారి వేదికపైన పరికించి చూశాడు, తన అత్తయ్య కోసం. రామారావు వేదికపై అత్తయ్యను చూశాడు. వధూవరులకు కొద్దిగా వెనకవైపు ఒక కుర్చీలో కూర్చోని అక్కడ జరిగే వివాహ వేదుకు చూస్తోంది. మాత్ర సమానురాలైన అత్తయ్య జీవితంలో ఎంత త్యాగం, ఎంత దయార్థ గుణం దాగివుందో అది తన అంతరాత్మకే తెలుసు.

కొద్దినేపట్లో మాంగల్యదారణ, తలంబాలు కార్బ్రూక్రమం ముగిసింది. వచ్చిన బంధువులు, అతిథులు అందరు వధూవరులను ఆశీర్వదించటానికి వెడిక మీదికి వెళ్లడానికి లైను కట్టారు. రామారావుకు అక్కడ దృశ్యం చూస్తుంటే దేవాలయంలో భగవంతుని దర్శనానికి క్యాలో వెళుతున్నట్లు అనిపించింది. నిజానికి ఆ వేదుకు అంత పవిత్రత వుంది. ఎందుకంటే అటువంటి పుణ్యకార్యానికి ఆశీర్వదించటానికి దేవతలు కొలువై వుంటారట. అంతటి మహాత్మాగ్రాంథాన్ని నిర్వహిస్తున్న సూర్యరావు బావ అదృష్టాన్ని రామారావు మనస్సులోనే అతణ్ణి అభినందించాడు.

రామారావు, పద్మజ పిల్లలను తీసుకొని అదే క్యాలో వెళ్లి నూతన వధూవరుల వద్దకు చేరుకున్నారు.

వీళ్లను చూడగానే సూర్యరావు, దీపలు చాలా సంతోషపడ్డారు. రామారావు, పద్మజ పిల్లలు కలిసి దీపకు కట్టుండటంతో వెళ్లు పుంటారట. అంతటి మహాత్మాగ్రాంథాన్ని నిర్వహిస్తున్న సూర్యరావు బావ అదృష్టాన్ని రామారావు మనస్సులోనే అతణ్ణి అభినందించాడు.

(మిగతా 24వ పేజీలో..)

అపశకునపు తీతువు కూతల్లా
చెవికి వినబడే
అస్పష్ట కలవర శబ్దాల నుండి
అడుగులెందుకో
నిశ్శబ్దం వైపు పయనిస్తున్నాయి
తలకిందులై
భయానకంగా వేలాడే గబ్బిలాల్లా
కంటికి కనబడే
వికృత దృశ్యాలను వీక్షించి
కన్నలెందుకో
ప్రకృతి వైపు
పరుగులెడుతున్నాయి.
ముక్కుపుటులదిరే
రాబందులు రాని జీవచ్ఛవాల
దురాగత దుర్యాసనలు దాటి

నాసికమెందుక
వసంత పరిమళాల్ని అన్యేషిస్తుంది.
జీవ్య చపలత
పంచబ్రక్త పరమాన్నాలను వీడి
రుచిమొగ్గలెందుకో

సాత్మ్యకాన్ని ప్రబోధిస్తున్నాయి.

నిశ్శబ్దం..
ఒక ఆలోచనల ఉప్పెన
ప్రకృతి
నిత్య సత్యాల సంవేదన
వసంతం
కొన్ని రాగాల సంబోధన
సాత్మ్యకం
పరమాంక మోక్ష సాధన.

- అశోక అవారి

ని
శ్శ
బ్ర

భుయం-ఖ్యం ఇక్కోటి!

అప్పుటో నాతో నేను
మాట్లాడుకోవాలంటే
'అద్దం' ముందు నిల్చునేవాడిని
ఇప్పుడు నీ కళముందే
'గుండెచప్పుడు' మాదిరి
'పదాల చప్పుడు' చేస్తుంటా
నీ "పాదాల చప్పుడు"
వినపడితే చాలు.
గప్-చుప్పమంటూ మూగబోతా.
అయితేనేం..

నిన్ను చూస్తే చాలు
నా 'మది-గది'లో
పదాలకందని భావం
తలుపులు తెరుచుకుని,
ఒక 'సన్నని గేతలా'
"హరివిల్లు" మాదిరి
పెదవుల పైకి వచ్చేస్తుంది,
నా కళనిండా..
రంగులు నింపేయడానికై.

- ఎస్.ప్రైడిరాజు

శిఖరం

శిఖరం అంచున
ఎంతో ఎత్తున నిలుచున్నా
అయినా పడలేదు
కారణం!
నేను నిలుచున్నది
అమృతేమ శిఖరపు
అంచున
అయస్కాంతంలా
అది నన్ను పట్టుకొని
అగాధంలోకి
జారకుండా ఆపింది

- పి.వి.యస్.కృష్ణకుమారి

నిరీక్షణ

నిరీక్షణ ఆసందుమే
జీవనవాహిని నిరంతరయాన

అంతర్భాగమే నిరీక్షణ.

పరుగులిడే ప్రవాహసికి

కొండొకచో అడ్డకట్ట వేయాలి

ఆనకట్ట ఉండాలి

ప్రవాహం ఉధృతం కాకపోతే

సంతోషమే

మనసుకూ ఆప్యుదప్పుడూ కలిగే

పరవశమూ సంతోషమే

మనసు నిశ్శలతలో, నిలకడలో

సంతోషపు పరమావధి సాధించాలి

ఆనందహాలలనధిగమించాలి

మనసు డోలాయమానమై

వర్తమానంలోనే స్పుందించాలి

ఆనందపు లోగిటిలో

అనుక్షణం

ప్రతిస్పందించాలి

నిరంతర జీవన యానంలో

జీవన వాహినిలో నిరీక్షణ

అంతర్భాగమై

ప్రతిఫల సాధనతో

దాని వీక్షణకై

ఎదురుచూసే ఆశే నిరీక్షణ.

సాధించని ఘలంతో

ఘలితంతో

నిరీక్షణలో నిట్టుపే

కాస్తంత మనసుకి స్వాంతన.

- యిలమంచిలి శివాజీ

గెలుపుకు

స్థిరత్వం లేదు

నేడు.. అది నీది

రేపు మరొకరిది

.....

రేపటికై.. అతిగా

ఆరాటపడవద్దు

నేడు నీ చేతిలో

పున్నది ముద్దు.

- డా॥ శ్రీప్రి శేషగిరి

ఈ

రోజుల్లో ఎక్కడ చూసినా
స్నిమ్ అదేనండీ.. సన్నబు
డటం, కందిరీగంత నడుం
కావాలనే తాపత్రయం ప్రతివారిలో
ముఖ్యంగా మహిళల్లో పెరిగిపోతోంది.
పదేళ్ళ గుంటపిల్ల నుంచి డెబై ఏళ్ళ బామ్ము
దాకా సన్నబుడాలనే తాపత్రయమే. మరీ
లాపుగా ఉంటే బోలెడన్ని రోగాలు, బి.పి,
మగర్ వస్తాయని గుండెజబ్బుతో హరీ
అంటాం! అనే భయం జనంలో పెరిగింది
సుమండీ! ఆడవారికి గోళమేశ్వరి, రుబ్బు
రోలు, హాడింబి, లంఫిణి అనే పేర్లు
పెడతారు. ప్రస్తుతం యోగ,
వ్యాయామం, ధ్యానం, టి.వి.పుణ్యం,
మోడిగారి మాటల మోళీతో జనాల్లో
ఆరోగ్య స్పృహ పెరిగింది. అది ఒక
ప్రాప్తిస్తు, స్టేట్స్ సింబల్గా మారింది.

మనిషి ఆరో

గ్యంగా ఉన్నాసరే
ఈ ప్రాప్తిస్తు,
స్టేట్స్ సింబల్
మా ఆవిడ నెత్తి
నెక్కి కూచుంది.

ఆమెలో తన ఫిగర్

మొయిన్టైన్ చేసి స్వీట్ సిక్స్ టీన్ మామ్..

అనే తపన పెరిగి ఓ రోజు మహా ప్రేమ, ఒగలు ఒలకబోస్తూ నా
దగర కూచుని నా బట్టతలని నిమిరి, నా మీసాల్ని దువ్వి బోర్
అదే సుత్తిని మెత్తగా లడ్డుని చిదిపినంత తేలిగ్గా నా బుర్రలోకి
బాదసాగింది.

“ఎమండీ! నేను చాలా లాపు అయ్యానని అంతా అంటూంటే
నా తల ఎక్కడ పెట్టుకోవాలో తేలీటంలేదు (నీ రెండు మోకాళ్ళ
మధ్య అని కసిగా మనసులో అనుకున్నా!) రేపట్టించి నేను కూడా
పోల్త క్లబ్కెళ్తానండీ. మన పక్కావిడ మహా ప్రేమ ఒలకబోస్తూ నా
చెవిలో గుస గుసలాడిందండీ. ఆమె వెళ్తోందిలు జిమ్ క్లాసులకి.
మా ఆవిడ అంత ప్రేమగా అనటంతో నా నోట మాట రాలేదు
సుమండీ! నా జీతంలో పాపు వంతు సఫారా దేవుడా! “సీవేమీ
క్లబ్సు.. గబ్బు అంటూ వెళ్లక్కుర్లేదు. టి.వి.లో చూస్తూ ఇంట్లోనే
ప్రాప్తిస్తు చేయి. డబ్బు దోచేస్తారు ఆ క్లబ్వాళ్లు.

అంతే..! నా గుండుపై మొట్టి, మెటికలు విరుస్తూ నాగులా...
కైకేయిలా బెడ్ రూంలో దూరింది. కొన్ని వారాలు మా మధ్య
ఇండో పాక్టలా కోల్డ్ వార్ సాగింది.

ఆ రోజు టి.వి.లో హతాత్తుగా కనిపించిన దృశ్యం మా ఆవిడ
మనసుని, కళ్ళని సూదంటురాయిలాగా లాగేసింది. కసరత్త కోసం
ఓ ఆధునిక మిషన్ గురించి వివరణం అది. ఫోన్సైపై ఆర్ట్రరిచ్చి
మిషన్ని ఇంటికి తెప్పించుకునే సాకర్యం ఉండటంతో, నా సతి
నాకు తేలీకుండానే ఆ మిషన్కి ఆర్ట్రరిచ్చింది. నేను ఆఫీసు నుంచి
జన సముద్రాన్ని దాటుకుంటూ, బస్సు, కారు, సుగ్గటర్ యాక్స్
డెంట్కి గురి కాకుండా వీరాభిమన్యనిలా బైట పడి ఇంటికొచ్చేట
పృథికి ముందు హల్లో గున్న ఏనుగులా ఉన్న ఆ యంత్రం కనబ
డింది. కాళ్ళు ప్రదక్షిణం చేస్తున్నట్లు అడుగులో అడుగేస్తూ అరిచే
ఛపిక లేక దొడ్డిదారిన వంటింట్లోకి అడుగెట్టాను. నేను అరిచి ధాం

పోల్త ప్రశ్నాలో

ధూం అనేప్పటికి తనకీ నడవటం,
ఊడవటం ఇబ్బంది అన్నించి
కూలీల్ని పెట్టించి బెడ్రూంలోకి
తోయించింది. నా మంచం ఓ
మూల సల్లిలా సక్కింది. ఆ బెడ్
పైన అన్ని వ్యాయామానికి సంబం
ధించిన పుస్తకాలే సుమా!

“ఈ పయసులో నీకిదేం పాడు
బుద్ధి?” అని ముద్దుగా
విసుక్కున్నా.

“నా పయసు మిమ్మల్నేం
చేసింది? మీకన్నా చిన్నదాన్నేగా!
కాస్త నడుం లావెక్కింది. చుట్టుకొ
లత పెరిగింది. అంతేగా! అసలు
మా కాలేజీ కుర్రాళ్లు సన్న
చూస్తానే “లేదనిపించే నీ నడుము,
నాదనిపించెను ఈ క్లాసము” అని
పాడేవారు తెల్సు?

వెధవ రెండు
కాన్పులకే
రుబ్బురోలులా
మారా” కళ్ళంబడి

అకాల వర్షాన్ని కురిపిస్తోంది.

“చాల్లే! నీ లాపు వల్ల నా డబ్బు హంచ్ కాకి అవుతోంది”
అరిచాను.

“ఈ మిషన్ ఇంట్లో ఉంటే నేను బైటికి వెళ్లక్కుర్లేదు కదండీ!
దీంతోపాటు ప్రీగా క్యాసెట్సు, బుక్సు ఇచ్చారు” అని మస్త జబర్దస్త్
పోజు పెట్టింది.

“మూడు నెలల్లో లాపు తగ్గుతాననే గ్యారంటీ ఇచ్చారండీ.
కేవలం పాతిక వేలతో ఇంటిల్లిపాదికీ ఉపయోగం!”

“హం.. ఎంత తేలిగ్గా చేపేసిందో! పాతిక చిల్లపెంకుల్లాగా!

కానీ ఆనందం, వ్యాయామానికి తగ్గ ఆహారం అంటూ తెగ
తినేస్తోంది. ఆ అర్ధరాత్రి నాకు మెలకువ వచ్చింది.

మా ఆవిడ ముక్కుతూ మూల్గుతూ, చెమటలు కక్కుతూ
గారడీలు చేస్తోంది.

క్యాసెట్ మోగుతోంది. దాని నుంచి వచ్చే ప్రతి మాటనూ
వింటూ తూ.చా. తప్పకుండా పాటిస్తూ ఆవిడ కాళ్లు, చేతులు,
తల ఊపుతోంది.

“నన్ను నిద్ర పోనిస్తావా మహాతల్లీ?” జాలిగా దీనంగా
ఆర్తనాదం చేవాను.

“నీకు నిద్ర వస్తోంది.. నిద్రపో.. నిద్రపో” అనే క్యాసెట్ వింటూ
మీకు మీరే ఆటో సజెషన్ ఇచ్చుకోంది”.

అంతే! నా నోరు గమ్మున మూతబడింది.

ఆ దెయ్యపు మిషన్ని ఎలా బైటికి ఉంపాలా? అని ఆలోచి
స్తున్నా. చిన్నదయితే గిరాటు కొట్టాచ్చు. కానీ అది గున్న ఏనుగై
సైజుది. ఓ వారం తంటలు పడ్డాక “బాబోయ్! ఒళ్ళంతా నెప్పులు,
మోకాళ్లు, చేతులు నెప్పులు.. జ్వరం వచ్చింది” అని ఆ రోజు
ఏడు సన్నగా మొదటెట్టి ఆరున్నొక్క స్థాయికి చేర్చిపృథికి నా
గుండె గుభేలుమంది.

నేను ఆమెని చిత్రకబాదుతున్నానని చుట్టూ పక్కలవారు వస్తారేమోనని హడలిపోయాను.

“ఏమండి! కాఫీ ఇంత కాచి కుక్కర్ ఎక్కుంచండి.

పసివాడికి పాలు పట్టి స్వాల్ఫ్ దింపండి. వాడిని రెడీ చేయండి లంచ్ బాక్సుతో సహో” ఒకటో క్లాసు చదివే నా కొడుకు ఆమె దృష్టిలో పసివాడు, నేను ఆంబోతుని కాబోలు!

“ఇంత చిన్న కప్పుతో కాఫీ ఇచ్చారేంటి? ఆ సోల గ్లాసుతో ఇవ్వండి” నా కాఫీ కూడా ఆమెకి పోసి మా వాడ్చి బాత్రూంలోకి లాక్కెళ్లను. ఓ రెండోజుల తర్వాత అద్దంలో తన శరీర వంపు సొంపులు చూస్తా “తగ్గా నండోయ్! నడుం కింద చీరె, జాకెట్ లూఅం అయ్యాయి”.

ఆ గావుకేకకి గడ్డం గేసుకుంటున్న నేను రెండు గాట్లు పెట్టుకుని రక్తం కారుతుంటే కోపంగా చూశాను.

ఆ రోజు నేను ఇంటికొచ్చేటప్పటికి కాలికి కట్టుతో కనబడింది. “నాన్నా! పాపం మిషన్ మీద నుంచి అమ్మ జరున జారింది. జర్ మని స్క్రోటింగ్ చేసింది” మాపు కేరింతలు

కొడూ చెప్పుంటే “నీవుండరా వెధవా! పుర్ అప్పు, సైకింగ్.. ఇలా అన్నీ సాధన చేస్తుంటే కాలు స్లీప్ అయి బెణికింది. ఇంకా నయం. మూతిపశ్చ రాలితే కొత్త దంతాలు కట్టించుకోటానికి అర లక్ష వదిలేది. ఓ వారం రోజులు దీన్ని ఆపి, యోగా క్లాసుకి తెల్లారురూమున వెళ్లా” అని ఓ వారం తర్వాత పంజాబీ డ్రెస్సులో ఆ పక్క వీధికి ఐదు గంటలకే లేచి తోడు రమ్మని నా ప్రాణం తీసేది. ఆ వీధిలో దీపాలు లేవు. కుక్కలంటే భయం నా అర్థాగికి. ఏడ్చు కుంటూ మార్చింగ్ వార్క్ అని బైలుదేరుతున్నా.

ఓ వారం తర్వాత శవాసనం వేసి మరి లేవలేకపోతే మా పక్కింటావిడ ఇంకో ఇద్దరి సాయంతో లేపి మా ఇంట్లోకి దొర్లించింది మా గుమ్మడికాయ భార్యను.

ఓ నాలుగు రోజులు ఆమె యోగాకి వెళ్లకపోవటం గమనించి “ఏమైంది?” అన్న నా ప్రశ్నకు ఆమె చెప్పిన జవాబు విని మన సులో నవ్వుకుని పైకి మాత్రం “పోస్టే.. నెమ్మడిగా ఇంట్లోనే ప్రాక్షిసు చెయ్య. పాతిక వేలు తగలేశావు. పనిమనిషిని మాన్సించి అంట్లు తోము. వాషింగ్ మిషన్, ట్రైండర్కి

రెస్టు ఇప్పు. నీవేమీ ఆఫీసు అని పరుగెత్తక్క రేదుగా! బాబిగాడ్చి స్వాల్ఫ్ దింపి, తీసు కురా. గుడి చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చెయ్య..”

నా మాటలకి ఉరిమింది. హూ.. అని బుసలు కొట్టింది.

“పోనీ యోగా క్లాసు మానేయటం ఎందుకు?” నా ప్రశ్నకు ఆమె ఇచ్చిన జవాబు:

“చాల్టెండి.. అది తినకూడదు, ఇది తిన కూడదు అని ఆంష్టలు, పచ్చికూర ముక్కలు, మొలకొత్తిన గింజలు, అలోవెరా జ్యూస్, గోధుమగడ్డి రసం, ఉట్టినీరు తాగాలట. బల వంతంగా ఆ పని చేయాల్సి వస్తోంది. రిజి ప్రైవెషన్ ఫీజు పోతే పోయింది”.

ఇక ఎలాగో పిల్లల పరీక్షలైపోతున్నాయి. ఆమెని పుట్టింటికి పంపాలని ప్లాన్ వేశాను. కానీ నాకు ఇంకో సందేహం పురుగులా తొలిచేస్తోంది. ఇద్దరు పనిమనుమలు, వంటా విడ, కాలు కదిపితే కారు ఉన్నాయి. అక్క దంతా భోజనప్రియులే మరి. ఈసారి ఈమె రోడ్ రోలర్గా మారి వస్తుందేమోనే భయం నాకుంది. కానీ భర్త అనేవాడు భరించక తప్పదు కదా! హో భగవాన్!

- అచ్యుతుని రాజ్యశ్రీ

(21వ పేజీ తరువాయి..)

మాత్రమూర్తి

ఆ తర్వాత రామారావు సూర్యారావుతో గాఢ అలింగనం చేసికొని, వీడ్స్‌లు తీసికొని, పిల్లలతో కలిసి అటు పక్కనే ఉన్న తన మేనత్త వద్దకు వెళ్లారు.

“అత్తయ్యా! బాగున్నావా? నేను నీ రామ న్నసు” ఆప్యాయంగా పలకరించాడు రామారావు.

ఆమె మెల్లగా తన పైకెత్తి రామారావు కళ్లతో చూసింది. ఆమె కళ్ల లోతుకు పీక్కు పోయినట్లుగా వున్నాయి. ముఖంలో ఒక విధమైన నిస్సు త్తువ, నీరసం కనిపిస్తోంది.

రామారావు ముందుగా ఆమె కాళ్లకు దండం పెట్టి, తర్వాత పద్మజ పిల్లలతో దండం పెట్టించాడు. ఆమె రామారావు తలపై తన రెండు చేతులను వుంచి, ముద్దాడింది. తన పఱుకుతున్న చేతిలో జాకెట్ లోపల నుండి పరుసు లాంటి ఒకదానిని తీసి రామారావు

చేతిలో పెట్టి “ఇది వుంచుకో, పిల్లలను బాగా చదివించి బాగా వృద్ధిలోకి రాండి” మెల్లగా రామారావు చెవిలో చెప్పింది.

ప్రేమగా, ఆప్యాయతగా అత్తయ్య ఇస్తున్న గిష్టును వద్దనలేక జేబులో పెట్టుకొని రామారావు పిల్లలతో భారంగా అక్కడి నుండి డైనింగ్ హోలు వైపుకు వెళ్లి, అక్కడి రుచికర మైన వంటకాలు తృప్తిగా తిని, తిరిగి క్యాబ్లో ఇంటికి వెళ్లేసరికి బాగా రాత్రి అయింది. అందరూ అలసిపోయినట్లుగా తొందరలోనే నిద్రలోకి జారుకున్నారు.

సరిగ్గా వారం రోజులు గడిచిన తర్వాత ఒకరోజు ఉదయమే రామారావుకు సూర్యారావు దగ్గర నుండి పోన్కాల్ వచ్చింది.

అనుకోని సమయంలో కాల్

రావడంతో రామారావు భయం భయంగానే పోను ఎత్తాడు.

“ఒరేయ రామూ!

ఈ ఉదయం అమ్మ ఆయాసంతో అవస్థ పదుతూ చూస్తుండగానే కన్ను మూసిందిరా” సూర్యారావు దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేకపోయాడు.

“బావా! అత్తయ్య ఇక లేదా?” అంటూ పోనులోనే భోరుమని విలపించసాగాడు.

పరిస్థితి గమనిస్తున్న పద్మజ లేచి రామారావు చేతిలో నుండి పోను తీసి పక్కన పెట్టి, అతన్ని ఉదార్చింది.

రామారావు నిశ్చేష్టుడై కొద్దిసేపు అలాగే కూర్చున్నాడు. అత్తయ్య ఇక లేదంటే మాత్ర సమానురాలైన మరో అమ్మను తను కోల్పో యాడు. తమ రెండు కుటుంబాల్లో ఆభరు తరం, ఒక అధ్యాయం, ఒక శకం మగి సింది. ఇక సూర్యారావు బావ కుటుంబం.. వాళ్లదంతా వ్యాపార ధోరణి, బిటీ లైఫ్. ఇక తమకు ఆ కుటుంబం నుండి ప్రేమ, అనురాగాలు, ఆప్యాయతలు కరువైనట్టే!

మెల్లగా లేచి, సూట్స్కోసు తెరచి, అత్తయ్య ఇచ్చిన గిష్టు లాంటి పరుసు విప్పి చూశాడు. నాలుగు బంగారు గాజులు తళ తళ మెరు స్తున్నాయి. వాటిని చూడగానే అరచేతిలో పెట్టుకొని, వాటిపై తల పెట్టి మరోకసారి భోరున విలపిస్తూ “ఇలా కూడా మా రుణం తీర్పుకు న్నావా అత్తయ్య!” అంటూ రామారావు, తన మేనత్తయ్యను కడసారి చూపు చూసి, అంత్యక్రియల్లో పాల్గొనటానికి పద్మజతో కలిసి సూర్యారావు ఇంటికి బయలుదేరాడు.

వెంకటేశ్వరు - బాపట్ల

ప్రశ్న: ఒక స్థలం చూసాను. ఆ స్థలానికి మూడు వైపుల రోడ్లు వున్నాయి. అంటే ఉత్తరం, పశ్చిమం, దక్షిణరోడ్లు వున్నాయి. తూర్పు వైపున వేరేవారి స్థలం వుంది. అది కొనవచ్చా?

జవాబు: కొనకూడదు. ఇంటికి మూడు వైపుల రోడ్లు వున్నప్పుడు ఉత్తరం, దక్షిణం, పశ్చిమం- ఈ దిక్కుల్లో మాత్రమే రోడ్లు వుండకూడదు. తూర్పు, పశ్చిమం, దక్షిణం- ఈ మూడు వైపుల రోడ్లు వున్న స్థలాలు

‘ప్రతికూల’ ఫలితాలని నుండి. మీ అన్నగారి పోర్సన్కి ‘అనుకూల’ ఫలితాలనిచ్చేదిగా వుంది.

దక్షిణంలో సెప్పిక్ ట్యాంక్ నిర్మించారు. ఉత్తరం నుండి వరుసగా దక్షిణం వరకు అమర్ఖిన ద్వారాలకి ఎదురుగా సెప్పిక్ ట్యాంక్ వుండటం దోషమవుతుంది. సెప్పిక్ ట్యాంక్ని పూడ్చేసి ఉత్తరం లేదా తూర్పు ఆవరణలో,

వాస్తువార్త
వాస్తు విద్యాన్ సాయిలీ
డా॥ దంతూరి పండిలినాథ్
3-2-4, కింగ్స్ వే, సికింద్రాబాద్
సెల్స్: 9885446501/9885449458

జాగ్రత్త పడటం వల్ల ఆర్థిక మాంద్యం నుండి బయట పడటమే కాకుండా స్థిర, చరాస్తు లను వృద్ధి చేసుకోగలుగుతారు.

తూర్పు వైపునున్న స్థలం కొనవచ్చా?

వాస్తుయోగ్యమయినవి కావు.

ఆర్థిక ఇబ్బందులను గట్టిక్కేదెలా?

పి.విజయకుమార్ - ప.గో.జిల్లా

ప్రశ్న: మేం ఇల్లు కట్టి ఇరవై సంవత్సరాలు అవుతోంది. మాది ఉమ్మడి గోడతో ఉన్న రెండు పోర్సన్ల ఇల్లు. ఆ ఇంట్లో తూర్పు పోర్సన్లో నేను; పడమర పోర్సన్లో అన్నయ్య వుంటున్నాడు. మా అన్నయ్య ఆర్థికంగా చాలా బాగున్నారు. నేను చాలా ఇబ్బందులు పడాల్సి వస్తోంది. ఎంత డబ్బు సంపాదించినా చేతిలో నిలవదు. మా ఇంటిప్లాన్ పంపిస్తున్నాను. తగిన సలహా ఇవ్వగలరు.

జవాబు: ఉమ్మడి గోడతో రెండు పోర్సన్లు కట్టినప్పుడు తూర్పు లేదా ఉత్తరం వైపు నివసించేవారికి పడమర లేదా దక్షిణం వైపు నివసించే వారికంటే మంచి ఫలితాలుం టాయి. మీరు తూర్పు పోర్సన్లో వుంటున్నారు కనుక పడమర వైపు వుంటున్న మీ అన్నగారి కంటే మంచి ఫలితాలు పొంద వలసి వుంది. కానీ ఉత్తరం వైపు నుండి తాకుతున్న వీధిపోటు మీ పోర్సన్కు ఉత్తర వాయువ్యానికి, మీ అన్నగారి పోర్సన్కి ఉత్తర ఈశాస్యానికి వుంది. మీకు వీధిపోటు

తలుపులకు ఎదురుగా రాకుండా నిర్మించండి. ఇలాంటి దోషాలున్నప్పుడు మీరు పేర్కొన్న బాధలు, ఇబ్బందులు సహజమే.

సెప్పిక్ స్టైన్ దినలో ఉందా?

శ్రీధర్ - కాకినాడ

ప్రశ్న: నీళతొట్టి వాయువ్యం, ఈశాస్యం మూలలు తప్పించి మధ్యలో ఉంటుంది. అదే ప్రకారం సెప్పిక్ ట్యాంక్ నీళతొట్టి కింది భాగంలో ఉంటుంది. అలా వుండవచ్చా? లేదా? ఆదాయ నికి మించి ఖర్చు ఉంటుంది.

జవాబు: ఆదాయాన్ని మించి ఖర్చులు వుండటానికి ఎన్నో కారణాలుంటాయి. అందులో వాస్తు కూడా ఒకటి.. అతిముఖ్యమైంది. నీళతొట్టి ఉత్తరంలో భూమి లెవల్కి కింది భాగంలో వుండవచ్చు. కానీ పై భాగంలో (బరువు వుండకూడదు). సెప్పిక్ ట్యాంక్ అక్కడే వున్నట్లు రాశారు. అది బాగానే వుంది. నీళతొట్టి బరువయినది అయితే అక్కడినుండి తీసేయండి. ఉత్తరపు గోడను తగిలించి కాకుండా ఆ గోడకు సాధ్యమయినంత దూరంగా పెట్టవచ్చు.

తూర్పున మీ స్థలానికి ఇరవై అడుగుల స్థలాన్ని వదిలి గోడ కట్టడం వల్ల మీ ప్లాటు కొలతలు 36x45 అడుగులు అవుతుంది. ప్రస్తుతం ప్రతికూలంగా ఉన్న ఉత్తర వీధిపోటు కాస్త అనుకూలమయిన ఉత్తర ఈశాస్య వీధిపోటవుతుంది.

వదిలేసిన ఇరవై అడుగుల స్థలానికి స్వతంత్రమైన ప్రతిపత్తిని కల్పించి పొపులు కట్టవచ్చు. అయితే ప్రధాన గృహం చిన్నదవు తుంది. కానీ ఫలితాలు బాగుంటాయి. ప్రధాన గృహ నిర్మాణంలో చాలా జాగ్రత్తలు అవసరం. ప్రధాన ద్వారానికి ఎదురుగా వీధి వుంటే దరిద్రం. స్తంభమంటే సతికి అవకారం. దేవుని విగ్రహాలుంటే సర్వసంపదలు తరిగిపోతాయి. ద్వారానికి ఎదురుగా ఎవరి ఇంటి మూలలు వున్నా అకారణ భయాలుం టాయి. కాబట్టి ఉత్తర వీధికి ఎదురుగా ద్వారం పెట్టండి. తూర్పు ప్రధాన ద్వారం గల గృహ నిర్మాణం గావించటం ఉత్తరమ ఫలితాలనిస్తుంది.

వాస్తువిద్యాన్ డా॥ దంతూరి పండిలినాథ్ పాతకుల సమస్యలకు అదివారం ‘వాస్తువార్త’లో సమాధానాలిస్తారు. ఈ ఒంది ఉపనేషద్ జత

చేసి సమస్యలు పంపవలసిన చిరునామా: సాయిలీ వాస్తు కన్సలైట్స్, 3-2-4, కింగ్స్ వే, రాష్ట్రపతి రోడ్, సికింద్రాబాద్-3

వాస్తువార్త

పూర్తి పేరు : .....
పుట్టిన తేదీ: ..... ఊరు.....
జన్మనక్షత్రం..... తల్లి పేరు .....
చిరునామా: ..... పోన్: .....

వి.కె.ఆర్ - గాజుల రామారం

ప్రశ్న: చల్లగారూ! నాకొక పెద్ద సమస్య ఉంది. పర్సనల్ పాయింట్ పేజీ మొత్తం రాసినా సరిపోదు. నా భార్యని నేను చాలా ప్రేమిస్తాను. ఆమెకి కూడా నేనంటే ప్రేమే. మాకు ఇద్దరు పిల్లలు. నా భార్యకి విపరీతమైన కోపం. ప్రతి పనిలో తప్పులు వెదుకుతుంది. ఆమె దృష్టిలో ఒక్కళ్లా మంచివాళ్లు కాదు. అలాగని తన కుటుంబ సభ్యులతో బాపుం టుండా అంటే అదీ లేదు. వారం రోజులుం

(ఎమోషన్) అవే మీకున్న పరిమితులు(లిమిటేషన్). వాటివల్ల మీరు తగిన విధంగా ఆమెకు చెప్పలేరు. ఆమె వినిపించుకోరు. ఆమెకు కూడా ఇవే పరిమితులుంటాయి. అదే నా లాంటి సైకోఫెరపిస్ట్ దగ్గరకు తీసుకొచ్చారనుకోండి. నాకు ఏ భావోద్యుగాలు వుండవు. ఎందుకంటే ఆమె నాకు బంధువు కాదు.. శత్రువూ కాదు. నిష్పత్తపొతంగా చూడగలుగుతాను. అలస్యం

పర్సనల్ పాయింట్

చల్ల సుబ్రహ్మణ్యం

కౌన్సిలింగ్ సైకాలజిస్ట్, హైదరాబాద్
ఫోన్: 9866362224

challascounsel@gmail.com
www.chillascounsel.com
Subrahmanyam Challa
Subrahmanyam Challa

వణకటం. నా భర్త.. ఆమె చెప్పినట్లు చేయ మంటారు. పని చేయాలనే ఆసక్తి పోయింది. నా కూతుర్నీ, భర్తనీ సరిగా చూసుకోలేక

కిరణం తగ్గడానికి టక్కిక్కు ..

దామని వచ్చిన మా అత్త-మామలు 3,4 రోజులకే వెళ్లిపోతారు. మా పిల్లల పరిస్థితి వర్ణనా తీఱం. మా గొడవలకి వాళ్లు బలయిపోయారు. చిన్న పిల్లలుగా ఉన్నప్పటి నుంచి (ఇప్పుడు ఒకడు ఇంటర్; రెండోవాడు పదోళ్లాను) వాళ్లు చాలా సఫర్ అయ్యారు. అందుకే ఆరోక్లాను నుంచే వాళ్లని హస్టల్లో వేసానుగానీ గత సంవత్సరం నుంచి 'కరోనా' మా పిల్లల మానసిక ఆరోగ్యాన్ని పూర్తిగా తినేసింది. ఉదయం తేచింది మొదలు రాత్రి వరకూ ఏదో ఒక విషయంలో పిల్లల్ని తిడుతూనే ఉంటుంది. వాళ్లకి నేను సపోర్ట్ చేస్తే ఆ గొడవ మరింత పెద్దదవుతుంది. నేను గవర్నమెంట్లో ఒక బాధ్యత గల పొజిషన్లో ఉన్నాను. నేను ఎంత మంచిగా వున్నా, ప్రేమగా వున్నా, ఎంత నచ్చచేపే ప్రయత్నం చేసినా ఆమె ప్రవర్తన మారటం లేదు. ఆమెని మీ దగ్గరికి తీసుకురావానుకుంటున్నాను.

జవాబు: చూడండి.. మీ భార్యకు కోపం ఎక్కువ, ఎప్పుడూ విమర్శిస్తూ ఉంటుంది, తిడుతూ వుంటుంది, తప్పులు ఎంచి మరీ తిడుతుంటుంది, పక్కింటివాళ్లతో ఎప్పుడూ గొడవలు పడుతూ ఉంటుంది అంటున్నారు. మీ భాధ నాకర్ధమైంది. ఇవన్నీ ఆమెతో మీకు వున్న సమస్యలు. సమస్యల గురించి ఎంత మధునపడ్డా, చర్చించినా, ఆలోచించినా సమస్యలు పోవు. పరిష్కారం కోసం ఏం చేశారో చెప్పండి. ఎంతో మంచిగా వున్నారు. ఎంతో నచ్చజేపే ప్రయత్నం చేశారు. 'ఇంటిచెట్టు వైద్యానికి పనికిరాదు' అనే సామెతను నేను నమ్ముతాను. ఎంత గొప్ప కార్బియాలజిస్ట్ అయినా తన 'గుండె' ఆపరేషన్ తను చేసుకోలేదు. మీరు ఎన్ని రకాలుగా నచ్చజేపినా, లాజిస్ట్ చూపించినా పెద్దగా ఫలితం వుండదు. ఆమె మీ భార్య. ఇరవై ఏళ్ల సంసారంలో ఆమె గురించి మీకు బాగా తెలుసు. తన పట్ల మీకు ప్రేమ, జాలి వుంటాయి. ఎంత చెప్పినా మార్పు రాకపో వడానికి కారణం.. మీకున్న భావోద్యోగాలు

చెయ్యుకుండా కలిసి రండి. ఆమె చిన్నతనం, పెంపకం, పద్దతులు కోపానికి అసలు ట్రేగ్రన్ ఏవిటి? కోపం ఎంత తరచుగా వస్తుంది. వస్తే ఎంతసేపు ఆ మూడీలో వుంటారు. అందులో ఇంటి పరిస్థితుల పాత్ర ఎంత వుంది? అనే అంశాలు చూసి మార్పులకి ప్రయత్నించాం, కోపం తగ్గడానికి కావలసిన (యాంటి యాంగర్) టెక్నిక్స్ నేర్చించాం.

నాకు విముక్తి దొరుకుతుందా?

ఎస్.కె - నాగర్కర్నూలు

ప్రశ్న: మా పెళ్లయి ఆరేళ్లయింది. అప్పటికే నా భర్త అమెరికాలో ఉద్యోగం చేస్తూ వుండటం వల్ల పెళ్లవగానే నేనూ ఆయనతో అమెరికా వెళ్లిపోయాను. అమెరికా వెళ్లేముందు దాదాపు నెల రోజులు నేను అత్తగా రింట్లో వున్నాను. అత్తగారి మాటలు, తిట్లు వింటుంటే చాలా ఆశ్చర్య మేసింది. అతికష్టం మీద నెల రోజులు గడిచి నేను నా భర్త దగ్గరకి వెళ్లిపోయాను. పదేళ్లు అక్కడే వున్నాం. అమెరికాలో వుండగానే మాకు పాప పుట్టింది. ఆర్బెల్లు వుండామని వచ్చిన మా అత్తగారు అక్కడి చలి భరించలేక నెల రోజులకే ఇండియా తిరిగి వచ్చేసింది. ఫోన్లానే మమ్మల్ని కంట్రోల్ చేస్తూ వుండేది. సంవత్సరం క్రితం మేం ఇండియా తిరిగివచ్చాం. నెలలో 15 రోజులు మా అత్త-మామలు మా ఇంట్లో వుంటారు. మిగిలిన 15 రోజులు మా మరిది ఇంట్లో. ఆమె లేని రోజుల్లో కూడా ప్రతి రాత్రి ఫోన్ చేసి మా దిన చర్య వివరించాలి. ప్రస్తుతం ఆవిడ పేరు గుర్తుకొన్నే చాలు.. తల తిరగటం, తలనొప్పి, మెడనొప్పి, శరీరం

పోతున్నాను. నా భర్తని ఒప్పించి కౌన్సిలింగ్ కి తీసుకువడ్డామనుకుంటున్నాను. నాకు విముక్తి దొరుకుతుందా?

జవాబు: తప్పక దొరుకుతుంది తల్లి. కాక పోతే దానికి కావలసిన మనోబలం, సంకల్పం నీకు వుండాలి. 'మనిషి అనేవాడికి మనసుంటుంది. మనసు అనేది మన్మహించు దానికి ఒత్తిడి, వెదన కూడా వుంటాయి. ఒత్తిడి నాకు కలగకుండా వుండాలి.. అని ఎవ రైనా అనుకుంటే అది భ్రమే అవుతుంది. ఒత్తిడి నుంచి పారిపో వడమూ కరెట్ కాదు. నీకు అత్తగారి వల్ల కలుగుతున్న ఒత్తిడిని ఎలా హండిల్ చేయాలి? ఆమె మెప్పు ఎలా పొందాలి? నీ భర్తని మనిషిగా ఎలా మార్పుకోవాలి? ఆ సూత్రాలు(టెక్నిక్స్) నేర్చుకుందువు గాని. వచ్చి కల

వండి తల్లి! నీ మనో ఘలకం అంతా అత్త గారే నిండిపోయి వుంది. ఆ ఘలకం మీద నువ్వు లేవు. పరి ప్యారం గురించి కాకుండా ఎంతసేపూ అత్త గారి గురించి ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటే నీ జీవితం హస్యమవుతుంది.

అలా కాకుండా 'అహం బ్రహ్మస్తు' అనే వాక్యం విన్నావా? నన్ను మించినవారు ఈ ప్రపంచంలో లేరనుకో! మానసిక, శారీరక, ఆరోగ్యం కాపాడుకో! మంచి పుస్తకాలు చదువుకో! పాపతో మంచి సమయాన్ని గడువు. తనతో కలిసి ఆడుకో! పాడుకో! నీ భర్తను తీసుకుని వస్తానన్నావుగా.. రామ్యా! పరిస్థితుల్ని నిన్ను నువ్వు ఎలా మార్పుకోవాలో తెలుసుకుందువుగాని.

'ఓంకారం' ఓ ప్రశాంత నిలయం

ఓంకార స్వరూపుడైన కైలాసనాథుడు కొలువుతీరిన అనేకానేక క్షేత్రాల్లో ఓంకారం ఒకటి. యగాలనాటి పౌరాణిక విశేషాలు, శతాబ్దాల చరిత్రకు, తర తరాల భక్తుల విశ్వాసాలకు చిరునామా ఓంకారం. శ్రీ గంగా ఉమా సమేతంగా శ్రీ ఓంకార సిద్ధేశ్వర స్వామి కొలువు తీరిన ఈ క్షేత్రం ఒక ప్రశాంత సుందర అరణ్య ప్రాంతం. ప్రశాంత తకు మారు పేరు. మైమరపించే ప్రకృతి సాందర్భం ఓంకారం సాంతం.

స్వచ్ఛమైన గాలి, పచ్చని పరిసరాలు, మెక్కిన వారిని దరి చేర్చుకొనే పరమేశ్వరుని సన్మిధితో సందర్భకులను ఆధ్యాత్మిక ఆనం దంలో ముంచివేస్తుంది ఓంకారం. “ఆర్తులు అందరికీ అన్నం” అన్న అవధూత శ్రీ కాశినాయన మాటను నిజం చేస్తున్న ఆయన భక్త బృందం ఏర్పాటు చేసిన ఆశ్రమం, అన్న వితరణ కేంద్రం.. ఇలా ఎన్నో ప్రత్యేకతల సమాహరం ఓంకారం.

పురాణ గాథ

క్షేత్రానికి సంబంధించిన పురాణ గాథ ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాల ఆవిర్భావాలతో ముడిపడి ఉంది. సృష్టి ఆరంభంలో సృష్టికర్త బ్రహ్మదేవుడు, స్థితకారుడు శ్రీమ న్యారాయణుడు నేను గొప్పంటే.. నేను గొప్ప అన్న వివాదానికి దిగారు. ఎంతకీ తెగని ఆ వివాదం తీవ్ర స్థాయికి చేరింది.

అప్పుడు వారిరువురి మధ్యన దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా ఓంకార నాదంతో ఒక జ్యోతిర్లింగం ఉధృవించింది. అది ఎవరా? అన్న ఆశ్చర్యానికి లోనైనవారికి “మీ ఇరువురిలో ఎవరైతే నా ఆది, అంతాలలో ఒకదానిని మాసి వస్తారో వారే గొప్ప” అన్న మాటలు వినిపించాయి. బ్రహ్మ హంస రూపంలో ఉర్దూ దిశగా ఎగురుతూ వెళ్లగా, మహా విష్ణువు భూ వరాహ రూపం దాల్చి భూమిని తోలుచుకుంటూ పాతాళంలోకి వెళ్లగా. ఎంత దూరం వెళ్లినా ఇరువురూ ఆ లింగ ఆది, అంతాలను కనుగొనలేకపోయారు.

శివతత్త్వం బోధపడిన శ్రీహరి తిరిగివచ్చి ఉటమిని ఒప్పుకున్నారు. కానీ అహంభావానికి లోంగిపోయిన విధాత మాత్రం తాను లింగ అగ్ర భాగం చూశానని తెలిపి దానికి సాక్షిగా మొగలిపువ్వును సాక్షంగా తీసుకొని వచ్చారు.

అసత్యం చెప్పిన చతుర్మఖుని మీద

ఆగ్రహించిన లింగరాజు ఆయనకు భూలో కంలో ఎక్కుడా ఆలయం ఉండదని, ప్రజలు ఆయనను పూజించరని, వంత పాడిన మొగలిపువ్వు పూజకు అనర్పమైందని శేంచారు.

ఈ సంఘటన జరిగిందీ, తొలిసారి ఓంకార నాదం ఉధృవించిందీ ఇక్కడే కనుక ఈ క్షేత్రానికి “ఓంకారం” అన్న పేరొచ్చిందని స్థానికుల నమ్మకం.

అలయ విశేషాలు

మూడు పక్కలా పర్వతాలు, దట్టమైన అడవి, ప్రశాంత ప్రకృతితో కూడిన ప్రదేశంలో ఉంది శ్రీ గంగా ఉమా సమేత శ్రీ ఓంకార సిద్ధేశ్వర స్వామి ఆలయం. ఆలయం

చిన్నగా, విశేష నిర్మాణాలు లేకుండా తూర్పు ముఖంగా ఉంటుంది. ఆలయాన్ని తొలుత ఎవరు నిర్మించారు? అన్న విషయం ఇదమి ద్వాంగా తెలియకున్నా ఎన్నో రాజు వంశాలకు చెందిన రాజులు ఈ క్షేత్రాన్ని సందర్శించి తమ వంతు కైంకర్యాలను సమర్పించుకొన్నట్లుగా తెలుస్తోంది.

సంద్యాల ప్రాంతాన్ని పాలించిన నంద వంశ రాజులు ఆలయాభివృద్ధికి ఎంతో పాటుపడ్డారని, వారి కాలంలోనే ప్రశ్నత నిర్మాణాలు నిర్మించబడాయని అంటారు. కానీ ధృవికరించే శిలాశాసనాలు ప్రాంగణంలో కనిపించవు.

విజయనగర సాప్రమాజ్యాధీశుడు అయిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయల వారి గురువైన శ్రీ వ్యాసరాయలవారు ఓంకార క్షేత్రం సందర్శించారని, ఇక్కడి వాతావరణానికి ముగ్గులై కొంత కాలమిక్కడే తపమాచరించారని తెలుస్తోంది. వాయుపుత్రుని ఆరాధించేవారు తమ ఆరాధ్య దైవాన్ని రోజు పూజించుకోవడానికి

జక హనుమంతుని

విగ్రహాన్ని

ప్రతిష్ఠించుకు

న్యారని చెబుతారు. దీనికి నిదర్శనంగా

కోనేరు ఒడ్డున వటవ్వక్కం కింద ఉన్న శ్రీ హనుమంతుని విగ్రహాన్ని చూపిస్తారు.

ప్రశ్నతం నంద్యాల పరిసర ప్రాంతాలలో పేరొందిన హనుమంతుని ఆలయాలలోని

ప్రధాన అర్ధనామూర్తి విగ్రహాలు చాలావరకు వీరు ప్రతిష్ఠించినవే అని ఆధారాల ద్వారా అవగతమవుతోంది.

అదే వ్యక్తం కింద విష్ణు నాయకుని విగ్రహం, ఎన్నో నాగ ప్రతిష్ఠలు కనపడతాయి. వివాహ యోగానికి, సత్పుంతానానికి ఇక్కడ

నాగ ప్రతిష్ఠలు చేస్తుంటారు భక్తులు. మూడు కొండల నడుమ సుందర ప్రకృతిలో సువిశాల ప్రాంగణంలో

నిర్మించిన ఆలయం లోపలికి వెళ్లడానికి తూర్పున, దక్షిణ ద్వారాలున్నాయి. రాజగోపురం ఉండదు. రాత్రి మండపాలను దాటిన తరువాత ప్రధాన ఆలయానికి ఉత్తరాన నవగ్రహమండపం కనిపిస్తుంది.

ఈశాన్యంలో పుష్టిరిణి ఉంటుంది. గర్భాలయంలో చందన, విభూతి, కుంకుమ

లేపనాలతో ఓంకార సిద్ధేశ్వరస్వామి లింగ రూపంలో భక్తులను అనుగ్రహిస్తుంటారు.

పక్కనే ఉమాదేవి అమృవారి సన్మిధి ఉంటుంది. ప్రతిరోజు అభీషేకాలు, అర్పనలు, పూజలు, అలంకరణలు ప్రధాన అర్పనా మూర్తులకు జరుగుతాయి. వినాయక చవితి, దసరా నవరాత్రులు, శివరాత్రి, కార్తిక మాస పూజలు విశేషంగా నిర్వహిస్తారు.

అలయానికి సమీపంలో అవధూత శ్రీకాశినాయన ఆశ్రమం ఉంది. ఓంకార సిద్ధేశ్వరస్వామి లింగరూపంలో భక్తులను అనుగ్రహిస్తుంటారు.

పక్కనే ఉమాదేవి అమృవారి సన్మిధి ఉంటుంది. ప్రతిరోజు అభీషేకాలు, అర్పనలు, పూజలు, అలంకరణలు ప్రధాన అర్పనా మూర్తులకు జరుగుతాయి. వినాయక చవితి, దసరా నవరాత్రులు, శివరాత్రి, కార్తిక మాస పూజలు విశేషంగా నిర్వహిస్తారు.

అలయానికి సమీపంలో అవధూత శ్రీకాశినాయన ఆశ్రమం ఉంది. ఓంకార క్షేత్ర సందర్శనార్థం వచ్చిన ప్రతి ఒక్కరికీ ఈ ఆశ్రమంలో ఉండయి. ఇంత కాలమిక్కరించే శిలాశాసనాలు ప్రాంగణంలో రాత్రి పది గంటల వరకు అన్న ప్రసాదం లభిస్తుంది. ఆలయానికి వెనుక సూతనంగా శ్రీ జగద్గురు శ్రీ దత్తార్థేయ స్వామి, శ్రీ శనేశ్వరస్వామి తపోవనాన్ని నిర్మించారు. ఈ ఆలయం కర్మాలు జిల్లా నంద్యాల పట్టణం, బండి ఆత్మకూరు మండలంలో ఉంది.

నంద్యాల మండి బస్సు సౌకర్యం లభిస్తుంది. ఆలయానికి వెనుక సూతనంగా శ్రీ జగద్గురు శ్రీ దత్తార్థేయ స్వామి, శ్రీ శనేశ్వరస్వామి తపోవనాన్ని నిర్మించారు. ఈ ఆలయం కర్మాలు జిల్లా నంద్యాల పట

వారఫలం

పాలక్కర్తి సంతోష శర్మ, స్నాత పండితులు
సుబ్బరాజు టవర్స్, 11-10-10/308
విజయపురి కాలనీ, కొత్తపేట,
హైదరాబాద్. ఫోన్: 9494608133

మేఘం

వాక్యాత్మర్యంతో ముఖ్యమైన పనులు నెరవేర్పుకుంటారు. వ్యాపారాభివృద్ధి బాగుంటుంది. ఇతరులకు సామాన్య ధన లాభ సూచనలున్నాయి. దుర్వ్యసనాలకు దూరంగా వుండాలని దృఢ నిశ్చయం చేసుకుంటారు. దేశాంతర ప్రయాణం వాయిదా వేసుకుంటారు. సూతన వాహన యోగం.

సేవా కార్యక్రమాల్లో చురుకుగా పాల్గొంటారు.
స్వగృహ కోరిక నెరవేరుతుంది. ప్రత్యర్థుల వ్యాహోలను చాకచక్కంతో ఎదుర్కొంటారు. విదేశి ప్రయాణం దీర్ఘకాలం వాయిదా పడుతుంది. చిన్ననాటి మిత్రులను కలుసుకుంటారు. చోర భయం పొంచి వుంది, విలువైన వస్తువుల పట్ల జాగ్రత్తలు పాటించండి. అమ్మకాలు-కొనుగోళ్ల వ్యవహోరాలు సామాన్యం.

వృషభం

మిథునం

కీలక నిర్ణయాలు తీసుకుని అమలుపరుస్తారు.
ప్రారంభించిన పనులు అడ్డంకులు ఎదురైనా సకాలంలో పూర్తి చేస్తారు. ధార్మిక చింతన అలవడుతుంది. కుటుంబ సభ్యుల ఖర్చులు పెరుగుతాయి. అకారణంగా ఆందోళనకు లోనపు తారు. ఆహార, ఆరోగ్య సలహాలు-సూచనలు పాటించండి.

ఉద్యోగులకు అదనపు ఆదాయ మార్గాలు లభిస్తాయి. వ్యాపారస్తులకు యథాతథంగా ఉంటుంది.
సాహిత్య సభలు, సమావేశాలకు హజరపుతారు.
మిత్రుల సహకారంతో ముఖ్యమైన పని పూర్తి చేస్తారు. దూర ప్రాంత ప్రయాణం రద్దు చేసుకుంటారు. విశేష వస్తు లాభ సూచనలున్నాయి.
చిరు వ్యాపారులకు ఆసరా లభిస్తుంది. ధన వృద్ధి.

కర్మాంగం

సింహం

వృధా ఖర్చులు మానుకుని పొదుపు పాటిస్తారు.
సంఘంలో పేరు ప్రతిష్టలు లభిస్తాయి. సూతన పాంచాంగ కల్పనలు కొనుగోలు చేస్తారు. తొందరపాటు నీర్లు మంచిది కాదు. అందరి అభిప్రాయాలు తెలుసుకుని సాంత నిర్ణయం తీసుకుంటారు. భూ తగాదాలు తీరి ప్రశాంతత లభిస్తుంది.
దంపతుల మధ్య అన్యోన్యత ఏర్పడుతుంది. ధన వృద్ధి.

దూర ప్రాంత ప్రయాణ సూచనలున్నాయి. వృత్తి విద్యాకోర్సులు అభ్యసించేవారికి ఉన్నత అవకాశాలు కలిసి వస్తాయి. ఆక్సిక్ వార్తలు వింటారు. సామాజిక సంఘర్షణకు లోనపుతారు. వృత్తి కళాకారులకు ఆర్థికంగా బాగుంటుంది. క్రయ-విక్రయాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి.

కన్య

తుల

తీర్థ యాత్రలు చేస్తారు. వ్యాపారులు తమ వ్యాపారాన్ని మరింతగా విస్తరిస్తారు. ఆరోగ్యం కుదుట పడుతుంది. ఉన్నత విద్యలు అభ్యసించాలను కునేవారి కోరిక తీరుతుంది. ఉద్యోగులకు పనిబత్తిది అధికమవుతుంది. చర్చలు ఫలించే సూచనలున్నాయి. స్థిరస్తులు అమ్మలన్న ఆలోచన మంచిది కాదు. శారీరక, మానసిక అలసటకు లోనపుతారు.

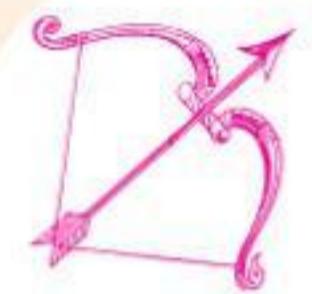

వృషికం

దూర ప్రాంత ప్రయాణం వాయిదా పడుతుంది.
అన్ని వ్యవహారాల్లో మీద పై చేయిగా ఉంటుంది.
అనుకోని ధన లాభం పొందుతారు. ఖర్చులు కూడా అదే స్థాయిలో ఉంటాయి. స్త్రీలో మాటల్లాడేటప్పుడు ఆచి తూచి వ్యవరించడం మంచిది. వ్యవసాయ భూమి కొనుగోలు చేస్తారు. చిరు వ్యాపారులకు పోటీ అధికమైనా ఎవరి లాభాలు వారికుంటాయి.

ధనుస్సు

సోమరితనం దరిచేరనివ్వకండి. గతంలో ఆగిపోయిన పనులు వారాంతంలో పూర్తవుతాయి. అనారోగ్య సమయాలు తీరి ఊరట లభిస్తుంది. విద్యార్థులు పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధిస్తారు. వృద్ధుల ఆరోగ్యం మెరుగు పడుతుంది. సంఘంలో కీర్తి ప్రతిష్టలు ఇనుమడిస్తాయి. అందరూ మీ మాటే వేదవాక్యులా ఆచరిస్తారు. అనుకోని ఖర్చులుంటాయి.

మకరం

శ్రవుకు తగిన ప్రతిష్టలం లభిస్తుంది. సంతానాభివృద్ధి ఆనందం కలిగిస్తుంది. వ్యాపారులకు సామాన్యంగా ఉంటుంది. కుటుంబంలో ఐక్యమత్యం బలపడుతుంది. విశేష వాస్త్రాభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. మొండి బకాయిలు వసూలు లవుతాయి. ఆలోచనల్లో స్థిరత్వం ఏర్పడుతుంది. దూర ప్రాంతాల్లో ఉన్న ఆట్మీయుల నుండి శుభ సమాచారం అందుకుంటారు. ఉద్యోగులకు ఆశించిన ఫలితాలు రాకపోవచ్చు.

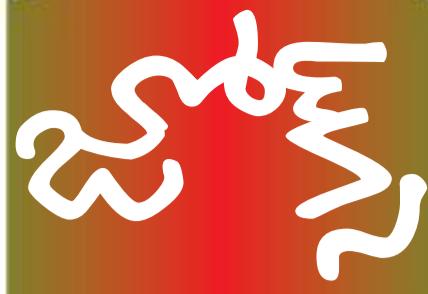
కుంభం

వృధా ఖర్చులు తగ్గించుకోవడం అత్యంత ఆవశ్యకం. ఆరోగ్యం కుదుట పడుతుంది. నిరుద్యోగులు ఎదురుచూస్తున్న ఉద్యోగం వారాంతంలో లభిస్తుంది. ఆరోగ్యర్త్యా ఆహార అలవాట్లలో మార్పు చేసుకుంటే చాలా మంచిది. భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకుని వృత్తి విద్యాకోర్సులు అభ్యసిస్తారు. కళాకారులకు ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. పొత బాకీలు తీరుస్తారు.

మీనం

స్త్రీలకు శుభ యోగం. సంఘంలో గౌరవ మర్యాదలు పెంపొందుతాయి. ఆరోగ్య విషయంలో జాగ్రత్తలు తూచా తప్పకుండా పాటించండి. అనవసరంగా అందోళనకై లోనపుతారు. ఇది ఆరోగ్యర్త్యా ఏమూత్రం మంచిదికాదు. భాగస్వామ్య వ్యాపారులు సామరస్యంతో విడిపోతారు. మీకు పీలయినంతలో ఇతరులకు సహాయం చేస్తారు. ప్రయాణం లాభిస్తుంది.

మతిమరుపు

“ఈ మతిమరుపు మనిషితో వేగలేకపోతున్నానే!”
జూన్ కావిద తన స్నేహితురాలితో అంది.
“ఏమైందే?” అడిగింది, స్నేహితురాలు.

“మిమ్మల్ని ఎక్కుదో చూసినట్టుందండీ, ఎంత ప్రయత్నించినా గుర్తు రావడం లేదంటున్నాడే!” అంది, మొదటి మహిళ.
ఆశ్చర్యపోవటం స్నేహితురాలు వంతయింది.

- సదాశివరెడ్డి, తిరుపతి

ఎర్ర చీర

షాహ్ యజమాని: “ఏమ్మా! కంచికామాళ్లి, ముధుర మీనాళ్లి చీరెలను నీ ఎత్తంత వేసినా ఏ ఒక్కటే నచ్చలేదా?”

ఆమె: ఈ గుట్టలో నాక్కావలసిన వైట్ శారీ లేదండీ!”

యజమాని: అయితే ఈ రెడ్ శారీ

కూట ప్రశ్నలు

* రాయి గాని రాయి..

కొక్కిరాయి

* పాలుగాని పాలు పాపాలు

* కారు గాని కారు పుకారు
* క్ర గాని క్ర జీలక్ర
* కట్టగాని గట్ట కనికట్ట
* తాగరాని నీరు

కన్నీరు
* పట్టలేని గొడుగు పుట్టగొడుగు
* పాపగాని పాప కనుపాప
* మేడగాని మేడ గాలిమేడ
- డాక్టర్ గంగరాజు మోహనరావు, చెన్నె

సరదా రచనలకు ఆప్యోనం

ప్యారడీ పాటలు, సరదా అనుభవాలు, పంచ డైలాగులు వగైరాలు పంపితే, పరిశీలించి, బాగుంటే ప్రచురిస్తాం. దయచేసి కాపీ రచనలు పంపకండి.

మీ రచనలు పంపించవలసిన చిరునామా:

సప్యూల్.. రుప్పూల్, ఎడిటర్, ఆదివారం వార్త, నం.396,
లోయర్ ట్యూంక్ బండ, ప్రాదరాబాద్-500 080.

ఈ ఫాటోకి చమత్కారమైన వ్యాఖ్య రాసి పంపించండి.
ఎంపిక చేసిన వ్యాఖ్యలు ఇదే పేజీలో ప్రచురిస్తాం.

తీసుకెళ్లండమ్మా!”

ఆమె: “నీ నాక్కావల్నింది వైట్ శారీ అండీ!”

యజమాని: “ఈ రెడ్ చీరను తీసుకెళ్లి ఒక్కసారి ఉతకండి చాలు... మీకు కావలసిన వైట్ శారీ రెడీ!”

రెండు పైసలు

పదవ తరగతిలో లెక్కల మేప్పారు బోర్డుపై చతుర్భుజాన్ని గేసి దానికి ఎ, బి, సి, డి అని పేర్లు పెట్టి వాటి కొలతలను వివరిస్తున్న సమయంలో..

చివరి పెంచిలో కూర్చున్న కుంభకర్ణుడు అప్పుడే నిడ్ర నుంచి లేస్తున్న తీరు చూసి మాప్పారు కోపంతో-

“ఏరా కుంభకర్ణ! బి, డి ఎంతరా” అని ప్రశ్నించడంతో-

ఏమి జవాబు చెప్పాలో అర్థంగాక వెంటనే కంగారుగా “రెండు పైసలు సార్!” అని రక్కున సమాధానమిచ్చాడు.

- ఆనెకాళ్ల నెమిలిరెడ్డి, ఆర్టీటికోటు

ఎంపికైన వ్యాఖ్యలు

ఈ మర్గటాల హదావిడి ఏమిటో మరి.. అప్పుడే వేసవి వచ్చేసినట్టుండే వాటికి!!

- అత్తివిల్లి బాలసుబ్రహ్మణ్యం, కూకట్టపల్లి, ప్రాదరాబాద్

నీటితో ఆటలు బాగానే వుంటాయి. ఆదమరిస్తే మాత్రం ఇక అంతే సంగతులు..!

- శివలెంక నాగమల్లిక, ప్రాదరాబాద్

ఎండలో ఎక్కడెక్కడ తిరిగివచ్చాయో దాహం తీర్చుకుంటున్నాయి కోతులు.

- ముదుగంటి విష్టువర్ధనీరెడ్డి, మ్యాడపల్లి, జగిత్యాల

మర్గటాలకి వ్యాధుల భయం లేన ట్టుంది.. ఎంచుక్క ఆరుబయట తోట్టి స్వానం చేస్తున్నాయి... ఆ నీటినే తాగుతున్నాయి.

- ఎన్.శకుంతల, ఖమ్మం ఎండలు ఇంకా ముదరనేలేదు. అంతకు ముందే మర్గటాలకి నీటి కట కట మొదలైనట్టుంది.

- సిహెచ్.స్కృంధన్, కర్నూలు

‘ఎ’ దృష్టం వుంటేనే సినిమాల్లో రాణి స్తారు’ అనే మాట కేవలం ఒక ఆశ. అదృష్టంతో ఎవరూ ఏ రంగంలోను వృద్ధిలోకి రారు. ప్రగతిపథంలో పయనించిన ప్రతి వ్యక్తి బాటలో బోలెడంత శ్రమ, అంతకుమించిన క్రమశిక్షణ వుంటాయి. అద్భుతంగా విజయం సాధించి, కాలం కలిసి వచ్చినవారి చరిత్ర ఎంత సాధారణంగా

ప్రసాద్ ఐమ్మెటర్, ప్రాదరాబాద్లో ప్రసాద్ స్టూడియోస్ నెలకొల్పి తండ్రికి నీరాజనాలు అర్పించారు. ఇంతటి అభివృద్ధిలో ఎంతటి క్రమశిక్షణ వుందో చెప్పనపసరం లేదు. అంతటి మేధావి, కృష్ణవలుడు నేటికి మన మధ్య ఫిలింనగర్లో వుండటం మనం దరికి ఆనందసూచకం.

ఆనాటి చెప్పేలో తెలుగు సినిమాకు పటిష్టమైన పునాదులు వేసిన వారిలో దర్శకులు బి.ఎస్. రెడ్డిగారు గురించి చెప్పుకోవాలి. ఆయన ఐదారు చిత్రాలు తీసినా ఆయన పేరు చెప్పగానే మనకు గుర్తుకు వచ్చేది ‘మల్లీశ్వరి’. ఆ చిత్రాన్ని తెలుగు సినిమా ఎన్నటికి మరిచిపోదు, మరిచిపోకూ

మల్లీశ్వరి చిత్రాన్ని తీర్చిదిద్దారు. దేవులపల్లి వారి పాటలు, సాలూరి రాజేశ్వరరావుగారి సంగీతం యిప్పటికీ ప్రతి తెలుగింటికి పచ్చని తోరణంలా ఆ పాటల్లో మధురమైనవి.. ఓ మేఘమాలా, పిలిచినా బిగువటరా, కోతీబావకు పెళ్లంట, ఆకాశ వీధిలో హయిగా ఎగిరేపు, మనసున మల్లెలు మాలలూగేనే... సంగీత ప్రియులకు విందులు చేస్తుంటాయి. బి.ఎస్. రెడ్డిగారిని కలసినప్పుడల్లా ఆ సినిమా నిర్మాణ రీతులు పదే పదే చెప్పేవారు. మధ్య మధ్యలో ఆయన ఆనంద భాష్యాలు రాల్చిన దృశ్యం మరువలేం!

మరో తరానికి వెళదాం... నేటికి ఆనంద డోలికల్లో ముంచెత్తే ‘మూగమనసులు’ గుర్తు చేసుకుందాం. ఈ చిత్రానికి దర్శకులు ఆదుర్తి సుబ్బారావుగారు అహారాత్రులు కృషి చేశారు. గోదావరి తీరంలో పడవ నడిపే గోపి, హార్లియన్ సావిత్రితో అను

బంధం పెంచుకోవటం చిత్రమైన భావన. ముళ్ళపూడి రచనా వైభవం ‘మూగమన సులుకు మాటలు నేర్చారు. 1964 తోలి రోజుల్లో విదుదలయిన ‘మూగమనసులు’ తెలుగునాట అభింద విజయం సాధించింది. చాలా మందికి గుర్తున్న పాట సావిత్రి ఆకిగై నేనికి నేర్చిన పాట ‘నా పాట నీ నోట పల కాల చిలకా’ కాదు కాదు... సిలకా’ అంటూ సర్పుబాటు చేయాటం అదరినీ మనసు తట్టి పలకరించింది. హిందీ ‘మిలన్’లో కూడా ఇదే పాటను సునీల్దాట, నూతన్ గోదావరి తీరంలో పడవ మీద పాడారు. ఎల్.వి. ప్రసాద్ నిర్మించిన ఈ చిత్రం ‘మిలన్’గా భారతదేశమంతటా మారుమోగింది.

ఇలాంటి పెద్దలు అగ్ర శ్రేణి మేధావులు నిర్మించి, దర్శకత్వం వహించిన చిత్రాలు యింకా మన ముందు వున్నాయి. ఈ చిత్రాల తయారీలో ప్రతి మేధావి నేర్చుకు న్నది, అలవరచుకున్నది ‘క్రమశిక్షణ’. సినిమా రంగం సింహసనం అధిష్టించిన వారందరిలో క్రమశిక్షణ వెలుగుదీపంలా కనబడింది. నిజానికి క్రమశిక్షణ అనేది లేకపోతే ఎవరూ ఏ రంగంలోనూ రాణించరు. ఆకిగైనేనివారు, ఎన్.టి.ఆర్. వారి తరాలవారు వెండితెర మీద చెరగని ముద్రలు వేశారంటే కారణం.. వారు ఆకశింపు చేసుకున్న క్రమశిక్షణ, వృత్తి పట్ల దైవారాధన అనే అంశం ఈ తరంలోనూ చాలామందికి గుర్తున్నాయి. కనుకనే తెలుగు సినిమా ఈ రోజున సంవత్సరానికి నూటా యాభై చిత్రాలు నిర్మించే స్థాయికి చేరింది. ఈ ప్రగతిలో ఎందరికో జీవన వెలుగులు, తర తరాలకు పూలబాటలు ఆ పువ్వులే తెలుగు సినిమాతల్లికి చిరునవ్వులు!

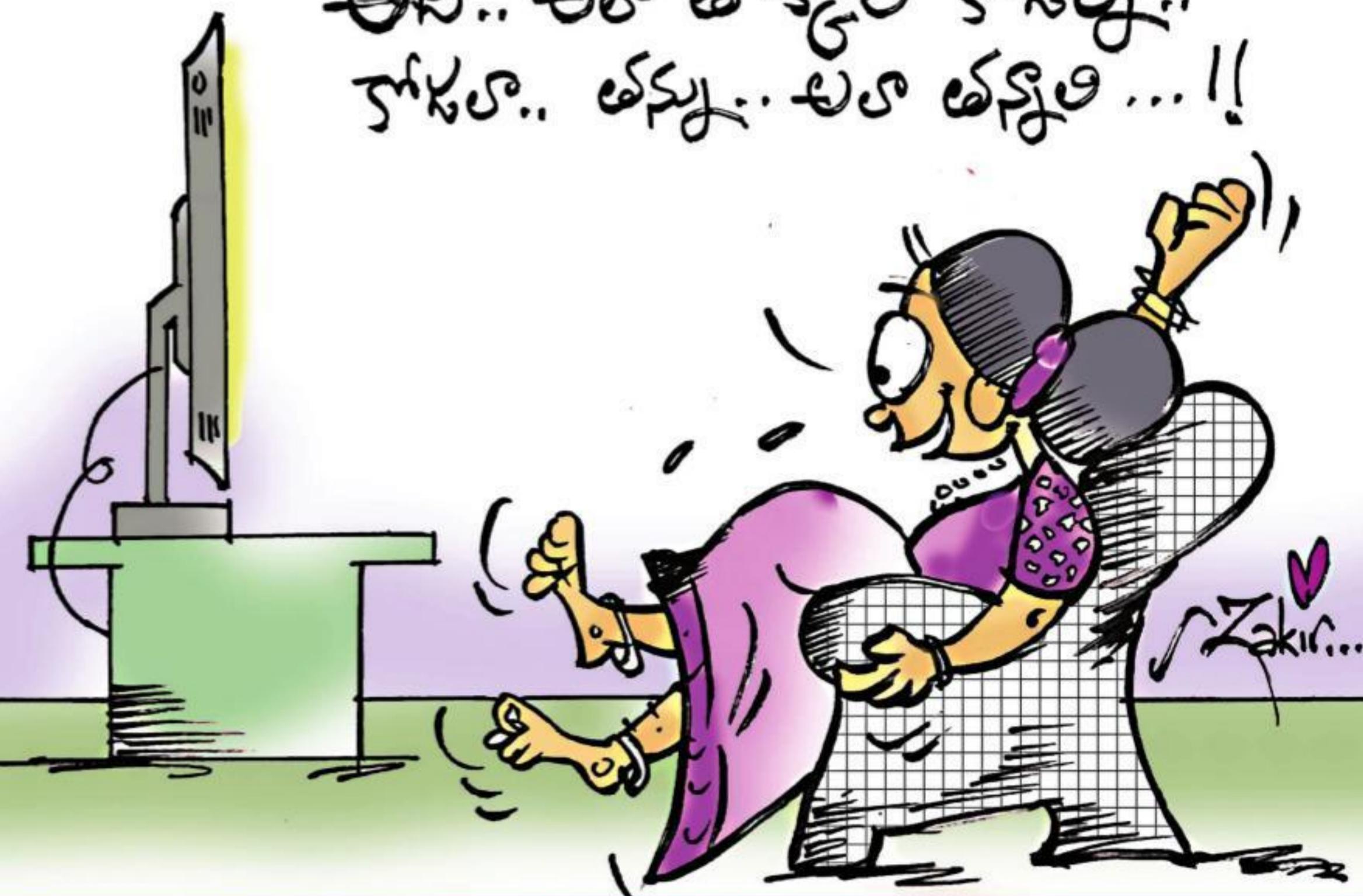

వుంటాయో గుర్తు చేసుకుంటే నమ్మలేని నిజాలు తట్టి తట్టి పలకరి స్తాయి. క్రమశిక్షణతో పాటు గొప్ప నీతి, శ్రమ.. ఇవన్నీ కలిస్తే విజయ సోపానం ఇలాంటివి తెలుగు సినిమాలలో ఎన్నో ఉదాహరణలు వున్నాయి. ఎందరో మహాను భావులు.. అందరి అలనాటి కృషి, త్యాగఫలంతో తెలుగు సినిమా వట్టు డింతె.. వట్టుడింతె అన్న రీతిన పెరిగింది. ఈ పెరుగుదలకు అందరూ సమప్పి కృషి చేశారు. ఈ కోవలో మనం చెప్పుకోవటసిన ప్రథమల్లో ఎల్.వి. ప్రసాద్గారు ముఖ్యులు. ఆయన కేవలం జీవనాధారం కోసం ముంబయ్య వెళ్లారు. ఏలూరుకు చేరువనున్న తమ గ్రామం నుండి ఆయన ముంబయ్య వెళ్లిన చాలా రోజుల వరకు వారి ఆచూకీ తెలియకపోవటంతో అందరూ భయపడ్డారు, బాధపడ్డారు. ముంబయ్యలో ఒక సినిమా ధియేటర్ దగ్గర ఆయన గేట్ అసిస్టెంట్గా పని చేయటం ఎంత ఆశ్చర్యమో, సరిగ్గా యాభై సంవత్సరాల తరువాత అదే సినిమా ధియేటర్లో తాను నిర్మించిన హిందీ చిత్రం ‘ఎక్ దుజ్జే కేలియే’ (తెలుగులో ‘మరోచరిత్ర’) జూబ్లీ జరుపుకోవటం ఆయన్ను ఆనంద పరవశుణి చేసి, ఈ మధ్య కాలంలో ఆయన ఎంత శ్రమపడి, తెలుగు సినిమా అగ్రస్థానం అందుకున్నరో పూహించుకోవచ్చు. ఆ తరువాత చెన్నె చేరి, నిర్మాతగా మారి, దర్శకులుగా రాణించి, ఆ ప్రగతి పథంలో ప్రసాద్ స్టూడియోస్, ప్రసాద్ ఫిలిం లాబోరేటరీస్.. ఇవన్నీ నెలకొల్పి విజయం సాధించారు. ఆ తరువాత కాలంలో రమేష్ ప్రసాద్గారు

డడు. ఓ సినిమా మూటింగు నిమిత్తం హంపీ పట్టణానికి వెళ్లిన బి.ఎస్. రెడ్డిగారు ఒకరోజు చల్లని సాయంత్రం హంపీలోని విరూపాక్ష దేవాలయానికి వెళ్లారు. అలనాటి ప్రభువులు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవారి కళాస్తుష్టికి తన్నుయత్వం చెందారు. విరూపాక్ష ఆలయం ముందు సాప్పాంగ దండం పెట్టుకుని, ఎన్నోన్న భావాలతో మనసును ఓల లాడించారు. అప్పుడే శ్రీకృష్ణ దేవరాయల వారి పాత ప్రధానంగా సినిమా తీయాలని నిర్ణయించుకున్నారు.

చెన్నె వచ్చిన తరువాత నాటి ప్రముఖ రచయిత బుచ్చిబాబుగారి కథను ఒక ఆంగ్ల పత్రికలో చదివి, ఆ కథకు యింకా మెరుగులు దిద్ది, తాను తలచిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవారి వైభవాన్ని చెక్కుచెదరకుండా ‘మల్లీశ్వరి’ చిత్రం రూపొందించారు. ప్రధాన పాత ధారి నాగరాజుగా ఎన్.టి.ఆర్, మల్లీశ్వరిగా భానుమతి అపూర్వమైన ప్రతిభను ప్రదర్శించినా, ఇంకా ఆ చిత్రంలో ప్రతి చిన్న పాతకు ప్రాణం పోసినంత రసరమ్మంగా

ప్రియ.. అలా తొడ్చిం కోడ్సు..
కోడ్సు.. ఫెర్ము.. అలా వెడ్చిం ... !!

ప్రి

S

భా

మ

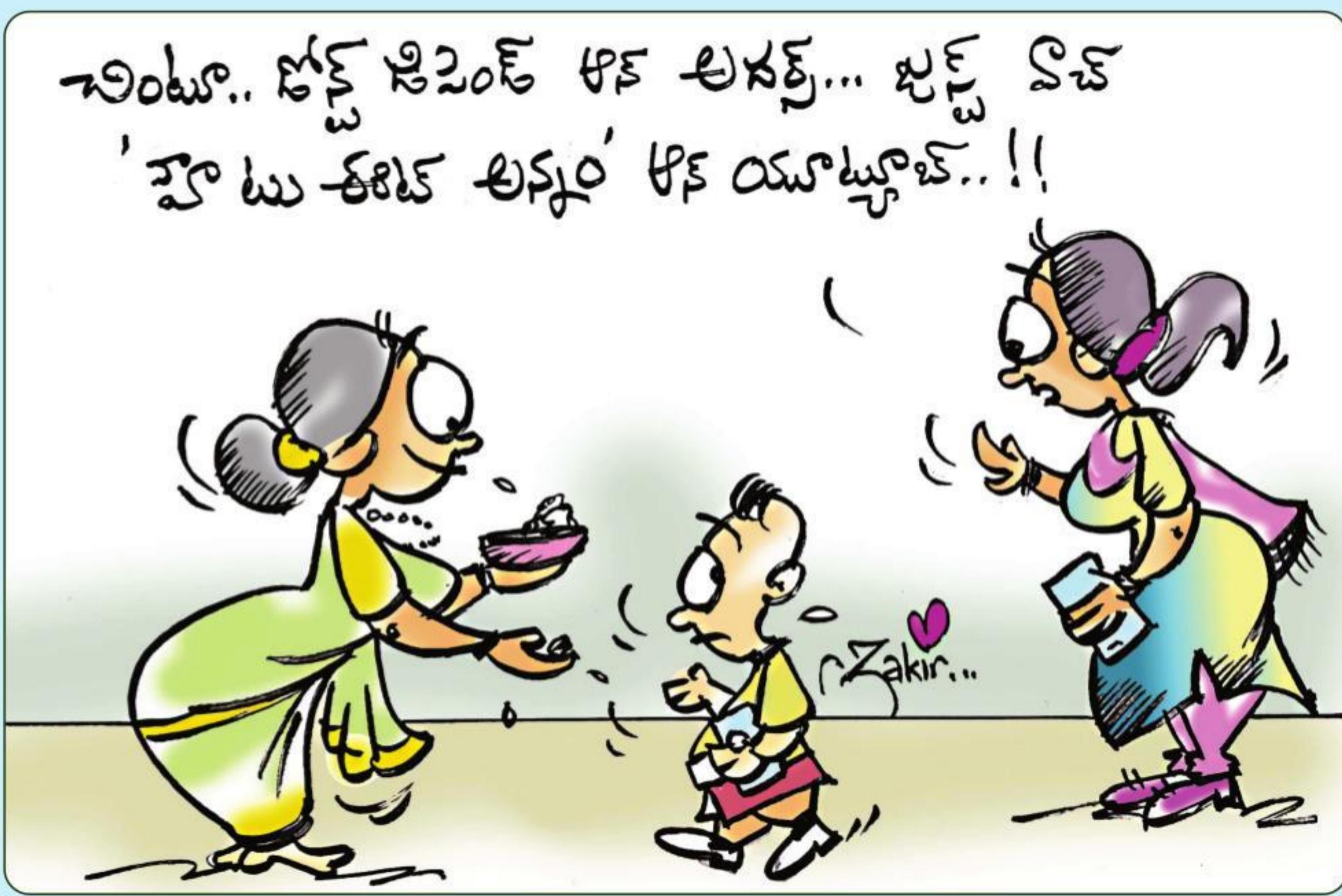
రూప్-ర
నీ

మీల్కు.. రెండు ఆనిందించేయి.. ?!

నీ

ఎందు.. షైక్కు సీపెం లో ఉన్నట.. జ్యు లో
'హూ ముత్తిక ఉన్నా' లో దుష్టులు.. !!

ఈ మిరపకాయల దండలేంటని
ఆశ్చర్యపోకండి.. ఇంట్లో ఏ శుభ కార్యం తలపెట్టినా
మొట్టమొదట చేసే పని గుమ్మానికి మామిడి తోరణం కట్టడం
ఇక్కడి సంప్రదాయం. కానీ మెక్కికోలో రక రకాల ఎందు
మిరపకాయలను దండల్లా గుచ్చి గుమ్మాలకు, కిటికీలకు
వేలాడదీస్తారు. వీటిని చీల్ రిప్రైస్ అంటారు. చలికాలంలో ఈ
విధంగా చేయడం అక్కడి సంప్రదాయం. మిరపకాయల
దండలను వేలాడదీయడం వల్ల అదృష్టం కలిపుస్తుందని,
ఆరోగ్యం బాగుంటుందని స్థానికుల నమ్మకం.

